

NR. 1 - MAI 2005

ofsa

MEDLEMSBLAD FOR OLJEARBEIDERNE FELLESSAMMENSLUTNING

Banda Aceh:

**Her bodde rundt 200.000
mennesker**

• L E D E R •

HYDRO IVERKSETTER FUSJONSSPILLET STATOIL - HYDRO

OFS stiller et stort spørsmålstegn ved Statoil og Hydro sine fusjonsplaner. Spiller Hydro nå et spill om fusjon med det engelsk gasselskapet Centricade? OFS tror Hydro vil skape en frykt for utenlandsk oppkjøp, for så å presse politikerne til å akseptere en kontroversiell Statoil-Hydrofusjon? Noe lignende skjedde i forkant da Saga ble "slaktet". OFS har vanskelig for å se at Hydro har så mye å tjene på å fusjonere med et nedstrømselskap så lenge verdiene ligger oppstrøms. Da Hydro sine planer ble kjent, ble Hydro raskt koplet opp mot det statlige danske oljeselskapet Dong som også er i ferd med å privatiseres. En besnærende tanke for Statoil må da være å først spise Dong, så få fusjon med Hydro. OFS vil komme tilbake til denne saken, da vi nå sammen med forskere utreder problemstillinger vedrørende en Statoil-Hydrofusjon, en fusjon som kan bety at tusenvis av arbeidsplasser vil kunne forsvinne. Vi har sagt det før, og gjentar det nå: er norsk oljeindustri i forvitring?

Det er vår og organisasjonene er ferdig med de sentrale forhandlingene som vil legge sterke rammer for hva mellomoppgjøret vil kunne gi der det kan forhandles lokalt. OFS er en del av YS hvor forbundene har en tradisjon for å forhandle samordnet. Det kan synes som om tradisjonen er langt viktigere enn resultatene. Det betyr at YS har forhandlet med NHO parallelt med LO, og å kalle det forhandlinger er å strekke det langt sett i fra et YS-ståsted. Vi får lov til å være til stede og ta del i det som LO/NHO måtte komme frem til. YS er jo en ansvarlig hovedorganisasjon som vil vise dette overfor samfunnet. De ansvarlige aksepterte en krone eks-

tra i timen for alle pluss enda en krone for lavtlønnede med årslønn under 265 000 kroner.

Pensjoner for alle i privat sektor har vært et stridsspørsmål og et viktig krav både i fra LO og YS, men det gjaldt ikke i år. Derfor ble det også akseptert at tjenestepensjonen ikke en gang ble nevnt i protokollen, til og med uten å gå til mekling. Det vikti-

Terje Nustad

ge med et samordnet oppgjør sett i fra hovedorganisasjonene, er å unngå konflikter. Når OFS nå skal i forhandlinger med OLF, så har vi ingen makt å sette bak kravene, og da blir forhandlingene illusoriske. Kjenner vi OLF rett, har de i forkant avtalt det meste med Nopef sin politiske ledelse, og resultatet vil foreligge i slutten av mai måned.

Det er annerledes i NR-området. Der har vi konfliktrett slik at forhandlingene kan bli noe mer reelle. Aktivitetene er økende i riggmarkedet, ratene stiger i været og flere redere er nervøse for at en konflikt kan stoppe pengestrømmen. De er svært usikre på våre krav og strategier, derfor trasseres mange av våre medlemmer,

spesielt i Odfjell og Smedvig. Selskapenes ledelse utøver en lite profesjonell lederstil som undergraver deres egen og selskapets troverdighet overfor alle ansatte, uansett organisasjonstilhørighet. NR er også i en forberedelsesfase, og i forbindelse med deres årsmøte hadde de en seanse der Victor Norman, ja han med pianoet, skulle holde et foredrag med en tittel fastsatt av NR: "Norske oljearbeidere - lønn som fortjent? Det er på dette nivået NR arbeider. Deres direktører som ikke bare har fått meget høye lønnstillegg, men også innløst og fått fornyede opsjonsavtaler ut over andre bonusordninger, synes sikkert spørsmålstillingen er passende. Victor Norman kommenterte imidlertid den idiotiske tittel NR hadde gitt ham, og noen moralsk vinkling hadde han ikke på sitt foredrag. OFS tror de fleste ble overrasket da Norman mente dette var en kamp om grunnrenten/verdiskapningen. Hvem som fortjente hva av kaken hadde han ingen formening om, det var det opp til markedskreftene selv å avgjøre. OFS tolket han slik at våre medlemmer kan være fornøyd med jobben vi har gjort så langt. Hva årets oppgjør vil gi, blir avgjort i begynnelsen av juni.

Det vi alle må være oppmerksomme på, er at de kollektive tariffavtalene vil bli angrepet til fordel for prestasjonslønn, bonuser og mer individuell lønnsfastsettelse. Alt dette for å svekke arbeidstakerne og deres fagforeninger, det er viktigere enn sikkerhetsaspektet.

Terje Nustad
leder

INNHold

Faste spalter

- 2. Leder
- 40. Nytt fra klubber og foreninger
- 44 og 56. Fotokonkurranse
- 45. Kryssord
- 52. Medlemsfordeler
- 55. Det juridiske hjørne

Reportasjer

- 4. Deep Sea: Det er lett å skyldre på dem som er døde
- 9. Nyttige bøker fra De Facto
- 10. 25 år siden Aleksander Kielland ulykken
- 12. Solidaritet i praksis
- 15. Sikkerhet på skraphaugen
- 22. Sosial dumping i fokus
- 26. Hva skjer med sikkerheten i oljå
- 27. Snorre kunne blitt et nytt Piper Alpha
- 28. Skatt på fri kost
- 29. Får kreft av jobben: Lungekreft mest vanlig
- 30. Vive La Frigg
- 32. Inhabilitet i dykkersaken
- 34. Endringer i OFS sin administrasjon
- 36. Tariffkonferanse i et år med mellomoppgjør
- 37. Operatørene i oljeselskapene offshore forsvinner og blir erstattet av konsulenter eller innleide – har fagforeningene sovet i timen?
- 38. A culture of greed is spreading in the Norwegian society.
- 39. EL & IT:
Jan Davidsen selger pensjonen for å redde Arbeiderpartiet
- 44. Fra sorg til glede
- 48. Kreftpasient vant over sin arbeidsgiver
- 49. Årsmøter i OFS

12

28

32

MEDLEMSBLAD FOR ORGANISERTE ARBEIDSTAKERE I OLJEARBEIDERNES FELLESSAMMENSLUTNING, OFS.

ANSVARLIG REDAKTØR: TERJE NUSTAD

REDAKTØR: METTE MØLLEROP, TELEFON 51 84 39 09

ADRESSE REDAKSJON: ENGELSMINNEGATEN 24, POSTBOKS 145, 4001 STAVANGER. TELEFON 51 84 39 00. TELEFAX 51 84 39 40, ofs@ofsa.no

GRAFISK PRODUKSJON: KAI HANSEN TRYKKERI AS

UTGIVELSESPPLAN

	Manusfrist / Utsendelse
Nr. 1	10.03.2004 / 10.04.2004
Nr. 2	10.06.2004 / 10.07.2004
Nr. 3	10.08.2004 / 10.09.2004
Nr. 4	10.11.2004 / 10.12.2004

ANNONSEPRISER S/H

1/4 side	kr. 2.200,-
1/2 side	kr. 4.000,-
Hel side	kr. 6.000,-
For farge annonser kommer et tillegg på kr. 700,- pr. farge	

For annonsering ta kontakt med:

OFS på tlf. 51 84 39 09,
e-post: mette@ofsa.no eller Kai Hansen
v/Torfinn Hansen på tlf. 51 90 66 02,
e-post: torfinn@kai-hansen.no

Det er lett å skylde på dem som er døde...

Tekst: Mette Møllerop Foto: Mette Møllerop og private bilder

Å lese brevene som Odfjellrederiet har skrevet til enka Ingunn Vier Gabrielsen etter at mannen hennes ble drept da Deep Sea Driller havarerte for 29 år siden, får en til å lure på om dette er en del av manus i en kriminalfilm.

- Det var pappa som til slutt fikk meg til å forstå at jeg måtte gjøre noe, sier Ingunn.

- Han gikk fram og tilbake på gulvet slik, Ingunn spretter opp av stolen og viser hvordan faren vandret over stuegolvet med hodet tenksomt på skrå og hendene på ryggen, mens hun sier: - nei Ingunn, dette stemmer ikke, her er det mye rart, du må ikke finne deg i disse beskyldningene. De skjuler noe, kan du skjønne, de må være redde for at sannheten skal komme fram.

Det tok mange skritt før far klarte å gi meg mot nok til å gjøre noe og stå fram, men jeg er glad jeg gjorde det. For Aksel sin skyld og for alle de andre sin skyld.

Da Ingunn satt igjen som enke, 21 år gammel, med to små barn, var hun totalt i sjokk.

- Hun bare satt der uten å si et ord, sier Kåre Munkejord og Gunnar Martre, beg-

ge overlevende fra ulykken og med i støt-tegruppen for Deep Sea Driller. - Ingunn var jo nesten bare jentungen selv, og det tok lang tid før rekkevidden av det som hadde skjedd, gikk opp for henne.

- Det var ikke så rart at jeg bare satt der. Jeg trodde jo at Aksel hadde gjort noe fryk-telig galt og at det var derfor han døde. Det var det de skrev til meg, rederiet:

"Vi henviser til undersøkelseskommissjo-nens rapport angående årsak til grunn-støtning. For ordens skyld gjør vi opp-merksom på at det ikke var på "Deep Sea Driller" vi mistet våre medarbeidere, men om bord i en livbåt. Stikk i strid med alle regler oppholdt avdøde seg utenbords, i

Det er viktig å treffes for å prate om ulykken. Ingunn Vier og Gunnar Martre bruker både humor og ironi for å orke "gravearbeidet" med saken.

stedet for å være innenfor." (brev av 22. november 1977)

- Hvordan skulle jeg tolke det? Jeg hadde mistet mannen min og satt igjen som 21-åring med to små barn. I tillegg til sorgen og fortvilelsen, forsto jeg at Aksel hadde gjort noe fryktelig galt ved å ikke være inni livbåten. I tillegg virket det som om rederiet ikke hadde noe ansvar så lenge de ikke var på riggen, men som de sier, "om bord i en livbåt". I forhold til erstatning, måtte jeg bare være takknemlig for at jeg i det hele tatt fikk en liten sum fra forsikringsselskapet, og mellom linjene følte jeg at jeg burde være glad for at Aksel og de andre som døde ikke var anmeldt.

Hva skal en med fiender når en har sånne venner?"

Utsagn, problemstillinger og konklusjoner fra Høyesterettsadvokat Tor N. Rekve ved advokat Ulf-Einar Staalesen som representerte Ingunn og barna, gjorde ikke saken enklere. I et brev til rederiet skriver han:

"Jeg viser til Deres brev av 25. 11.1977 samt telefonsamtale 10. d.s.

På bakgrunn av den lovgivning som var gjeldende på ulykkestidspunktet er jeg enig i at det klare utgangspunkt er at rederiet ikke kan gjøres erstatningsansvarlig for Ingunn Gabrielsen og hennes tap av forsørger. Derimot vil et krav kunne ret-

tes mot kapteinens dødsbo."

- Bare å tenke slike tanker er jo helt forferdelig. Å skrive dem i tillegg...! Stakars fru Tysnes var jo i samme situasjon som meg. Hun satt igjen som enke med sorgen og tapet av ektemannen, og på toppen av det hele skulle hun leve med at mannen ble beskyldt for å være årsaken til både forliset og medansvarlig for de seks som døde. Jeg begriper ikke hvordan advokaten kunne finne på å skrive noe slikt. Da jeg fikk greie på det i etterkant, ble jeg sjokkert. Det er jo helt umenneskelig!

I brevet ser det ut til at advokat Staalesen nærmest skyver Ingunn foran seg i forhold til Tysnes sine etterlatte:

"Hvorvidt det blir aktuelt å rette noe krav mot kapteinens dødsbo, har fru Gabrielsen ennå ikke tatt endelig standpunkt til. Å rette krav mot dødsboet er naturlig nok noe som byr på store motforestillinger ut fra rent menneskelige betraktninger. Ut fra juridiske betraktninger er jeg imidlertid av den oppfatning at det er store muligheter for at en eventuell domstol vil karakterisere kapteinens handlemåte som grovt uaktsom."

- Tenk å skrive noe sånt uten en gang å diskutere det med meg! Dessuten legger advokaten seg helt flat for Odfjell og for-

sikringsselskapet sin ansvarsfraskrivelse. Han er aktivt med på å frata Odfjell hele ansvaret og i stedet legge det på kaptein Tysnes. Han ser helt bort fra de feil og mangler som rapporten inneholder. Han bryr seg ikke om å stille spørsmål ved kommisjonen sin konklusjon. Alle andre mennesker som har lest rapporten gjør det, men ikke min advokat!

Advokaten går enda lenger. Ettersom han fratar Odfjell og forsikringsselskapet ansvaret, fraskriver han seg og en erstatning på vegne av Ingunn og barna. I stedet ber han om en såkalt ex gratia eller kulansebetraktning, det vil si en utbetaling uten å erkjenne ansvar:

"Dersom selskapet ut fra en totalvurdering kan tenke seg å utbetale en erstatningssum til fru Gabrielsen, vil dette nær sagt – uten hensyn til utbetalingens størrelse – ha en vesentlig beroligende psykologisk betydning. Hun vil da slippe å ta det ytterst vanskelige standpunkt til om hun bør saksøke kapteinens dødsbo eller ikke. Her har hun ikke bare eget tarv, men også barnas tarv å ivareta. Et krav mot kapteinens dødsbo vil imidlertid uten videre bli frafalt dersom en minnelig ordning kan oppnås med deres selskap."

Vi har ikke ansvar for noe

Enten Odfjell og Assuranseforeningen Skuld hadde andre motiv enn barmhjer-

tighet i forhold til fru Tysnes, anbefaler de ikke at det reises erstatningskrav ovenfor henne. Blant annet sier de at "Vi tror en domstol i et slikt tilfelle svært vanskelig vil kunne finne kapteinsens handlemåte så uansvarlig at hans enke blir erstatningsansvarlig. Dessuten er det vel i realiteten svært lite "å hente" fra enken selv om en domstol skulle finne henne erstatningsansvarlig, også fordi rederiets ansvarsassurandør (Skuld) ikke står bak mannskapets personlige ansvar."

Sannsynligvis var verken rederiet eller Skuld særlig interessert i en rettssak. Uten å påstå noe, men i hvert fall tenke tanken, er det et faktum at rederiet har svært lite dokumentasjon igjen, eller tilgjengelig fra ulykken. Etter hvert som de etterlatte begynte å grave i papirer og årsakssammenhenger, forsvant stadig mer av den opprinnelige dokumentasjonen. Det gjaldt for så vidt også offentlig dokumentasjon.

Sammen med en lengre argumentasjon fra Assuranseforeningen Skuld hvor en forklarer hvorfor verken rederi eller forsikringsselskap er ansvarlige, påpekes det igjen at Aksel Gabrielsen var skyld i sin egen død: "Under enhver omstendighet vil skadelidtes egen uaktsomhet være av

vesentlig betydning i denne saken. Vi skal ikke heretter begi oss inn på noen videre eller dypere juridisk vurdering av denne for alle parter tragiske ulykke. Enhver heretter omtalt "erstatning" vil utelukkende bli sett på som ex gratia-ytelser. Idet slike ytelser nødvendigvis vil involvere rederiet, må vi kontakte dette samt vår c-assurandør Gard. Vi skal komme tilbake etter å ha forelagt spørsmålet for disse parter, og vil på dette tidspunkt overhodet ikke antyde at noen slik ex gratia-ytelse vil gis.

Det er vel ingen

stor overraskelse at noen ex gratia-ytelse aldri ble gitt.

Losens forklaring

Av vitneforklaringene er det god grunn til å tro at kaptein Tysnes trodde rederiet hadde bestilt los til riggen.

Kristoffer M. Karlsen, statslos og bosatt på Fedje, var en av dem som avga forklaring:

"Han har loset flere rigger og det vanlige er at hvis supplybåten er fast i riggen, er det los både på riggen og supplybåten. Norske rigger har ikke losplikt, (på daværende tidspunkt red. anm.) men utenlandske fartøyer har det. Hvis supplybåten er utenlandsk, må den følgelig ha los, men det er vanlig at norske rigger også bruker los. Når en rigg skal ha los fra Fedje, settes losen om

bord med helikopter.

Om formiddagen lørdag den 28. februar fikk losstasjonen henvendelse fra Odfjells rederi som bestilte los til supplybåten "Georgturm". Det ble sagt at riggen og supplybåten var ventet innunder kysten mandag morgen i 0300-tiden, og at den ville vente med å gå til 0700-tiden.

Mandag morgen ca. kl. 0230 var vitnet på Mongstad hvor han nettopp la en båt til kaien. Det var da radioforbindelse mellom losskøyten og kapteinen på "Deep Sea Driller". Det ble avtalt at losskøyten skulle gå til Fedje og deretter ta en annen los ut til "Gorgturm" i 0330-tida. Kapteinen på "Deep Sea Driller" sa at han ville gå inn i le av Nordøya og vente der. Ut i fra situasjonen på dette tidspunkt, mener vitnet at dette var en fornuftig og riktig disposisjon. Vinden var sydvestlig, av styrke 7.

Vinden øket på og da losskøyten gikk ut i 0330-tiden, var den kommet opp i stormstyrke, og hadde samtidig dreiet vestlig. Skøyten gikk da ut med los Salvesen som skulle om bord i "Georgturm", hvorefter skøyten skulle komme tilbake og hente vitnet, som skulle om bord i en annen båt. Da losskøyten kom fra Mongstad kunne man se riggen. Den lå da i en posisjon noe lenger syd enn hvor den nå står, men det var ikke mulig å avgjøre hvor stor avstanden var fra land. Losskøyten bordet "Georgturm" et stykke syd for Hovden lykt.

Vitnet var i mellomtida gått hjem og kunne fra sine stuevinduer se riggen. Vitnet syntes at den beveget seg sydoover, og tenkte med seg selv at den gjorde liten fart. Han fikk en oppringning fra losbåten om at riggen antakelig hadde grunnstøtt. Vitnet dro straks til loshytten. Her hadde han telefonforbindelse med redningssentralen i Stavanger og avtalte med den å skaffe biler, som med sine lyskastere kunne belyse en landingsplass på taket av en gammel tyskerbunker. Været

hadde da økt ytterligere på. Vitnet vil påstå at det var full orkan. Samtidig hadde vinden gått mer nordlig, slik at den nå var av nordvest.

På spørsmål svarer vitnet at han ikke kjenner til at noen rigg har gått inn Fedjeosen eller Holmengrå uten los på riggen. Vitnet påhørte telefonsamtalen mellom kapteinen på riggen og losbåten da kapteinen spurte når de kunne få los om bord. Vitnet tror derfor at kapteinen hadde regnet med å få los. Av losbåten fikk han opplyst at det bare var bestilt los til supplybåten. Det ville være umulig for losen å borde riggen uten helikopter før den kom inn i Hjeltefjorden. Losen på supplybåten ville da sikkert være villig til å gå over på riggen, men da ville ikke supplybåten lenger ha los, hvilket den antakelig var pliktig til."

Prisen for å føre los ut med helikopter ville ha kostet rederiet 10.000 kroner.

Ville bedt om los

"Deep Sea Driller" hadde en kaptein til, Bjørnulf Heggen, som hadde sin friperiode da riggen havarerte. Heggen kjente plattformen, han kjente farvannet, han kjente kaptein Tysnes og han kjente mannskap og kultur om bord. Han var en opplagt mann å kalle inne til vitneavhør, likevel ble det ikke gjort. I følge Odfjell var årsaken at man ikke fikk fatt i Heggen. I virkeligheten satt Heggen klar hjemme i sin bolig og ventet på å telefon.

- Jeg tror ikke de ønsket min vitneforklaring, slår Bjørnulf Heggen fast.
- Dersom saken skal granskes på nytt, er jeg klar til å avgi vitneforklaring.

Et av ankepunktene i denne saken, er mangelen på los om bord på riggen.

Ville du ha bedt om los i en slik situasjon?

- Ja, uansett farvann med så kraftig vind, ville jeg ha forlangt los. Norske rigger har ikke plikt til å ha los, det er riktig, men det vil alltid være en vurderingssak om en har losbehov. Ved farvannet rundt Fedje, ja, der ville jeg hatt los.

Hva med kaptein Tysnes, tror du han ville ha bedt om los?

- Ja, det finner jeg svært naturlig. Slik jeg kjente ham, ville jeg tro det. Jeg vet jo selvfølgelig ikke hva han gjorde denne gangen, men jeg ville anta det. I følge statslos Kristoffer Karlsen som overhørte en telefonsamtale mellom Tysnes og losbåten, mener han at det virket som kap-

Endelig fikk etterlatte og overlevende en minnestein å gå til. Skår i gleden er det likevel. - Vi fikk ikke være med på utformingen. Da vi ba om å få komme med våre ønsker, fikk vi beskjed om at vi måtte ta hensyn til Odfjell og kunstneren. Når skal de ta hensyn til oss, tro? Vi fikk heller ikke lese korrekturen på navn og alder. Det resulterte i feil alder på fem av de seks omkomne.

teinen trodde han skulle få los ombord.

- Ja, det stemmer godt med min oppfatning av Tysnes. Selv om han var lommekjent i farvannet og kunne fortelle meg i detalj om dette, tviler jeg på om han ville gått inn uten los i det været.

Hvem bestiller los?

- På skip er det kapteinen, men i Odfjell var kommandolinjene spesielle. Jeg har aldri sett noen prosedyrer på dette i rederiet, men det var stort sett rederiet som bestilte los.

Hva ville du ha gjort hvis rederiet hadde nektet deg los?

- Hvis jeg hadde blitt nektet los, ville jeg ført det inn i loggboka.

Hva hvis du tror du får los da?

- Da hadde jeg selvfølgelig ikke ført det inn.

Dersom en i dette tilfellet bare fikk en los, hvordan ville du prioritert da, riggen eller supplybåten Georgeturm?

- Georgeturm hadde ikke samme behovet for los. Kapteinen der hadde lang erfaring og båten var atskillig mer sjødyktig enn riggen. Det er klart det derfor er riggen som har behov for los.

Når det gjelder loggboka som sannsynligvis ville ha bekreftet spørsmålet om los, forsvant den bare plutselig.

Ansvarslinjer

I noen av vitneforklaringene råder det

en viss usikkerhet i forhold til de reelle kommandolinjene. Knut Egil Fredriksen, 1. styrmann/derrickman: "Da det ble kjent at riggen skulle forlates, gikk det greit å komme i båten. Morrison kontrollerte at alle kom med, og vitnet hadde her det inntrykket at det var Morrison som hadde størst autoritet."

- Når riggen er i bevegelse er det kapteinen som har kommandoen, forteller Bjørnulf Heggen. - Under boring er det boresjefen som er plattformsjef. Begge de to boresjefene om bord på Deep Sea Driller var typer som likte å ta kommandoen, og særlig pekte Morrison seg ut som en fyr som ville bestemme alt selv. Det er derfor absolutt sannsynlig at Morrison har tatt kommandoen om bord.

Kan en gå så langt som å si at det er mytteri?

- Det er vanskelig å si. Av vitneforklaringene går det jo fram at Morrison hadde kontakt med både rederi og operatør. Dersom han har fått klarsignal fra en eller begge om å overta kommandoen, kan en ikke kalle det mytteri.

Brev til skipsinspektør Einar Røsvik:

"Jeg har lest gjennom kopiet De sendte meg av brev fra NSF til Sjøfartsdirektoratet angående undersøkelseskommissjonens rapport i anledning "Deep Sea Driller" forlis, og som konkluderer med at NSF gjerne ser at det blir foretatt en videre gransking av myndighets- og kommandoforholdene om bord i boreriggene. Dette på bakgrunn av rapportens innhold. Rent formelt er ansvars- og kommando-

forholdet klarlagt i "FORSKRIFTER OM BEMANNING AV NORSKE FLYTTBARE BOREPLATTFORMER osv. av 28/2-75. imidlertid er nok praksis i virkeligheten noe annet.

Som kjent kom vi her til lands sent i gang med oljeboring, og har derfor måttet benytte oss av utenlandske eksperter, og da mest amerikanske. Amerikansk teknologi er dominerende innenfor denne bransjen, og man kan kanskje si at det er amerikansk innflytelse som dominerer både på kontraktor- og operatørsiden.

Ser vi på organisasjonen på både en amerikansk og fransk borerigg, vil vi se at det er "toolpusher" som har øverste myndighet ombord. På en norsk borerigg er det som kjent den maritime sjef som har høyeste myndighet om bord. Dette er en norsk regel basert på tradisjonelle ledelsesformer i vår handelsflåte.

Det er ikke lett for en amerikansk superintendant/toolpusher å innordne seg våre regler. De er vant til å være den suverene leder om bord i amerikanske rigger. De vil derfor når mulighetene byr seg opponere mot den maritime sjef. Oljeselskapets eller operatørens representant om bord i riggen er også som oftest en tidligere toolpusher. Det er da en lett sak for toolpusher å "undergrave" riggsjefen overfor oljeselskapets representant.

Slik markedssituasjonen er i dag for store flytende borerigger ser det ut som om riggeierne vil ha en "samarbeidsvillig" og "rund" riggsjef som er lydig overfor ledelsen i land og viser en ettergivende hold-

ning overfor boresjefen. Jeg har blitt fortalt at hvor det oppstår konflikter så er det riggsjefen som går ut som den tapende part.

Under mitt arbeide i undersøkelseskommisjonen for "Deep Sea Driller" hadde jeg bestemt inntrykk av at det var Morrison som var den virkelige sjef om bord. Jeg tror derfor det ville være nyttig om de virkelige kommandoforhold om bord i norske borerigger kunne bli noe nærmere undersøkt.

Med hilsen

Karle Teige

Mangelfull rapport

- Rapporten viser mange feil og mangler, sier Ingunn. - Vi sitter igjen med mange ubesvarte hull. Det er for eksempel ikke lagt noe særlig vekt på at batteriene i livbåten ikke fungerte, eller at linene som skytes ut for slep, manglet. I rapporten står det at det sannsynligvis ikke hadde spilt noen særlig rolle for resultatet. Rapporten mangler referat fra kommunikasjonen mellom rigg og rederi. Det står i en bisetning her og der at superintendent Arthur Leslie Morrison var i kontakt med rederiet, men hva som ble sagt eller avtalt der, står det ingen ting om. I Karle Teige sitt brev beskriver han kommandolinjene om bord, altså de virkelige kommandolinjene. Hvorfor er ikke dette blitt nøyere gransket. Dersom det er Morrison og Odfjell som sammen har avgjort hvordan de skulle forholde seg, så har Odfjell ikke bare ansvaret, men også skylden, fastslår Ingunn.

I dag...

- Jeg er glad for at jeg har brukt så mye tid og krefter på å samle inn dokumentasjon på alt som har med ulykken å gjøre. Når den nye kommisjonen som nå blir oppnevnt begynner å arbeide, er den faktisk avhengig av oss og våre papirer. Ettersom stadig mer dokumentasjon bare forsvant, er arkivet mitt ikke bare viktig for oss som har behov for å få mest mulig kunnskap om årsaken til ulykken og hva som skjedde med dem vi mistet, men også for granskingskommisjonen. Hver en stein skal snues, sier Ingunn.

- Om det så er det siste jeg gjør på jorda, så kan jeg ikke leve med konklusjonen fra den første kommisjonen.

Hva reagerer du mest på i dag?

- Det er vanskelig å si. Det er så mye. I 2002 oppdaget jeg for eksempel at Aksel var blitt obdusert. Ingen hadde spurt meg om lov, ingen hadde en gang brydd seg med å gi meg beskjed i etterkant. Det var et sjokk. Å lese obduksjonsrapporten så lenge etterpå, rev på en måte alt opp igjen. Det dreier seg om å bearbeide vonde tanker. Her blir vi liksom aldri ferdige, vi får ikke anledning til å starte på nytt. Ja, det er fælt å forholde seg til vonde fakta, men det er bedre å vite, enn ikke å vite. Vi har aldri fått sjansen til å bli ferdig med dette.

Har det hjulpet noe at dere etterlatte og overlevende nå er sammen i støttegruppen?

På gode dager med sol og stille sjø, ser bukten der Aksel ble funnet idyllisk ut.

- Ja, det har hjulpet kolossalt. Hadde vi fått samlet oss rett etter at ulykken skjedde, slik som støttegruppen etter Sleipner, Åstaulykken, Aleksander Kielland og lignende har fått gjort, hadde vi sluppet en rekke senskader blant de etterlatte og overlevende. Mange har i dag problemer med å snakke om ulykken og hvordan de opplevde tida etterpå. Det verste er ikke myndighetenes rolle og uforstand oppi dette, selv om de burde visst bedre. De hadde jo kunnskap om krisepsykiatri, og kjente til hvilke mekanismer som settes i gang hos folk i forbindelse med ulykker allerede på den tida. Det verste er Odfjellrederiet som bevisst løy og hindret oss i å få kontakt med hverandre. Å si til hver enkelt av oss som ba om navn og adresselister til familiene som var berørt av ulykken, at ingen ville ha kontakt, alle ville være i fred, det er både ondskapsfullt og kriminelt. Hvor stygg går det an å være med familiene til de etterlatte for å redde sitt eget skinn?

En lykkelig slutt?

"Den eneste helten som overlevde". Ordene er Ingunn, og rettes mot kokken Gunnar Martre.

- Vi hadde ikke mye valg, sier Gunnar Martre. – Med det farvannet og det fryktelige været, var noen av oss nødt til å sitte oppå båten for å prøve å ha kontroll. Jeg fikk for øvrig høre i ettertid at noen mente Aksel hadde klaustrofobi og at det var derfor han ikke var inni livbåten. Du snakker om å lage negative bilder av folk etterpå.

- Aksel var sveiser, han sveiset i de trangeste rom og på de høyeste tårn, sier Ingunn. – Han hadde verken klaustrofobi eller høydeskrekk. Dessuten var han sjøvandt og en usedvanlig dyktig svømmer. Han gjorde det han mente han måtte gjøre. Sammen med de andre satt de på rad og rekke oppå båten for å sende beskjeder videre ned til ham som skulle styre båten innenfra, og for å ta imot skyteline fra redningsbåten.

- Denne ulykken er den galeste oljehistorien som finnes, sier Martre. - Vi har brukt enormt med energi for å rette opp det verste.

Hva håper du for framtida?

- Jeg håper de skyldige får den behandlingen de fortjener. Jeg håper de som døde forgjeves, får den oppreisningen de fortjener. Jeg håper historien får en lykkelig slutt.

Nyttige bøker fra De Facto

To nyttige bøker fra Fe Facto er nettopp kommet ut.

1. De Facto-rapport med tittel "Fagforeningsmakt – eller EU-domstolen".
2. "Ti år med EØS – virkninger for fagbevegelsen".

Bøkene koster kr.100 pr. stk.

De Facto rapporten tar bl.a opp:

Vaxholm-saken i Sverige. Et latvisk firma fikk et byggeoppdrag på en skole i Vaxholm utenfor Stockholm. I prisen lå latviske lønns- og arbeidsvilkår. Svensk Byggnad iverksatte blokad og åtte forbund støttet boikotten med støtte fra den svenske regjeringen. Saken har blitt vurdert av EU kommisjonen. Saken kan ende i EU domstolen.

En annen sak som blir tatt opp, er den erfaringen bygningsforeninger i Oslo har med å bl.a organisere polske bygningsarbeidere.

EU kommisjonens forslag til Tjenestedirektiv blir gjennomgått i rapporten. Den kan få stor betydning for både privat og offentlig sektor. Direktivet skal utvide EUs mål om fri flyt av tjenester. Blir direktivet vedtatt, kan sosial dumping økes. Dessuten er det en fare for at EU vil stanse dette at det offentlige kan ta tilbake det som er privatisert, feks rekommunalisering. Rapporten tar også opp spørsmålet om EU grunnloven vil styrke fagbevegelsens makt og innflytelse.

Boka er anvendelig og kan brukes som kursmaterieil. Den koster kr 100 og kan bestilles ved å sende e-post til boye.ullmann@neitileu.no eller ved å ringe 23 35 45 80.

27. mars

25 år siden Aleksander Kielland ulykken

Tekst: Helge Ryggvik, Forsker ved Senter for teknologi, innovasjon og kultur

Norsk oljeindustri ble rammet av en stor tragedie den 27 mars 1980. Flotellet Aleksander Kielland tippet rundt og 123 oljearbeidere mistet livet. Flotellet lå ved Edda-plattformen på Ekofiskfeltet. Denne ulykken har i alle år etter preget norsk oljevirksomhet på godt og vondt. Det var en vekker for alle som arbeidet i oljeindustrien om hvor viktig HMS-arbeidet er. Engelsk sektor fikk sin Piper Alpha som sitt verste mareritt, og slike alvorlige ulykker må ikke glemmes. OFS har derfor valgt å legge ut en artikkel som forsker Helge Ryggvik skrev i Dagbladet vedrørende Aleksander Kielland-ulykken. Ansvar for Kielland-ulykken

DET BLÅSTE HARDT på Ekofiskfeltet ettermiddagen den 27. mars 1980. Bølgene nådde opp mot åtte meter. På grunn av det dårlige været ble gangbroen som forbandt Edda-plattformen og den flytende boligriggen Alexander L. Kielland-plattformen heist. Litt før klokken 18.30 brakk en Alexander Kiellands av fem bæresøyler. Plattformen krenget umiddelbart mellom 30 og 35 grader. De dramatiske øyeblikkene som fulgte sitter som klisset i bevisstheten hos samtlige som arbeidet i og i tilknytning til norsk oljevirksomhet tidlig på 1980-tallet. Mannskapene på Alexander L. Kielland forsøkte desperat å komme seg av plattformen. De færreste rakk å hente sitt personlige redningsvester. Tre av livbåtene ble knust mot plattformen. Etter 20 minutter gikk plattformen rundt. Mange ble med ned. I det iskalde vannet kjempet andre mellom vrakgods for å komme seg om bord i de to livbåtene som hadde kommet seg uskadd ut i vannet. Noen få klarte å svømme inn til Edda-plattformen. I alt 89 personer ble berget. I alt døde 123 mennesker.

I NORGE LIKER vi å tenke at vi alltid er litt bedre enn alle andre når det gjelder å verdsette myke verdier - som det å ta hensyn til miljøet og arbeidernes ve og vel når det etableres en helt ny næring. Sannheten er at Alexander Kielland var en varslet ulykke. Norsk kontinentalsokkel var på 1970-tallet et gigantisk teknologisk laboratorium, hvor mennesker og miljøet var innsatsfaktorene. Underskuddet på handelsbalansen var astronomisk. Det aller meste handlet om å få oljen så fort som mulig

ut på markedet. Fra og med den forsiktige oppstarten i 1966 til og med 1978 ble det registrert 82 dødsulykker på sokkelen, de fleste i arbeidsulykker med en eller noen få døde. Til sammenligning hadde 88 mennesker omkommet på britisk sokkel i den samme perioden. Også det et høyt tall, men relativt sett mindre i og med at den samlede aktiviteten på britisk sokkel i denne perioden var langt høyere. Alexander Kielland kom oppå alt dette. Mange betalte en pris for den store oljerikdommen.

INGEN ENKELTULYKKE har hatt så stor innvirkning på arbeidet med sikkerhet i Norge som nettopp Alexander Kielland-ulykken. Dette skjedde imidlertid paradoksalt nok på tross av den kommisjonen som ble satt ned for å granske ulykken. Kielland-kommisjonens rapport var nesten utelukkende teknisk. Det ble ikke gjort noe forsøk på å studere mulige bakenforliggende faktorer, enda mindre ble det stilt grunnleggende spørsmål om organiseringen av hele sikkerhetssystemet offshore. Stortingsmeldingen som fulgte, tilpasset seg kommisjonens konklusjoner. Utredningen står klart i kontrast til utredningen etter Bravo-utblåsningen som den dag i dag står som en forbilledlig gjennomgang av en storulykkes komplekse helhet. Hovedansvaret ble entydig plassert hos operatøren, Phillips.

Helge Ryggvik. Foto: Mette Møllerop

Samtidig så man på samspillet mellom menneskelige feilhandlinger, tekniske sammenbrudd, den spesielle arbeidskulturen som gjorde seg gjeldende, generelt arbeidspress, ansvarsforhold mellom selskaper og kontraktører og selskaper og myndigheter.

DE TO KOMMISJONENE var tydelig påvirket av den sikkerhetsfilosofi som rådet hos de myndighetsinstitusjoner som hadde ansvaret. Bravo var en fast installasjon hvor et ungt og radikalt Oljedirektorat hadde ansvaret. Alexander Kielland var en flyterigg og definert som sjøfart. Tidlig på 1980-tallet pågikk det enda en intens kamp om hva slags sikkerhetsregime som skulle dominere på norsk sokkel. Direktøren i Veritas, Egil Abrahamsen, drev et aktivt påvirkningsarbeid for å innføre et sertifiseringssystem også på faste installasjoner. I så måte fremstår hovedkonklusjonen som tydelig.

sjonene i Kielland-rapporten som et bestillingsverk. Kommisjonen kom til at sammenbruddet skyldtes et tretthetsbrudd det mente hadde opprinnelse i feil begått da understellet ble konstruert da understellet ble bygd på CFEM-verftet i Frankrike. Plattformen var imidlertid inspisert av Sjøfartsdirektoratet og Veritas både under konstruksjonsfasen, under ombyggingen og i driftsfasen uten å avdekke svakheter - Veritas senest rett før ulykken. Kritikken mot de norske maritime institusjonene ble imidlertid mildnet ved at man man viste til at det var vanskelig å avdekke en konstruksjonsfeil som allerede var gjort.

DERMED VAR hovedansvaret beleilig plassert hos en utenlandsk aktør uten tilstedeværelse i Norge. I den grad organiseringen av det videre sikkerhetsarbeidet ble berørt mente kommisjonen at «detaljkontrollen av flyttbare plattformer 'delegeres' til andre institusjoner som tilstrekkelig objektivt og uavhengig kan vurdere de ulike involverte fagfelt». Dette kunne ikke leses annerledes enn at kommisjonen mente Veritas måtte få en enda mer sentral rolle i sikkerhetsarbeidet.

Det franske verftet protesterte naturlig nok mot kommisjonens konklusjoner og stilte spørsmål ved hvorfor kommisjonen ikke hadde gått nøyere inn på plattformens belastningshistorie. Franskmennene var part i saken, på samme måte som Veritas og Sjøfartsdirektoratet. Likevel virker påpekningen overbevisende. Alexander Kielland var bygd som en leterigg, ikke en boligplattform. Etter en ombygning hadde den fått påmontert et boligkompleks med i alt 348 soveplasser. Etter som plattformen stadig var koblet til faste installasjoner mistet den muligheten til å ankre opp på en gunstig måte i forhold til bølgeretningen.

HVORDAN KUNNE Veritas og Sjøfartsdirektoratet slippe så lett unna? Ved siden av bruddet på staget kan Kielland-ulykken knyttes til en serie graverende umiddelbare feil og bakenforliggende svakheter. Redningsbåter og redningsflåter fungerte ikke etter forutsetningene. Personlig redningsutstyr fungerte dårlig. Bare et mindretall av de ansatte hadde fått opplæring i bruk av utstyret. Hvorfor kunne det politiske Norge slå seg til ro med en så lettvinde behandling av ansvar. Kanskje er svaret at hvis man skulle gå lenger enn

Kielland-kommisjonen måtte ansvaret ikke bare tillegges svakheter i selve sikkerhetssystemet, men hele samfunnets manglende prioritering av sikkerhet i oljevirksomheten. Ved tilfeller hvor sikkerhet var oppe til diskusjon i Stortinget hadde de store partiene stort sett stemt sammen. Sentrale norske aktører tok aldri på seg skyld for Alexander Kielland-katastrofen. Dette var nok medvirkende til hvorfor striden om hvordan man skulle forholde seg til den havareerte plattformen ble så bitter. Etter en mislykket snuoperasjon ble plattformen liggende opp ned utenfor Kårstø frem til man lyktes å snu den i september 1983, tre og et halvt år etter ulykken. I dag med tsunamien ofre friskt i minne er det ikke vanskelig å forstå hvorfor de etterlatte under ledelse Odd Kristian Reme kjempet så hardt for å få visshet om det kunne skjule seg døde inne i plattformen. De etterlatte etter Kielland forlangte dessuten at plattformen skulle trekkes opp på land slik at man kunne se nøyere på årsaken til bruddet. Da satte imidlertid Willoch som hadde vært i mot den siste snuoperasjonen foten ned. Han truet med å gå av som statsminister hvis ikke han fikk med mellompartiene i regjeringen på en endelig avklaring. Den 18. november 2003 ble Alexander L. Kielland senket på over 700 meters dyp i Nedlandsfjorden. En politisk verkbyll var borte.

I DEN BITRE atmosfæren som rådet mens Kielland fremdeles lå utenfor Kårstø florerte konspirasjonsteoriene. Forsøkte myndighetene å dekke over sabotasje? Var det en utenlandsk u-båt som hadde kjørt inn i plattformen? For meg fremstår disse konspirasjonsteoriene som enda en avledning fra det vesentlige som foregikk i all åpenhet. Det norske Veritas og Sjøfartsdirektoratet vred seg unna et alvorlig institusjonelt ansvar. Det samme gjorde det politiske Norge. Sikkerheten var ikke tatt på alvor. De omkomne etter ulykken har fått sitt monument på Smiodden utenfor Stavanger. Det er imidlertid på tide at norske myndigheter innrømmer ansvar for det som skjedde.

Solidaritet i praksis: Litt om Røde Kors og engasjementet i Indonesia

Av Inger Staff - Sykepleier, klubblleder i Odfjellklubben og delegat for Norges Røde Kors

Røde Kors bevegelsen ble grunnlagt av sveitseren Henry Dunant i 1859. Norges Røde Kors ble dannet i 1865. I dag er Røde Kors en internasjonal humanitær hjelpeorganisasjon med Røde Kors eller Røde Halvmåneforeninger i 181 land.

Røde Kors oppdrag er å oppdage, hindre, og lindre menneskelig nød og lidelse.

Oppdraget har sitt utgangspunkt i Geneve-konvensjonen " retten til humanitært initiativ" og de syv Røde Kors prinsipene:

- humanitet
- upartiskhet
- nøytralitet
- uavhengighet
- frivillighet
- enhet
- universalitet

Millioner av frivillige hjelper mennesker som er skadet i krig eller lider under naturkatastrofer eller andre menneskelige tragedier. Røde Kors hjelper alle som trenger det uansett rase, religion eller ideologi.

Utenlandsarbeid:

Norges Røde Kors sitt utenlandsarbeid er i særlig grad knyttet til nødhjelp både i krigs og konfliktsituasjoner og ved naturkatastrofer. Røde Kors arbeider daglig for å videreutvikle internasjonal humanitær rett og for at disse rettighetene blir etterfulgt.

Emergency rescue unit (ERU):

består av frivillig helsepersonell og teknikere som har 72 timer mobiliserings-tid. Dette helsepersonellet har spesialtrening i feks:

- krigens folkerett og Geneve- konvensjonene
- overlevelsesstrategier
- krisehåndtering
- krigskirurgi og tropemedisin
- katastrofehandtering og organisering
- bygging og drift av feltsykehus

Inger ved den Internasjonale Røde Kors Komité sitt emblem i Banda Aceh

Interneringsleiren for ferdigbehandlede pasienter ble etablert inne på en stadion

Indonesia 26 des. 2004

Kl 0800 ble Aceh-provinsen i Indonesia hard rammet av et jordskjelv som målte 9 på Richters skala. 17 min senere kom flodbølgen som raserte landsbyene på vestkysten og store deler av

byen Banda-Aceh. Totalt kan > 300 000 mennesker være drept.

I Banda-Aceh var det tidligere 3 sykehus, 2 små og et større. Den medisinske standarden på sykehusene var god. Alle sykehusene ble berørt under tsunamien. Det største sykehus Fakina, var oversvømt og alt inventaret ble ødelagt, alle pasientene og ansatte på vakt døde. Selve sykehusstrukturen sto igjen og kunne senere taes i bruk.

Den 28/12 gikk det en anmodning fra Indonesiske myndigheter til Den internasjonale Røde Kors komiteen i Genève (ICRC) om nødhjelp og da i form av et feltsykehus.

Norge har, sammen med Finland og Tyskland spesialisert seg på feltsykehus. Forespørselen gikk videre til Norges Røde Kors som responderte umiddelbart og varsling ble sendt til alle delegatene via SMS og mail. Den 4 jan reiste det fra Norge 30 delegater med 120 tonn utstyr, pluss 4 landrovere, en hjullaster og 2 gaffeltrucker.

Utstyret består av telt, inventar og utstyr til alle avdelingene, 2 vannproduksjonsenheter, feltkjøkken, feltdusjer, latriner, 2 generatorer(400volts) vaskeri samt mat og medisiner til 30 dagers forbruk.

Sykehuset skal kunne behandle 150 pasienter fordelt på:

- føde og barsel
- operasjon avdeling
- steriliseringsavdeling
- intensivavdeling
- 2 pleieenheter

- barneavdeling
- akutt mottak
- røntgen
- laboratorium

Alt utstyret ble fløyet med russisk Antonov cargofly, men pga. at flystripen i Banda-Aceh var for kort måtte vi mellomlande i Singapore og alt utstyret måtte pakkes om for å passe inn i forsvarrets Hercules fly som fløy oss inn til Banda-Aceh.

Hercules flyene kunne bare ta 10-15 tonn pr. tur så det ble mange turer og forsinkelser før alt utstyret var på plass.

Sykehuset kom raskt opp og pasientene begynte å strømme inn før vi var offisielt åpnet.

Amerikanske helikopter som fløy mat til landsbyene tok med seg sårete og syke på retur.

Coca-cola sitt hjelpefond lot oss få disponere 4 sykebiler med sjåfør. Dette resulterte i at vi hadde mulighet til å hente inn pasienter som pårørende, venner eller naboer hadde stelt hjemme.

Disse pasientene var dessverre ofte veldig syke, med ubehandlede brudd, sårskader og infeksjoner og mange av dem kom for sent under behandling og døde.

Med kun 10 norske sykepleiere ble det svært travle dager og netter.

Vi tok derfor initiativ for å få inn noen av de 400 sykepleierne som hadde jobbet ved Fakina-hospitalet. Av disse var det bare 6 som tok kontakt. Resten kan være døde eller så traumatisert at de ikke var i stand til å jobbe. Den Indonesiske Røde Halvmåne supplerte oss da med 38 sykepleiere og leger fra Java.

Vi ansatte etter hvert ca 60 lokale for å hjelpe oss i leiren. De skulle vaske klær, steriliser instrumenter, rengjøre avde-

Restene av hjemmene til mange tusen mennesker

15 måneder gammel gutt med svært alvorlig lungeinfeksjon

En uke senere; en fornøyd familie, men mor og to søsken mangler, de omkom under flodbølgen

Dagliglivet på sykeavdelingen

Pasientene fikk plass oppi sengene, familiene bodde under sengene

Norske sykepleiere som gleder seg over et nyfødt og velskapt barn

Lek og moro er alltid like viktig

Opplæring av lokale sykepleiere pågår for fullt

Massegrav. Det foregår ingen DNA-testing av de omkomne i Indonesia

Her bodde det ca. 200 000 mennesker

lingene, bære pasienter, bære vann, servere mat, grave dreneringsgrøfter osv.

Disse ble rekruttert i flyktninge- eller interneringsleirene som var opprettet for de hjemløse. Av oss fikk de skriftelig arbeidsavtale, lønn utbetalt hver uke, ordnet arbeidstid (8 timer) lunchpause, mat og arbeidsklær. Disse var til uvurderlig hjelp og de ble våre gode venner, allierte og trofaste hjelpere.

Vi behandlet mange barn med svært alvorlige lungeinfeksjoner etter å ha fått forurenset vann i lungene. Stivkrampe (tetanus) var også en lidelse vi fikk stifte kjennskap med. Denne lidelsen ser vi ikke i Norge pga. godt utbygde vaksinasjonsregimer. I Indonesia er < 30 % av befolkningen vaksinert. Disse pasientene var også svært ressurskrevende og trengte medisiner som vi ikke hadde med. Det australske militære felt-sykehuset derimot supplerte oss med denne medisinen. Danske og tyske militære var også der med sine feltsykehus og vi prøvde derfor å fordele pasientene mellom oss og vi utviklet spesialområder. Danskene tok alle brudd som trengte operativ behandling, tyskerne tok all gynekologi og respiratortrengende pasienter. Vi spesialiserte oss på fødetilbud, lungeinfeksjoner og stivkrampe. I tillegg hadde vi mange som trengte sårbehandling og hudtransplantasjon.

Samarbeidet med de andre feltsykehusene fungerte veldig bra og vi utviklet alle gode behandlingsopplegg og rutiner.

Etter hvert som pasientene ble ferdigbehandlet dukket det opp et nytt problem og det var; hvor vi skulle

sende dem etter utskrivelse? De fleste hadde ikke noe hjem å dra til og de eide ikke mer enn det de sto og gikk i. Vi startet da opp arbeidet med bygging av interneringsleir ved siden av sykehuset. Etter hvert flyttet de ferdigbehandlede pasientene inn der sammen med pasienter som kun trengte sårskift eller opptrening. Leiren besto av 4 personer familietelt, latriner, dusj og felles feltkjøkken med div utstyr. Alt dette ble gitt av FN som også sørget også for matforsyningen.

I løpet av de 6 første ukene gikk opprydningsarbeidet i Banda Aceh for fullt. Hver eneste dag kjørte det lastebiler rundt i gatene og tok med seg døde som var lagt ut. Utenfor byen var det store områder, tidligere rismarker, som var oppgravd til massegraver. Det foregår ikke noe identifiseringsarbeid i Indonesia, det var derfor sårt å få oppleve fortvilte foreldre som kom til sykehuset og lette etter barna sine.

Pga. det store omfanget av ødeleggelser i Banda-Aceh vil oppbyggingen ta lang tid. De menneskelige lidelsene og sorgarbeidet vil vare i generasjoner og behovet for hjelp vil være langvarig. Til tross for store ødeleggelser er Sumatra rikt på naturressurser, de har olje og gassforekomster i havområdene, store kaffe og te plantasjer, svære områder med ris og bomullsproduksjon. En del av plantasjene er dessverre ødelagt av flodbølgen, men indonesern selv er i full gang med å rydde jordbruksarealene sine og bygging av hus for de hjemløse foregikk for fullt da vi dro hjem etter 6 uker. Etter oss kom det et nytt team med uthvilte sykepleiere og leger fra Norge.

Røde Kors vil drive og supplere sykehuset så lenge det er behov. Når tiden er moden vil det, som alltid, bli overlevert lokale myndigheter som må forplikte seg til å drive det videre.

Så til alle dere som ønsker å hjelpe; det er nok elendighet i verden til alle som ønsker å bidra med hjelp. Det er bare å finne sin egen måte eller en organisasjon hvor en kan få bruke sine evner og hjelpe andre.

Lykke til!

Sikkerhet på skraphaugen?

Tekst og foto: Mette Møllerop, Halvor Erikstein, Kari Bukve

At kompetansenivået er lavt og sikkerheten nedprioritert, er ikke overraskende når en vurderer typen arbeid. Å bygge opp, er viktigere enn å rive ned. Hvorfor skal en bruke penger på noe som kun skal på skraphaugen. At det også dreier seg om mennesker, ikke bare skrap, er lett å glemme...

I kjølvannet av denne nye skrotbransjen følger dødsfall, skader som spenner fra alvorlige brannskader og diverse bruddskader, til slagskader, kuttskader, klem-skader og så videre. Beinharde tidsfrister er viktigere enn sikkerhet, og lovbrudd har snarere vært regelen enn unntaket.

Maureen Alpha

Etter ulykken under opphoggingen av plattformen Maureen Alpha, fikk Aker Stord en bot på 250.000 kroner. I for-

hold til Aker Kværners sikkerhetsprofil: "Helse, Miljø og Sikkerhet er kjerneverdi i Aker Kværner", sitat konsernsjef Inge Hansen, er konklusjonen til granskingskommisjonen en grell kontrast.

"Granskingskommisjonen har avdekket mangler vedrørende opplæring, kompetanse, svikt i rutiner og avdekket manglende holdninger til sikkerhet i Maureen-prosjektet."

"Granskingskommisjonen mener å ha avdekket at prosedyrer, regler og sikkerhetsforhold er underordnet fokuset på framdrift i Maureen-prosjektet."

"Innleide operatører ga også uttrykk for frykt for å bli sendt hjem dersom de kom med noen form for motforestillinger til planlegging og arbeidsmetodikk."

"Det ble avdekket et svært lavt kompetansenivå på alle nivåer i organisasjonen relatert til gasser og behandling av disse. Granskingskommisjonen fikk servert flere "utrolige" teorier om hvorfor arbeidsluft skulle kobles mot oksygen. Ingen av disse har rot i virkeligheten. Ved behandling av farlige gasser er det viktig å vite, ikke å tro."

Dette sier altså kommisjonen blant annet i sin rapport. Resultatet av det Aker-styrte arbeidet var to dødsfall, en nestenulykke, en svært alvorlig brannskade, seks større og mindre skader.

Dagbladet: en gnist fra katastrofen

I en omfattende serie om skroting av utrangerte plattformer i Dagbladet, offentliggjør avisa 31. mars en del utdrag fra en intern Aker Kværner-rapport fra arbeidsplassområdet på Eldøyane på Stord: "4. oktober 2002 oppdager kommisjonen som egentlig skulle granske en enkelt arbeidsulykke, at de nedgravde rørsystemene for arbeidsluft på Eldøyane på Stord bare er en gnist unna å gå i lufta. "

Gnistene sto formelig i kø. Samtidig som dette ble oppdaget, holdt flere arbeidere på med skjærebrennere for å rive ned Maureen Alpha. Rundt 30 arbeidere var på selve området. I tillegg var det en rekke mennesker utenfor området i arbeid på andre bedrifter hvor det nedgravde ledningsnett for arbeidsluft strakk seg. En eksplosjon ville ikke bare ha rammet de 30, men også en rekke andre mennesker i nærheten. Aker Stords hovedverneombud Arve Toft bekrefter på spørsmål fra Dagbladet om man her var nær en katastrofe: "Det er klart at når en så alvorlig ulykke kunne ha oppstått, så er man i nærheten av en katastrofe." Årsaken til denne mulige katastrofen var at det ved en feil ble sendt oksygen ned i det nedgravde rørsystemet for ar-

Morten Halland på Scandinavian Metall sitt område på Stord

beids- og trykkluft på øya. I rørene var det olje. I følge rapporten skal verken arbeidsledelsen eller ansatte ha forstått faren."

Oljeindustrien fraskriver seg ansvar

Arbeidstilsynet hevder oljeindustrien fraskriver seg ansvaret for skrotingen av sine gamle plattformer. Tilsynet slår alarm om det de kaller en farlig og risikofylt bransje. Dette skriver Dagbladet 2. april. I artikkelen stiller Gro Ellingsen, jurist i Arbeidstilsynet i Rogaland, flere tankevekkende spørsmål: "Hvorfor i all verden sitter operatørene på feltet og toer sine hender? Hvorfor følger de ikke plattformen til endes? Hvorfor overlater de denne farlige og risikofylte jobben til en lang rekke underleverandører?"

Ellingsen som sitter i en nyopprettet faggruppe som skal se på sikkerheten for dem som arbeider med skroting av plattformer, er svært kritisk til oljeselskapene og mener at de fraskriver seg ansvaret.

"De burde vært hovedbedrift også på destruksjon av plattformene, ikke bare på bygging og konstruksjon." Ellingsens begrunnelse dreier seg blant annet om kunnskap og kompetanse: "Det er olje-

selskapene som sitter med alle opplysninger om plattformen. Det er de som vet hva alle deler er brukt til. For det andre er det utvilsomt oljeselskapene som har størst kompetanse på plattformene."

For mange selskaper – for lite kontroll

OFS har gått ut med krav om at bransjen må få ett tilsyn, ikke tre som vi har i dag. Med så mange selskaper og underleverandører og attpå til ansvar delt mellom tre tilsyn, blir ansvarsforholdene uoversiktlige og ansvaret pulverisert. Dette er arbeidstilsynet enig i og en vil derfor få i stand et samarbeid mellom Petroleumstilsynet, Sjøfartsdirektoratet, oljeselskapene og leverandørindustrien.

- Vår bekymring dreier seg ikke bare om de dødsulykkene og konkrete skadene vi nå har sett, sier yrkeshygieniker Halvor Erikstein i OFS. – Vi er like bekymret for de skadene vi ikke ser med det blotte øyet, de kjemiske farene som oppstår når en bruker skjærebrenner på gammelt metall som er innsatt med kjemikalier. Man bruker for eksempel skjærebrenner på metall med gammel maling på, uten å vite noe om hvilke gasser en da blir utsatt for. Vi står overfor en ganske ny bransje hvor ansvarsforhold er uklare, regelverket brytes og mennesker er blir

utsatt for en bruk – og kast mentalitet. Her har fagforeningene mye å ta fatt i, sier Halvor Erikstein.

OFS har sendt en såkalt "Bekymringsmelding om helsefarlig og livstruende arbeid innen fjerning, opphogging og gjenvinning av offshoremoduler" til Arbeids- og sosialdepartementet. I meldingen beskrives forhold og problemstillinger i bransjen inngående, og en ber om et møte med departementet for på en konstruktiv måte gjennomgå funn, erfaringer og vurderinger i dette materialet. Arbeids- og sosialdepartementet har stilt seg svært positive til et slikt møte og skriver i sitt svar at de har behov for å bruke noe tid på forberedelser i saken og vil så komme tilbake med møtetidspunkt så snart som mulig. Brevet til departementet ligger på slutten av artikkelen.

Risikoen er stor!

Morten Halland, ansatt i Scandinavia Metall A/S bekrefter risikovurderingen av bransjen.

- Av yrker innenfor oljesektoren er nok dette det farligste yrket. Det er også en forholdsvis ny bransje og dermed har heller ikke folk skaffet seg all verdens

erfaring i arbeidet. Det gjør at sikkerheten utfordres hver eneste dag, både på grunn av at folk ikke har den nødvendige kunnskapen og fordi tidspresset er knallhardt.

Morten er for tida sykemeldt fra jobben i Scandinavia. En tøff periode med forsøk på å stable på beina en OFS-klubb og tariffavtale som skulle regulere en svært uryddig arbeidstid og ikke mindre uryddige lønns- og arbeidsforhold, resulterte i alvorlige mage og tarmproblemer. "Klar sammenheng med arbeidssituasjonen", sa legen som har Morten til behandling.

Bøter om tidsfrister brytes

Da Aker Kværner sin plattform Maureen Alpha ble skrotet på Stord, sto ulykkene i kø.

- Tidspresset er stort. Det opplevde vi under opphoggingen av Maureen Alpha. To dødsfall, en nestenkatastrofe og fem alvorlige ulykker var resultatet av denne jobben. Vi hadde blant annet gass som eksploderte, vi hadde beinbrudd og vi hadde alvorlige brannskader. Sikkerheten fungerer ikke godt nok, ikke i dag heller, og mye av skylden har forbindelse med tidspresset.

Hvem er det som setter de korte tidsfristene?

- Det er det Aker som gjør. Jeg kan gi deg et eksempel. En svær seksjon settes på kaien hos oss. Den skal være vekke i løpet av 14 dager, da kommer nemlig en ny seksjon. Hvis vi ikke klarer å bli ferdige, straffes vi med bøter. Vi har hatt møter med bedriften om dette, og de har lovet å sørge for bedre frister og prioritere sikkerheten. Det gjenstår nå å se hva Aker vil gjøre med dette. Jeg er redd for at de heller velger å sette inn flere folk enn å forlenge tida, og det er ikke bra nok hvis sikkerheten skal bedres.

Hvorfor ikke?

- Selv om de bruker folk med sveise- og brenneerfaring, er det annerledes å bygge enn å rive. Har du mange folk på arbeidsplassen som mangler arbeidserfaring, er det farlig både for dem og for oss andre.

Hva med Friggprosjektet? Har dere fått stramme frister der?

- Det vil vel vise seg etter hvert. Det er en stor jobb med langt tidsperspektiv hvor vår jobb er å hogge opp Frigg og

levere skrotet til omsmelting. Det er her den største risikoen ligger. Den farligste delen av arbeidet er å plukke ned store seksjoner til små biter.

Selv om bransjen har hatt mange ulykker, har Scandinavia Metall vært heldige.

Det er kun jeg som har knekt foten, sier Morten. Ellers har vi ingen alvorlige skader. Hvis du lurer på årsaken, tipper jeg vi har en god porsjon sunt bondevett i arbeidsstokken hos oss.

Det er det kanskje ikke andre steder?

- Det er vanskelig å si. I bransjen totalt sett er det mye bruk- og kastmentalitet. Bransjen er ikke seriøs nok og det finnes en god del "cowboybedrifter".

Er Scandinavia Metall og en "cowboybedrift"?

- Nei, det vil jeg ikke si. Ikke nå lenger. Vi ble pålagt en del forbedringer fra Aker sin side, og vi har utarbeidet en god HMS-politikk. Dessuten har vi opparbeidet oss god erfaring i dette arbeidet.

Halvar Erikstein

Morten Halland, tillitsvalgt i OFS for Scandinavia Metall

Det kan vel ikke være så lang erfaring ettersom bedriften bare er fire år?

- I år er det ikke lenge, det er sant, men i denne perioden har vi tatt to plattformer og mange båter.

Bedre på HMS i dag

I forhold til HMS er bedriften blitt bra. Men hva med arbeidstidsbestemmelser? Det er vel og en del av HMS-bildet?

- Jo da, det hører selvfølgelig med, og det er riktig at det var en god del press og et meget sterkt ønske fra bedriftens side om å stå på i den tida vi hadde mest press på opphogginga. I den perioden var det flere ting som ikke var godt nok klargjort. Blant annet var gassflasker som skulle skrotes, ikke tømt, og det var selvfølgelig bare flaks at det ikke gikk verre enn det faktisk gjorde. Hvis vi ser på bedriftens HMS-historie totalt sett, kan du se en utvikling fram til i dag. Det var verre før.

Tariffavtale

Utgangspunktet for OFS sitt "bli kjent med den nye "skrotbransjen" – besøk, var en henvendelse fra Morten vedrørende medlemsinnmeldinger.

- Bedriften ønsket at vi skulle organisere oss fordi vi skulle ut i Nordsjøen, og operatørene ønsket ikke uorganisert arbeidskraft der ute. Jeg foreslo da OFS siden jeg hadde vært medlem i organisasjonen tidligere. Alle synes det var greit. Vi meldte oss inn, faktisk så mange som 10 av 11 stykker. Vi fikk besøk av Kari Bukve, organisasjonssekretær i OFS. Det gikk greit, helt til vi skulle forhandle om tariffavtale. Da gikk alt i vranglås. Det viste seg at vår daglige leder Gerhard Eide, hadde skrevet under en avtale med Fellesforbundet, til tross for at forbundet ikke hadde noen tillitsvalgt der oppe. OFS fikk greie på via Eide at Fellesforbundet hadde arrangert et hemmelig møte med enkelte utvalgte på arbeidsplassen for å få til en innmelding der i stedet. Før dette skjedde, hadde bedriften hatt et orienteringsmøte hvor de antydte eller varslet mulige permitteringer. Alle fikk et slags permitteringsvarsel uten navn og tidsangivelse. På bakgrunn av all overtidsbruken, la OFS fram krav om å få se timelistene. Bedriften fremmet da et muntlig motkrav mot den enkelte hvor de truet med å kreve opptil 180.000 kroner tilbakebetalt for feilaktig utbetalt overtid.

Denne feilutbetalingen ble begrunnet i bonusutbetalinger som ikke var bonus li-

kevel, men overtidsbetaling. I tillegg vil le flere av oss motta oppsigelse. Svært mange ble skremt, og det forstår jeg godt, selv om jeg ga beskjed om at truslene var grunnløse. Resultatet ble likevel at folk meldte seg ut av OFS. På toppen av det hele dukket det opp beskyldninger om at enkelte hadde stjålet diesel. Det viste seg å bare være rykter, men det gjorde ikke forholdene på bedriften bedre, akkurat. Ved hjelp av Eide ble det så skrevet en avtale med Fellesforbundet. Bedriften pekte ut en tillitsvalgt, og klubben i Fellesforbundet var et faktum.

Vanskelige forhold

Det var ikke lett å være OFS-medlem etter dette. Tor Haugtun, en av dem som fortsatt står på for OFS, ble skadet i foten og sykemeldt. Morten ble sykemeldt på grunn av sår og betennelse i mage og tarm. Begge ble umiddelbart permittert. Det tredje OFS-medlemmet fikk varsel om permisjon 25. januar med en tilbakedatert gjeldende permittering fra 24. januar. På spørsmål om begrunnelse for permitteringene, argumenterte Eide med at han skulle bruke naturkatastrofeparagrafen!

En lang og uhyre fantasifull historie om uvær, høye bølger, slepebåter som hadde slitt seg og så videre, førte til at jeg sjekket "katastrofen" opp via Hovedredningssentralen, Kystvakten og de aktuelle slepebåtene, forteller Morten.

- Ingen hadde hørt om dette før, og Eide ble tatt i løgn. Det ble naturlig nok enda mer bråk etter dette, og var jeg ikke popu-

lær hos Eide tidligere, er det i hvert fall ikke bedre nå. I dag er Tor tilbake på jobb, fratatt sin opprinnelige jobb og satt til diverse annet arbeid. Selv er jeg sykemeldt ut måneden. Jeg er spent på hva som skjer når jeg kommer tilbake. I denne perioden er det ikke mange som har snakket til oss. Tor har vært temmelig isolert og alene der nede. Likevel har vi ikke tenkt å gi oss, verken Tor eller jeg. Jeg vet at vi har gjort det rette i denne saken. Jeg syns og det er viktig å trekke fram den støtten vi har fått fra OFS. Både klubber og tillitsvalgte har oppmuntret oss, og på kurset for tillitsvalgte fikk vi veldig mye fin tilbakemelding og støtte.

Det er et viktig arbeid OFS gjør med å sette fokus på denne bransjen. Med alt det som nå skal hogges opp, og med kostnader og tidspress som usikre faktorer, er vi ikke i tvil om at dette er en bransje som må følges nøye opp.

Lønn for risikoarbeid

- Det er uhyrlig at du skal få bedre økonomisk uttelling som frisør, enn som arbeider i ett av verdens farligste yrker, sier Kari Bukve, organisasjonssekretær i OFS.

- Dette er en bransje helt i startfasen og det er tydelig å se på lønningene.

Kari er ikke særlig imponert over den avtalen Fellesforbundet har laget med bedriften.

- Den tar ikke høyde for asbest, blant annet. Lønnsmessig gir det lite uttelling i forhold til dette arbeidet.

Tor Haugtun

Jeg har tro på at dette løser seg etter hvert. Vi håper på gode løsninger og så lik behandling som mulig for alle ansatte i bedriften.

Det hjelper vel ikke akkurat med penger her?

Nei, det kan du si, men det er vanlig å gi kompensasjon i form av lønn for risikoarbeid. Selv om lønn ikke forbedrer HMS, kan en erfaringsmessig peke på at verdisetting av helsefarlig arbeid setter

et skarpere fokus på helse, miljø og sikkerhet. Et godt eksempel på samme type bransje, er området maling og stillas. Lønnsmessig har dette yrket ligget veldig lavt i lang tid. Der har helseoppfølgingen både av den enkelte arbeider og bransjen vært dårlig. Du vet ikke hvilken helsestatistikk arbeiderne har i, men du vet at de fleste ender der, enten de jobber på land eller offshore. Bedre økonomisk uttelling i disse farlige yrkene er derfor viktig for oss. I tillegg vet vi av erfaring fra andre fagområder at fagutdanning fører til bedre sikkerhet og miljø og mer ordnede arbeidsforhold for arbeidstakerne, når arbeidsområdet oppgraderes og tas inn i skolesystemet. Det er et langt lerret å bleke, men målet er klart; å få fag inn i skolen, på VK-nivå.

Modige tillitsvalgte

- Det står respekt av de OFS-tillitsvalgte i Scandinavia Metall. De har opplevd en hel del ubehageligheter på grunn av varslerrollen og på grunn av sitt engasjement. Nå virker det heldigvis som det bedrer seg i bedriften. OFS er villig til å gjøre alt vi kan for å få en god og trygg arbeidsplass for alle.

Er det mange bedrifter som opererer slik som Scandinavia Metall?

- Jeg vet ikke, men det regner jeg som svært sannsynlig. Erfaringene fra Stord har fått meg til å reflektere over arbeidsmiljø og arbeidsforhold i de tilsvarende bedriftene, ikke minst de som er ute på sokkelen. Vi vil svært gjerne ha kontakt med dem som jobber med skroting og decommission for å få en oversikt over forholdene og knytte kontakter både mellom de ansatte og med oss.

Hvordan opplevde du forholdene på Stord?

- For meg var det for så vidt greit nok, men det var tøft å se hvordan Morten og Tor fikk gjennomgå. En sjef som lur deg, opplever du ikke så ofte. De fleste har et ryddig forhold til fagbevegelsen

og setter pris på å få korrigering på ting de gjør feil. Håpet for framtida er at hoggerne har ryggrad nok til å bakke hverandre opp. I tillegg håper vi selvfølgelig at dette er en slags barnesjukdom. I og med mangelfull erfaring i å ha fagorganiserte arbeidere med tariffavtale å forholde seg til, håper vi jo at dette er problemer som de "vokser" av seg. Dersom det likevel skulle vise seg at intensjonene deres ikke er løsningsorienterte, da har vi krutt på lager.

Hva med Fellesforbundet, har du hatt kontakt med dem etter dette?

- Ja, det har jeg faktisk prøvd. Jeg har tidligere strukket ut en hånd til vedkommende i Fellesforbundet som sto for organiseringen av folkene der oppe. Jeg ønsket et samarbeid med dem i forhold til Scandinavia Metall spesielt og bransjen generelt.

Hva ble svaret?

- Har ikke hørt et pip, men tilbudet står fremdeles ved lag.

Miljøkriminalitet

I NRK Møre og Romsdal har journalistene dekket en langvarig rettssak som har vandret gjennom alle instanser fram til Høyesterett. Saken gjelder alvorlig miljøkriminalitet i form av utslipp fra gjenvinningsbedriften Aluscan i Nesset, og den ene av de to skyldige er ingen ringere enn Gerhard Eide, daglig leder i Skandinavia Metall.

"Høgsterett er samd med Økokrim, og meiner at to tidlegare leiarar i gjenvinningsbedrifta Aluscan i Møre og

Romsdal må sone 45 dagar i fengsel."

Publisert 05.11.2004 12:36

Høgsterett har skjerpa domen mot to tidlegare leiarar av attvinningsbedrifta Aluscan i Nesset. I Frostating lagmannsrett fekk dei ein dom som innebar at dei slapp å sone i fengsel. No er straffa redusert når det gjeld talet på dagar, men Høgsterett slår fast at dei to må sone fengselsstraffa. I tingretten blei Gerhard Eide og Kjell Olav Sjøli dømt til 120 dagar fengsel, av dei 90 dagar på vilkår. Men dei anka til lagmannsretten, og fekk ei betydeleg mildare straff, med 60 dagar fengsel på vilkår.

Økokrim anka

Men no var det Økokrim som anka, og Høgsterett meiner det er rett at dei to må sone 45 dagar kvar i fengsel."

I dommen vises det til behovet for skjerpet kontroll med miljøkriminalitet, sier NRK:

"Det blir vist til at Høgsterett i fleire år har vist ei skjerpa haldning til miljøkriminalitet. I domspremissane blir det vidare vist til at avfallshandtering er ei aukande verksemd, men at det kan vere kostnadskrevande å handtere avfallet på ein forsvarleg måte.

Eit ønske om å tene mest mogleg og å bevare arbeidsplassar kan og virke inn. Her er omfanget av utsleppa både til luft og sjø usikre, men det er skjerpande at betydelege utslepp i sjøen skjedde medvite over tre år - og utan at SFT blei varsla. Skjerpande er det og at bedrifta aktivt gjekk inn for å skjule utslepp i vatn og luft, og at produksjonen blei auka utan at det blei sett i verk tilstrekkelege miljøtiltak."

SAK:

Bekymringsmelding om helsefarlig og livstruende arbeid innen fjerning, opphogging og gjenvinning av offshoremoduler

Innledning

Fjerning, opphogging og gjenvinning av offshoreplattformer og moduler er en ny virksomhet i Norge, med opphogging både av norske og utenlandske installasjoner.

Påvirkning av det ytre miljø ved plattformfjerning er blitt gitt stor oppmerksomhet. Derimot er risikoeksponeringen av menneskene som utfører arbeidet, i stor grad blitt neglisjert. Tross den hittil beskjedne aktiviteten, er allerede fire arbeidstakere blitt drept.

I tillegg til risikoen for fallulykker, fallende gjenstander, klemulykker, brann og eksplosjoner, må den kjemiske helse- og sikkerhetsrisikoen karakteriseres som ekstrem. Dette fordi det arbeides på ukjente materialer, og det er en omfattende bruk av skjærebrenning (varmt arbeid).

På denne bakgrunn ber Oljearbeidernes Fellessammenslutning (OFS) om møte med Arbeids- og Sosialdepartementet. I møtet ønsker vi å legge fram våre funn, erfaringer og vurderinger.

Problemstillinger innen kjemisk eksponering

Plattformene kan være mer enn 20 - 30 år gamle. Tekniske løsninger og valg av materialer ble gjort ut fra datidens kunnskap, regulering og uten hensyn til framtidig feltavslutning. Produkter med eksempelvis asbest, bly, polyuretan og PCB var på den tiden ansett som helt akseptable.

Skjærebrenning og andre teknikker som medfører termisk dekomponering av materialer, vil eksponere arbeidstakerne for svært helsefarlige kjemiske forbindelser som er lite kjent og kartlagt hos de som utfører arbeidet. På tilsvarende måte, vil forsvarlig beskyttelse av hud for å unngå hudkontakt og hudopptak, være nesten umulig så lenge det kjemiske miljøet er ukjent.

Noen eksempler på kjemisk eksponering

Ved varmt arbeid på malinger, belegg og andre polymere materialer, vil arbeidstakeren bli utsatt for en massiv eksponering av organiske og uorganiske forbindelser. Dette kan eksempelvis være ulike isocyanater, aerosoler, ultrafine partikler og irriterende gasser.

I tillegg vil det være eksponering for tungmetaller som bly fra blypigmentert maling eller blymønje. En kan også regne med en betydelig eksponering for bl.a. nikkel, krom, mangan, beryllium, kadmium og sink. Det må også forventes eksponering for persistente organohalogener fra malinger og belegg.

Kilder for aerosoler, fiber og gasser vil være isolasjonsprodukter, maling, avrettingsmasser, passiv brannbeskyttelse, oljer (termisk dekomponering av oljekomponentene), kjemiske forbindelser i prosesssystemet, samt støv og belegg fra hele installasjonens operasjonstid.

Verneutstyr, helseovervåking og førstehjelp

Verneutstyr har store bruksbegrensninger. For å velge rett verneutstyr må en vite hva en skal beskytte seg mot, og hvilke eksponeringsnivåer som kan forventes.

Kjemikalier kan gi helseskader både gjennom lengre tids påvirkning, eller ved kortvarig høy eksponering (IDLH). Derfor er kartlegging av arbeidsmiljøet og grundig opplæring av de involverte helt avgjørende for at arbeid kan utføres forsvarlig.

Mange kjemiske forbindelser fordrer særskilt helseovervåking, men dette blir i praksis umulig så lenge eksponeringssituasjonen er ukjent. I tillegg er kunnskap om eksponering svært viktig når det er behov for førstehjelp og behandling ved mistanke om overeksponering og forgiftning.

Opplæring, kompetanse og utvikling

Arbeid innenfor opphogging og gjenvinning kan ut fra ulykkestallene betegnes som "Norges farligste yrke". I stor utstrekning benyttes ufaglært arbeidskraft som har liten kompetanse til å vurdere helsefare og ulykkesrisiko. Selv om dette forventes å bli en "ny industri", er det ikke utarbeidet fagopplæring eller faglitteratur for arbeidsprosessene i denne virksomheten.

For denne nye industriens framtid, er det avgjørende at det utarbeides læremateriell og etableres en fagopplæring. Det er også nødvendig med utvikling av verneutstyr som er tilpasset risikosituasjonene i arbeidsmiljøet, samt utvikling av arbeidsteknikker som reduserer den kjemiske eksponeringen.

Haukelandprosjektet "Varmt arbeid"

Det utføres varmt arbeid på alle plattformen og installasjoner. I tillegg står sokkelen foran svært store ombyggingssjakter. Yrkesmedisinsk avdeling ved Haukeland Universitetssykehus, tok vinteren 2004 initiativet til å etablere et prosjekt for kartlegging av kjemisk eksponering ved varmt arbeid.

Prosjektets problemstillinger har vært presentert og diskutert i Sikkerhetsforums møter. Arbeidstakerrepresentantene har klart uttrykt at prosjektet er viktig og må gjennomføres.

Dessverre er prosjektet blitt møtt med liten forståelse og interesse fra Oljeindustriens Landsforening (OLF), Norges Rederiforbund (NR) og Teknologibedriftens Landsforening (TBL). Det er nærliggende å beskrive behandlingen fra disse organisasjonene som at prosjektet oppfattes å gi uønsket kunnskap. Så langt har bare ett oljeselskap brutt ut og støttet prosjektet.

Oljeselskapenes rolle og ansvar

Vi tror selskapenes uvilje mot å ta dette området på alvor, er knyttet til innføring av den omstridte amerikanske "behavioural safety" filosofien. I adferdsbasert sikkerhet flyttes fokus vekk arbeidsgiverens plikter for arbeidsplassen, til fokus på den enkeltes adferd. Resultatet er blitt at de samme selskapene som med stor innsats fokusere på risikoen ved trappegåing selv i kontorbygg, velger uvitenhet når det gjelder helsefarene i det kjemiske arbeidsmiljøet.

Vi opplever at oljeselskapene forsøker å fraskrive seg ansvaret for helse, arbeidsmiljø og sikkerhet ved plattformfjer-

ning, opphogging og gjenvinning. På samme måte som at den som har generert spesialavfall er ansvarlig fram til sikker destruksjon, må oljeselskapene ta ansvaret fram til materialene er klare for omsmelting. Så lenge selskapene kan argumentere med at det er "andre" som har ansvaret, er vi redd arbeid i denne industrien fortsatt kan betegnes "Norges farligste yrker".

Samordnet tilsynsmyndighet

Fjerning, opphogging, gjenvinning og destruksjon er uhyre kompliserte aktiviteter som krever innsikt og kompetanse i alle ledd av prosessen. Vi mener at tilsynsmyndighetene, Petroleumstilsynet, Statens Forurensingstilsyn, Arbeids- tilsynet og Helsetilsynet er helt avheng-

ig av hverandre og at det må opprettes en koordinert tilsynsaktivitet som følger alle trinn i prosessen fram til forsvarlig destruksjon.

Vi ser med dette fram til snarlig og konstruktivt møte for å gjennomgå de forhold som her er beskrevet.

Med vennlig hilsen
OFS

Roy Erling Furre

2.nestleder

Kari Bukve

Organisasjonssekretær

Halvor Erikstein

Yrkeshygieniker/Organisasjonssekretær

Hele kroppen får det bedre når du slutter å røyke.

- Risikoen for grå stær blir mindre
- Friskere hud og mindre rynker
- Du slipper røykhoste
- Bedring ved tannkjøttssykdom
- Blodtrykk og puls synker til normalt nivå
- Mindre utsatt for luftveisinfeksjoner
- Håret får mer glans
- Mindre risiko for hjerneslag
- Overgangsalderen kommer ikke for tidlig
- Risikoen for diabetes type 2 blir mindre
- Mindre risiko for kreft
- Mindre smerte ved leddgikt
- Raskere reaksjonsevne
- Sår gror forttere
- Søvnen blir bedre
- Bedre kondisjon - lettere pust
- Bedre lukte- og smakssans
- Bedre blod sirkulasjon
- Mindre risiko for plager i muskler og skjelett
- Vesentlig bedring av psoriasis i håndflate/fotsåle
- Mindre risiko for langesykdom
- Lettere å bli gravid
- Risikoen for hjerte- og karsykdommer reduseres
- Bedre kvalitet på sædcellene
- Potensen blir bedre

Når du stumper røyken, merker du forbedringene bokstavelig talt på kroppen. Dessuten får du mer tid, mer penger, mer overskudd – og til og med bedre hukommelse! Søker du hjelp er sjansen større for å lykkes. Lykke til!

- Tips og råd om røykeslutt: kreftforeningen.no/stumperøyken
- Råd og veiledning over telefon: Røyketelefonen 800 400 85
- Oversikt over røykesluttkurs: tobakk.no og lhl.no
- Slutt ved hjelp av Internett og sms: happyending.no
- Følg deltakerne i Stump Røyken på TVNORGE i januar/februar

Kreft foreningen

Sosial dumping i fokus

Tekst: Deltakere på kurs for tillitsvalgte, Tellef Hansen og Mette Møllerop. Foto: Mette Møllerop

Enda et vellykket kurs for tillitsvalgte er avholdt. Rekordoppslutning, godt arbeid og et spennende og svært nyttig sluttprodukt kan stå som oppsummering.

Kurset som faktisk hadde 25 påmeldte deltakere, hvorav 23 møtte opp, hadde fått sosial dumping som prosjektoppgave. Dette hadde vi valgt av flere grunner. Den viktigste grunnen er selvsagt det økende problemet med sosial dumping både innen oljeindustri, i annen næring og industri og generelt sett i samfunnet. Dernest var kampen mot sosial dumping en del av fjorårets streikegrunnlag og derfor viktig å få repetert og diskutert. For det tredje er vi ikke i tvil om at dette kravet ville dukke opp med full tyngde ved neste korsvei, og for det fjerde, mente vi det var viktig for OFS å få mest mulig materiell om temaet og spesielt innhente medlemmer og tillitsvalgtes syn på dette. Det fikk vi!

Deltakerne brettet opp armene og jobbet seg i gjennom innledninger, diskusjoner og gruppearbeid. Vår alltid engasjerte og humørfylte innleder og kursansvarlig, Tellef Hansen fra De Facto, holdt deltakerne i ånde med både teori og muntre historier om faghistorikk og fagpolitiske linjer. Kari Bukve ble hentet inn for å fortelle om OFS sin historie og siste års streik, noe som ble gjort på en svært grundig og nyttig måte. Birgitte Rødsæther tok for seg lov og avtaleverk og redegjorde for de juridiske sidene i dette. Totalt sett fikk deltakerne forhåpentligvis et godt grunnlag for å kunne gjennomføre prosjektoppgaven.

Metodisk oppsett

- Prosjektet fikk denne inndelingen:
- Innhold
- Kort innledning
- Om sosial dumping
- Hvordan kan fagbevegelsen møte sosial dumping – intervjuer med fire fagforeningsledere
- Forslag til tiltak

Kort innledning

Dette notatet er laget av deltakerne på kurset "Det daglige fagforeningsarbeidet" i Stavanger 29. mars – 1. april. Notatet er et resultat av det som var prosjektoppgaven på dette kurset – sosial dumping.

Sosial dumping er vurdert med utgangspunkt i det norske arbeidslivssystemet. Hva er det som kjennetegner det norske systemet? Hvordan har det utviklet seg? Hva er sosial dumping? Hvordan kan fagbevegelsen møte en utvikling med sosial dumping?

Gjennom diskusjoner, gruppearbeid og intervjuer med sentrale tillitsvalgte har deltakerne på kurset utviklet den kunnskapen som ligger til grunn for de forslagene som presenteres under punkt 4. Deltakerne utarbeidet spørsmål, intervjuet og skrev ut intervjuene (se punkt 3). De som ble intervjuet var Bjørn Tjessem og Kari Bukve fra OFS, Terje Skog fra Heismontørenes fagforening (leder i EL og IT Oslo) og Egil Mongstad, leder i Tømrer og Byggfagforeningen.

Om sosial dumping

Sosial dumping er etter vår oppfatning en utvikling som undergraver opparbeidede rettigheter og levevilkår. Dette er ikke en trussel som er av ny dato for fagbevegelsen, men med økt globalisering og EUs utvidelse med 10 nye land fra 2004, har presset på norske lønns- og arbeidsvilkår økt. Det nye er at presset er hardere og at fagbevegelsen trenger flere og bedre svar på hvordan denne utviklingen skal møtes.

Følgende eksempler kan illustrere hva vi mener med sosial dumping:

Polske jordbærplukkere er ikke noe nytt. Det er heller ikke nytt at de hyres inn på elendige lønns- og arbeidsbetingelser. Det nye er at de bøndene som har hyret dem inn, driver utleie når de ikke har brukt for arbeidskrafta deres. Den polske arbeideren blir utnyttet og bonden blir i dobbel forstand en del av dette systemet. Selv om denne arbeidskrafta ikke direkte presser ut norske arbeidstakere så er det likevel sosial dumping når de betales langt under det som er vanlige lønns- og arbeidsbetingelser i Norge, betingelser en må ha for å leve i Norge over tid.

Statnett: I september 2004 la EL & IT Forbundet i Rogaland fram resultatet av flere ukers undersøkelser for å kartlegge omfanget av ulovlig arbeid i Statnett. Polske arbeidere fra det polske selskapet Unicorn Constrousjon (tidligere Elbudd Gdansk) som igjen var leid av det tyske selskapet SAG (eid av RWE), jobbet 12 timer hver dag, sju dager i uka med linjearbeid for Statkraft i Lyseheiene. I følge Rolf Bersås, leder i EL & IT i Rogaland, var lønnen 4000 zloty per måned, omtrent 8.000 kroner. Avtalen hadde et omfang på 10 timers arbeidsdag hver dag i seks dager. I virkeligheten ble altså timetallet

rundt 360 timer i måneden, noe som tilsvarer en timelønn på 22 kroner. På toppen av det hele jobbet de i 20 – 30 meters høyde i 300 kv-master, de fikk kun frokost og anledning til å smøre med seg matpakke, de fikk ikke varm mat i løpet av dagen, de fikk ikke varmt arbeidstøy og det fantes ikke muligheter for tak over hodet dersom arbeidet måtte stoppes på grunn av uvær. Lyseheiene ligger i noen av Rogalands mest utfordrende områder (Prekestolen, Kjerag, Fløyri). Til tross for retur fra kraftlinjene i mørke, hadde ikke Statkraft sørget for kjentman som kunne følge dem tilbake til Lysebotn. Det resulterte i ettersøk da arbeidslaget gikk seg vill i fjellet etter endt arbeidsøkt. Etter avisskriveriene ble arbeidet stoppet inntil forholdene var utbedret.

For oss som arbeider i oljesektorene har det blitt et problem med rigger som brukes både på norsk og utenlandsk sektor. Vi har sett eksempler på at norsk mannskap er presset ut. Selv om den utenlandske arbeidskrafta har samme lønns- og arbeidsbetingelser er kostnaden på denne arbeidskrafta 22 prosent laver.

Arbeidsoppgaver som tidligere ble utført av selskapet blir satt ut til selskaper som betaler dårligere. Color-line har for eksempel satt ut reinhold av lugarer på sine båter til Kiel.

Det fins utallige eksempler på norske rederier som seiler på norskekysten med norsk kaptein og for øvrig utenlandsk mannskap på 1/3 av det de norske avtalene sier.

I den siste tida har vi sett en utvikling som minner om USA hvor billig arbeidskraft hyres inn for gjøre arbeidsoppgaver i private hjem – renhold, male hus, bygge platting, lage nytt bad osv. Dette er etablering av et nytt arbeidsmarked i Norge som kanskje ikke presser ut etablert arbeidskraft, men som skaper et nytt arbeidsmarked hvor en er fattig til tross for at en er i fullt arbeid. Denne typen arbeid er også med på å undergrave respekten for lov- og avtaleverket og at arbeidstakere som arbeider i Norge skal ha skikkelige lønns- og arbeidsforhold.

Diskusjonen om sosial dumping ble summet opp i fire punkter:

Sosial dumping er en utnyttelse av arbeidskrafta som er uakseptabel.

Det kan være vanskelig å kontrollere at utenlandsk arbeidskraft arbeider på norske lønns- og arbeidsbetingelser. Det fins flere eksempler på at selskaper bruker to kontrakter – en som de viser i Norge og

som er i tråd med det vi har her og en reell som er langt dårligere.

Selv om den dårligere betalte arbeidskrafta ikke presser ut arbeidskraft på norske betingelser, så er det likevel sosial dumping.

Den utenlandske arbeidskrafta går ofte inn i jobber uten opplæring og nødvendige språkkunnskaper. Dette er en trussel mot helse, miljø og sikkerhet.

Hvordan kan fagbevegelsen møte sosial dumping – intervjuer med fire fagforeningsledere

Som en del av forberedelsen til intervjuene hadde vi en plenumsdiskusjon om hva det var viktig å vektlegge i intervjuene. Formålet med dette var først og fremst å sikre at de som ble intervjuet fikk omtrent de samme spørsmålene. Deltakerne bestemte seg for følgende temaer:

Starte med et åpent spørsmål – hva mener du/foreningen vi kan gjøre for å hindre sosial dumping?

Medlemmenes plass i kampen mot sosial dumping

Allmenngjøring av tariffavtaler.

Om arbeidet med å skaffe seg oversikt over sosial dumping innenfor sitt område.

Intervju med Kari Bukve

Hva kan gjøres for å hindre sosial dumping?

Bevisstgjøre andre fagforeninger – globalt problem.

Synliggjøre problemet ved å ta det inn i dagligtalen. Bevisstgjøre.

Skape en holdningsendring.

Starte med seg selv: Vær mot svart arbeid og ikke benytt deg av underbetalte arbeidere.

Blir medlemmene mobilisert i dette arbeidet?

Medlemmene blir mobilisert ved blant annet kurs, konferanser og møter på arbeidsplassen OFS har store utfordringer på dette området. Medlemmene må være engasjerte, det er forbundet avhengig av. OFS følger en demokratisk filosofi.

Hva mener OFS om allmenngjøring av tariffavtaler?

Generelt mot allmenngjøring – hindrer ikke sosial dumping "tar bare bort litt av smerten".

Utelukker resten av systemet. Konsentrerer seg om lønn og ikke andre gode som sykelønn, pensjon, arbeidsgiveravgift, forsikring osv.

Fordelene er små og kortvarige, og hjelper lite i den store sammenheng.

Mangler BRODD!!

Har OFS oversikt over firmaer som driver med sosial dumping?

Vi har en viss oversikt. Blant annet flyterigger som engasjerer personer via Bahamas-registrerte selskap og en del mindre selskap.

Finnes det metoder mot slike firmaer?

Vi må holde fokus og prioritere dette arbeidet.

Streiken i 2004 var et slikt tiltak.

Kontakten med Dagbladet i saken med Scandinavia Metall var et annet eksempel. Bruke OFSA på nett. Viktig med god og riktig informasjon.

Fagorganisere onshorebedrifter som er tilknyttet petroleumsvirksomheten. Ta knekken på slikt i startfasen.

Vil de foreslåtte endringene til AML føre til sosial dumping?

Ja, spesielt de endringene som er foreslått vedr. midlertidige ansettelser

Ingen tilhørighet overfor bedrift og fagforening.

Hvordan kan vi hindre utflagging av bedrifter?

Dette er en politisk sak. Fagforeningene må ut offentlig for å synliggjøre temaet. Staten må våkne!!

OFS sendte skriv til div. politikere forrige kommunevalg. I tillegg hadde OFS møte med kommunalministeren. Intet hørt.

Hvor står OFS i EU-spørsmålet?

Flertallet er imot EU. De rike blir rikere og de fattige fattigere. Vi har et globalt fokus rettet mot like arbeidsvilkår.

Intervju med Bjørn Tjessem

Hva gjør OFS for å hindre sosial dumping?

Samarbeid med andre organisasjoner
Bevisstgjøring. LO ser ikke det samme som oss. Få frem konkrete avtaler – tariffavtaler, lokale avtaler
Mer vern om den enkelte ansatte
Beholde en sterk fagforening

Blir medlemmene mobilisert i dette arbeidet?

Informerer Forklarer hvorfor det er viktig å engasjere seg
I forbindelse med streiken hadde vi for eksempel møter med klubbene

Hva mener OFS om allmenngjøring av tariffavtaler?

I utgangspunktet er vi imot. En vet aldri hva resultatet blir ved en allmenngjøring. En allmenngjøring omfatter ikke alt og vi kan bli presset nedover mot noe dårligere.

Har dere oversikt over firmaer og metoder innenfor vårt område?

På britisk sektor brukes det utenlandsk arbeidskraft som betales dårlig. Dette har begynt å komme på norsk sektor også, og jeg frykter at det vil bli mer av det. Dette gjelder spesielt store selskaper med underkontraktører.

Hva er erfaringene etter streiken?

Viktige og effektive streiker
Fikk fram budskapet
Bedre forhold mellom partene nå

Bedre tider

Godt fotfeste og like mange medlemmer nå som før. Likevel kan oppfølgingen bli bedre. Situasjonen for OFS er stabil etter streiken.

Dekningen av streiken var litt opp og ned. Viktig å lage opplegg for å komme i media.

Det var god pr. når NOPEF var på skjermen.

Intervju med Terje Skog

Hva gjør dere for å hindre sosial dumping?

Aktiv fagforening med 100 % organisering. Sterkt samhold innad.
Kurser medlemmene og er ikke redd for å ta i bruk streik og aksjoner
Viktig å ta fatt i de firmaene som forsøker seg på sosial dumping før de får fotfeste.

Blir medlemmene mobilisert i dette arbeidet?

Mye kursing, aktiviteter og sosialt samvær, Diskusjoner på alle nivåer
Aktivt samhold på tvers av bedrifter

Hva mener du om allmenngjøring av tariffavtaler?

Begrenset virkning slik det er nå.
Fare for at avtalene presses ned mot allmenngjøringen og at medlemmene får den oppfatningen at nå er det toppene/pampene som ordner opp.

Har dere oversikt over firmaer som driver sosial dumping innenfor deres område?

Det er relativt enkelt foreløpig – 0 omfang. Vi har imidlertid sett eksempler hvor det blir oppgitt at polske arbeidere fikk polsk lønn. Da dette ble tatt opp med fagforeninga fikk de norsk lønn som etter at de kom tilbake til Polen ble trukket fra igjen. Dette er korrupt. Etter at de startet egen fagforening har det vært stille.

Dere vant ikke fram med kravene deres i tariffoppgjøret. Nå har dere fått gjennomslag i det største firmaet Reber Schindler.

Hvordan fikk dere til den avtalen?

Ledelsen i firmaet var redd for at en ny konflikt lokalt ville føre til et dårlig arbeidsmiljø, lav arbeidsmoral og lav aktivitet.

Det var også lettere å få gjennomslag for kravet lokalt da ledelsen var politisk enig i kravet.

Er dette en metode dere har brukt før?

Ja vi bruker ofte avtaler i store bedrifter til å få de inn i tariffavtalen. Denne gang var det omvendt – det vi ikke fikk sentralt tok vi lokalt.

Kan en da si at streiken var bortkastet?

Nei over hodet ikke. Dette er den viktigste streiken vi har hatt i nyere tid. Innholdet var en bedre avtale og et eksempel på at vi tok oppkampen mot sosial dumping. Viktig for medlemmene og samfunnet.

Er media viktig og hvordan reagerer medlemmene?

Må bruke media, men det kan bli både positiv og negativt. Denne gangen var det mye positivt. Selv om det var noen negative kommentarer så hadde vi brei støtte blant medlemmene.

Hvorfor i helvete nevnte du ikke OFS-streiken i TV-debatten?

Host, krent og litt latter. Intervjuobjektet er tydelig overrasket over spørsmålet men svarer at "det var ikke i mitt hue da". Han lovt å huske på dette til neste gang.

Intervju med Egil Mongstad

Hva gjør dere for å hindre sosial dumping?

Vi velger å henge ut useriøse firmaer offentlig. Dette har vi holdt på med i en periode på mer enn 10 år. Vi startet med en liste som het 20 på bunn. Senere har vi gått over på å bruke sidene våre på internett. Vi bruker også tv og aviser som en offentlig gapestokk.

Dett er en veldig krevende jobb da alle opplysninger og påstander må dobbeltsjekkes. Skulle en falle for fristelsen til å navngi noen ut fra feil eller mangelfulle opplysninger, vil det få store konsekvenser som stadige rettssaker.

Det er veldig viktig å holde fagforeningene oppdatert på lovene og avtalene som eksisterer.

Et eksempel på sosial dumping var Veidekke sin drift på 80-tallet. De hadde mange byggeledere som leide inn useriøse firmaer. Det ble det tatt en skikkelig oppvask og mange ledere måtte slutte i jobbene sine. Veidekke ble på begynnelsen av 90-tallet regnet for å være et av de mest seriøse firmaene i bransjen.

Blir medlemmene mobilisert i dette arbeidet?

Det er veldig viktig å mobilisere medlemmene. Det er de som må være informanter om det som skjer. Det er de som må bry seg og spørre ut arbeiderne. Vi har skolet de tillitsvalgte og laget en sjekkpunktliste som de bruker for å avsløre ulovlig og useriøst arbeid. Dette medfører ofte store ubehageligheter når vi må kreve at det framskaffes nye entreprenører.

Hva mener dere om allmenngjøring av tariffavtaler?

Vi har hatt lange diskusjoner og blitt enige om at vi er for. Vi tror at det kan hindre

den sosiale dumping. Men trafikken av utenlandsk arbeidskraft er veldig godt organisert og vanlig organisasjonsarbeid er ikke nok for å hindre det. Det må lovfest i henhold til betaling, arbeidstid, ansettelsesforhold og utdanning.

Vi har ikke til hensikt å stenge utenlandsk arbeidskraft ute, men å sikre deres rettigheter og at alt går riktig for seg.

Vi ser at det negative kan være at organisasjonsgraden vil gå ned og at ei lovfesta lønn kan være en trussel mot tariffavtalen. Noen ser også en fare i at vi kan få legalisert et lavere lønnsnivå en det vi har i dag. Vi har en sak under oppseiling hvor 18 bygningsarbeidere er utsatt for sosial dumping. Vi har fått signaler på at dokumentasjonen er god nok til å kreve allmenngjøring av tariffavtalen.

Hvordan har dere klart å organisere så mange utenlandske arbeidstakere?

Vi viser at de utenlandske arbeiderne er venner og ikke fiender.

Vi har brukt en polsk dame, med kjennskap til bransjen, som tolk. Hun har gitt arbeiderne informasjon om norske ansettelsesforhold, skatteforhold og lignende. De polske arbeiderne hadde mange spørsmål som de var glade for å få svar på.

Vi kontaktet Adeco, som er arbeidsgiveren deres, som godtok organiseringen. De fikk et tilbud med norsk kurs og spesialtilpasset medlemskap.

Hvordan forholder du deg til forslagene til endring av AML?

Det er både positive og negative forslag til endringer. Forslagene om midlertidige ansettelser er jeg mot. Regjeringens argumenter om at det er viktig at de unge får prøve seg holder ikke mål i det hele tatt. Mener det har blitt en prestisjesak for regjeringen. En kraftig liberalisering av loven vil medføre mer overtid og svekket stillingsvern.

Forslag til tiltak

Forslagene til tiltak bygger på diskusjonene på kurset og de erfaringene deltakere kunne trekke av intervjuene.

Generelt

Utvikle et tett samarbeid med andre organisasjoner

Bruke tariffoppgjørene i kampen mot sosial dumping jfr. Streikene til OFS og Heis 2004/2005

Utvikle sterke fagforeninger – arbeide for høy organisasjonsprosent, styrke arbeidet

ved å være tettest mulig på medlemmene (tilbake til røttene), drive et offensivt skoleringsarbeid med sikte på å utvikle mange dyktige tillitsvalgte.

Det er viktig å avklare synet på allmenngjøring av tariffavtaler. Det må gjøres ved å oppsummere diskusjonene som har vært til nå, se på erfaringene fra de stedene hvor de har allmenngjort tariffavtaler. Uansett så må allmenngjøring av tariffavtaler sees i sammenheng med en rekke andre tiltak for at kampen mot sosial dumping skal bli vellykket.

Synliggjøre problemene rundt sosial dumping med sikte på å skape holdningsendring

Medlemsmobilisering

Det er viktig å mobilisere medlemmene ute på arbeidsplassene. Medlemmene er helt avgjørende for å kunne avsløre sosial dumping og uten den styrken i ryggen blir det helt umulig for organisasjonen å vise den styrken som er nødvendig.

Utvikle et systematisk arbeid for å skaffe seg oversikt over sosial dumping

Utvikle noen eksperter i forbundet/fagforeningen som har ansvaret for dette arbeidet. Skolere medlemmene slik at de kan gjøre en jobb ute på arbeidsplassene. Lage sjekklister som kan brukes for å avsløre ulovlig arbeid og useriøse firmaer. Henge synderne ut offentlig

Streik som virkemiddel

Både OFS og Heismontørene brukte tariffoppgjøret i kampen mot sosial dumping. Det er viktig for de som streiket og resten av fagbevegelsen at erfaringene fra streikene summeres opp.

Noen ideer til slutt

Utarbeide et skoleringsopplegg om sosial dumping for ansvarlige og klubbledere. Lage et diskusjonsopplegg som kan brukes offshore og i bedriftene på land.

Ta diskusjonene om sosial dumping inn som en del av forberedelsene til tariffoppgjøret 2005

Utarbeide krav til tariffoppgjøret som kan være viktige i kampen mot sosial dumping. Lag underskriftsopplegg for alle ansatte i bedriftene hvor de støtter kravene mot sosial dumping og forplikter seg til å ta dette opp med sitt forbund. Det kan være et viktig tiltak i arbeidet for å få et samarbeid mellom flere forbund for å hindre sosial dumping

Hva skjer med sikkerheten i oljå?

Tekst: Mette Møllerop

37 alvorlige hendelser, 287 brudd på sikkerhetsbarrier i løpet av de siste sju årene, det er Nordsjøens triste regnskap.

Petroleumstilsynet, Ptil, har leder for Snorre A-granskningen, Marit Brattbakk gått grundig til verks og kartlagt de alvorlige hendelsene og barrierebruddene gjennom de siste sju årene for å finne årsaker og årsakssammenhenger. Undersøkelsen har avdekket en gjennomgående svikt i ledelsen, særlig på toppnivå. Denne ledessvikten gjelder ikke bare Snorre A, hvor dette ble oppsummert som en av de viktigste faktorene som førte til utblåsing. En finner svikt både i ledelse og sikkerhetssystemer hos de fleste operatører.

I Stavanger Aftenblad tirsdag 12. april trekker Brattbakk fram flere eksempler på barrierebrudd: Måten arbeidet er organisert på bidrar også kraftig til hendelsene. Det samme gjør arbeidsledelsen på plattformen og den ansattes arbeidspraksis. Den enkeltes kompetanse og arbeidstid bidrar i mindre grad, men er fortsatt viktig, viser undersøkelsen. Det samme gjelder forhold knyttet til organisatoriske endringer, som Snorre As hyppige skifte av operatør.

Kollegaprogrammene

Også oljeselskapenes kollegaprogram få gjennomgå: I nesten samtlige av hendelsene sviktet egenkontrollen. Sikkerhetskulturen, som får stor oppmerksomhet for tiden, gjennom operatørselskapenes omfattende og kostbare bevisstgjøringsprogram, de såkalte kollegaprogrammene, bidro i negativ retning i tre av fire hendelser. 86 prosent av hendelsene kan knyttes til mangelfulle kvalitetssikringsprogram. I over halvparten av hendelsene er det avdekket at tid har vært vektlagt framfor kvalitet og sikkerhet.

- Det er alltid lett å peke på den som gjorde feilen, men vi går altså lengre for å finne de årsakene som ligger bak det som utløste en ulykke eller en hendelse med stort potensial. Vi spør om han hadde den rette kompetansen, nok tid til å planlegge og å gjøre de nødvendige risikovurderinger, blant annet. Årsakene er mange og sammensatte, og det er her vi finner lærdommen vi trenger for å bli bedre, sier Brattbakk til Stavanger Aftenblad.

Vi er bekymret

- Sikkerhetskulturen hos oljeselskapene har definitivt tatt feil retning, sier Roy Erling Furre, 2. nestleder og HMS-ansvarlig i OFS.

- Vi er svært bekymret. De forskjellige systemene som nå kjøres, med prestasjonslønn og konsekvensbasert ledelse, forsterker den negative utviklingen. Gjør du en feil og skriver en RUH (Rapport om Uønsket Hendelse), blir du straffet i stedet for å ta lærdom av det. Vi opplever stadig flere hendelser og må konstatere at industrien slett ikke har kontroll.

Furre trekker fram utslippet fra Eirik Raude som nok et eksempel på mangelfull systemkontroll.

- Når operatøren benytter seg av innleid arbeidskraft uten nødvendig kompetanse og erfaring, når ikke alle behersker arbeidsspråket, når en har som prinsipp at fri flyt av arbeidskraft er et pluss, da er det ikke rart det går galt. Når det gjelder Eirik Raude, er det underlig at Statoil tør. Når en vet hvor mye som står på spill i Barentshavet og hvor stor motstanden i deler av det politiske miljøet er mot oljeproduksjon i nord, hadde jeg forventet en helt annen holdning i ledelsen.

OFS-streik

OFS streiket i månedsvis i fjor for å sikre at utenlandsk arbeidskraft skulle ha norske lønns- og arbeidsbetingelser og for at deltids- og midlertidige ansettelser skulle reduseres. Dette kravet var ikke ensidig ment som et økonomisk bidrag til den enkelte arbeider, minst like viktig var det sikkerhetsmessige aspektet i kravet. De siste års hendelser og Ptils undersøkelse understreker nettopp det.

Den norske HMS-kulturen er bygd på høy kompetanse, faglig dyktighet og lang erfaring. Olje- og energiminister Thorild Widvey prøver nå å bryte ned begrepet norsk HMS ved å foreslå en harmonisering av norsk og britisk HMS.

- Det er destruktivt, sier Roy Erling Furre.
- En amerikanisering som den britiske modellen står for, kan ikke harmoniseres med den norske modellen. Norske og britiske driftsformer er totalt forskjellige, og blir Widveys forslag gjennomført, betyr det en senking av norsk HMS-standard.

Roy E. Furre

En annen side av denne saken er at fri flyt av arbeidskraft vil gi mer gjennomtrekk av arbeidskraft som igjen vil gjøre disse arbeidsplassene mindre attraktive for norske fagfolk. Særlig gjelder det de gruppene som sitter på spisskompetanse og har lang erfaring fra bransjen.

Fortjener ledere sine høye lønninger?

I flere år har diverse bedriftsledere, direktører, konsernsjefer, konsulentfirma vært ute i mediene og i markedet og propagandert for behovet for høye lønninger, gode bonus- og pensjonsavtaler for å sikre seg de lederne man ønsker seg.

Dette er disse lederne vi ser i industrien i dag. Det er disse lederne som nå "får så hatten passer" av Petroleumstilsynet. Det er disse lederne som svikter på alle plan og som ikke har kontroll verken på sine sikkerhetssystemer eller på sine arbeidsorganisatoriske ledelsesmodeller.

Fortjener disse lederne virkelig de astronomiske lønningene sine?

Kanskje er det andre som har gjort seg mer fortjent til gode lønnstillegg?

Kanskje er det varslerne som kontinuerlig advarer industrien mot omstillinger, nedbemanning og økt bruk av innleid og utenlandsk arbeidskraft? Kanskje er det forskerne som analyserer og oppsummerer årsakene til hendelser og ulykker? Kanskje er det ingeniører og personell med høy teknisk kompetanse som bruker arbeidssdagen sin til å legge til rette for økt haleproduksjon og nye teknologiske nyvinninger? Kanskje er det grunnplanet i industrien, oljearbeiderne som sitter på oljefaglig kompetanse som dekker hele den norske oljehistorien?

Det er kanskje på tide å stille nye spørsmål!

Snorre kunne blitt et nytt Piper Alpha

Tekst og foto: Mette Møllerop

- Vi er overhodet ikke overrasket over ulykken på Snorre A-plattformen 28. november, sier hovedtillitsvalgt og Statoilstyremedlem Stein Bredal og tillitsvalgt på Snorre A, Anders Lothe.

– Statoil har valgt å drive med lav bemanning, omfattende innleie av fagfolk og mye overtid i lang tid. Kontrollen ble gitt bort til forskjellige entreprenørselskaper, og vi har hele tida vært på etterskudd når det gjelder sikkerhetsarbeidet, sier de to tillitsvalgte.

Statoilansatte er opprørte og frustrerte over det som har skjedd og ledelsens neglisjering av de mange advarslene som tillitsvalgte har kommet med i forhold til innleie og overtidbruk.

- Vi skal ha styremøte i Statoil i morgen og behandle HMS. Vi har hatt seks dødsfall den siste tida. Vi lever i to vidt forskjellige verdener, sa Stein Bredal til Helge Lund under diskusjonen på SaF sitt årsmøte tirsdag 8. mars. – Ledelsen på land tror en ting, men verden er helt annerledes ute. Det hjelper ikke med konsulenter utenifra og ovenifra med mange teorier. Det ramler stadig vekk skjelett ut av skapene. Hvor mange er fast ansatte i Statoil, hvor mange er innleide, hvor mye overtidstimer har vi og hvordan er alderssammensetningen, spurte Bredal. Vi trenger 300 til 400 nye ansettelser, slo Bredal fast. – Det er arrogant å ikke lytte til våre råd.

På årsmøtets siste dag kom rapporten fra Petroleumstilsynet, Ptil. Som kjent konkluderer rapporten med 28 prosedyrebrudd og svikt i alle ledd i Statoils organisasjon opp mot Snorre A-plattformen i Nordsjøen. Direktør Magne Ognedal og granskingsgruppa etter gassutblåsingen slår fast at det bare var flaks at det ikke utviklet seg til en katastrofe a la Piper Alpha med store tap av menneskeliv.

Vi har levd på en gassbombe!
Anders Lothe har jobbet på Snorre A siden plattformen kom ut på feltet.

- Vi har tatt opp disse problemene mange ganger, men har fått høre at vi drev med krisemaksimering. Snorre utviklet seg til å bli en prøve-og-feile-plattform. Vi har levd og jobbet på ei gassbombe, og vi kunne like gjerne ha fått en ny utblåsing slik vi fikk ved Piper Alpha-ulykken. Den gang døde 167 mennesker i et brennende oljehav.

Til sammenlikning var 216 mennesker om

bord på Snorre da utblåsingen kom.

- Det er både naturlig og svært forståelig at Statoilansatte er rasende, sier Stein Bredal. - Dette er et alvorlig ledelsesproblem, og selv om ikke konsernsjef Helge Lund har hele skylden, har han ansvaret for å rydde opp i dette. Han må sørge for at vi får ansatt 300 til 400 nye fagfolk, slik at vi nå slipper å se innleide arbeidere i kontrollrommet, i kranene og på andre utsatte steder. Det må vi få en rask slutt på, sier YS-tillitsvalgt og Statoil-styremedlem Stein Bredal.

Omfattende varsel om pålegg etter Snorre A-hendelsen

- Ved marginalt andre omstendigheter kunne gassutblåsingen på Snorre A ført til en storulykke med tap av mange liv. Vi konkluderer med at hendelsen ikke skyldes tilfeldigheter, men gjennomgående svikt i Statoils planlegging, prosedyrer og vurderinger, sier direktør Magne Ognedal i Petroleumstilsynet (Ptil)

Petroleumstilsynet, Ptil, sier i en pressemelding torsdag 10. mars at rapporten etter gassutblåsingen på Snorre A 28. og 29. november 2004 har avdekket 28 avvik fra regelverket og flere punkter med forbedringspotensial. I rapporten konkluderer Ptil med at alle avvikene ville vært fanget opp og korrigert, dersom barrierene hadde fungert - og at det er ytterst sjelden så mange barrierer svikter i ulike faser av en operasjon.

Ptil er sterkt kritisk til at den omfattende svikten ikke ble registrert og at feilene ikke ble rettet før brønn P-31 kom ut av kontroll og gassutblåsingen var et faktum.

I forbindelse med konklusjonene i rapporten varsler Ptil et omfattende pålegg til Statoil, med utgangspunkt i fire gjentakende avvik:

- Manglende etterlevelse av styrende dokumentasjon
- Manglende vurderinger av samlet risiko
- Mangelfull ledelsesinvolvering
- Brudd på krav til brønnbarrierer

I varselet om pålegg bes operatøren om å utarbeide en forpliktende og tidfestetplan

for aktiviteter som kan avdekke årsakene til de avvikene granskingsrapporten har gjort rede for.

Statoil skal i forlengelsen av denne tiltaksplanen presentere resultater av gjennomførte tiltak - samt en plan som viser hvordan selskapet skal måle effekten av tiltakene.

Anders Lothe

Industrien må lære

- Utblåsingen på Snorre A markerer en dyster hendelse i norsk oljehistorie. Vi kunne her opplevd en tragedie med tap av menneskeliv, skader på miljøet og større tap av materielle verdier enn hva hendelsen faktisk førte til, sier Ognedal.

- Vår granskingsrapport må ikke bare gjennomgå grundig av Statoils organisasjon. Hele industrien bør sette seg detaljert inn i materialet og arbeide bevisst for å ta lærdom av hendelsen på Snorre A.

Barrierer: Regelverket krever tekniske, operasjonelle og organisatoriske barrierer som både skal hindre at alvorlige hendelser oppstår (sannsynlighetsreducerende) og/eller at de eskalerer (konsekvensreducerende).

Statoil-sjefer risikerer straff

Flere av toppene i Statoil risikerer fengselsstraff i opptil to år etter Snorre A-ulykken. Politiet i Stavanger har nå startet etterforskningen. I løpet av våren skal politiet avgjøre om de mener at Statoil som selskap eller ansatte har gjort seg skyldige i brudd på petroleumsloven. Etter den usedvanlig skarpe kritikken fra Petroleumstilsynet torsdag 10. mars, hvor tilsynet gir Statoil det glatte lag i rapporten, sier politiadvokat Tor Arvid Bruskeland at politiet nå avhører ansatte i Statoil.

- Saken er ikke blitt mindre alvorlig etter petroleumstilsynets rapport. Vi kommer til å ta den tiden vi trenger, men jeg regner med at vi er ferdig med denne saken i vår, sier Bruskeland til Aftenposten.

Skatt på fri kost

Tekst: Kari Bukve

Aksjonsgruppen i OFS vedrørende skatt på fri kost har kontaktet skatteadvokat. Her får du svarene.

På bakgrunn av flere innsendte forslag og spørsmål, fant gruppen ut at det ville være mer tidsbesparende å få en advokat til å se på temaet.

OFS kontaktet advokat Stein Nygaard som har arbeidet som saksbehandler ved Stavanger ligningskontor, på Sentralskattekontoret for utenlandssaker og advokat i SR-bank. Nygaard har også vært medlem av overligningsnemnda for Sentralskattekontoret for utenlandssaker.

Offshorearbeider kom tidligere inn under samme regelverket som sjøfolk, ikke ved lov, men ved praksis:

Beskatning av sokkelarbeideres fri kost frem til 2004 vært behandlet tilsvarende sjøfolks fri kost under opphold om bord på skip. For denne gruppen - sjøfolk og fiskere, har det vært en særlig lovbestemmelse som har dannet grunnlaget for skattefriheten. Gjennom ligningspraksis har denne bestemmelsen blitt utvidet til også å gjelde sokkelarbeidere, slik at også disse har sluppet beskatning av fordelen med fri kost. Gjennom skatteopplegget for 2005, ble bl.a. denne regelen foreslått endret ved lovs form, slik at sokkelarbeideres fri kost blir skattepliktig og således i samsvar med hovedregelen for øvrige arbeidstakere. Forslaget til lovendringen ble sendt ut til høring til berørte organisasjoner, og bl.a. OFS, men også andre fagforeninger, uttalte seg negativt til lovendringen. Til tross for dette ble loven vedtatt, og er gjeldende fra 01.01.2005.

Spiller definisjoner noen rolle ?

Gruppen hadde flere spørsmål. Et av dem er områder hvor det kan se ut til at en del definisjoner er uklare: Når en offshorearbeider reiser fra hjem til heliport, er hun/han definert som pendler. Når offshorearbeideren reiser ut fra heliport til plattform, er hun/han yrkesreisende og kommer ikke inn under samme regler som pendlere. Definisjonen på en yrkesreisende (som ikke vil bli skattlagt), er at de foretar

reiser i arbeidsgiver inn-
tresse. Den naturlige for-
lengelsen ville da vært at
når vedkommende opphol-
der seg på plattformen, vil
dette bli definert som yrke-
sopphold. I følge advoka-
ten som OFS forespurte, er
det ikke slik. Også ovenfor
andre yrkesgrupper som
også kommer inn under
nytt skatteregelverk, som
cabinansatte og yrkesmili-
tære, bruker myndighetene definisjone-
ne som det passer seg, og dette er
vanskelig å forandre på.

Kan loven endres og hvordan?

I følge advokaten kan det være bortka-
stede ressurser fordi endringen er
gjennomtenkt og villet og i samsvar
med hovedregelen for øvrige arbeidsta-
kere, til tross for at alle fagforbund var
negative til endringen.

OBS: Likevel vil gruppen minne våre
medlemmer og andre som leser dette
om at det er de borgelige partiene, in-
kludert Fremskrittspartiet, som har vil-
let denne endringen. Gruppen syns det
er underlig sett i lys av at de samme
partiene har brukt lav beskatning som
en valgkampsak. Kanskje gjelder det
helst for store selskaper og personer
som allerede har en stor formue?

Kan vi tilpasse oss ordningen ved at den ansatte for eksempel betaler for maten?

Sett hen til den totale kostnaden rege-
lendingen medfører for den enkelte,
tror jeg neppe dette er hensiktsmessig.
Etter det jeg forstår utgjør fordelsbes-
katningen kr.69 pr. døgn, med 50 pro-
sent marginalsatt utgjør kostnaden for
den enkelte kr.34,50,- pr. døgn.
Egenbetalingen for kost må være av en
viss størrelse før fordelsbeskatningen
unngås, uten at jeg våger å si nøyaktig
hvilket minstebeløp som kan aksept-
res. Dette vil eventuelt kunne avklares
med Skattedirektoratet.
Gruppen har spurt Skattedirektoratet

om størrelsen på beløpet på egenbeta-
ling, og avventer svar på spørsmålet
derfra.

Skatt på fri kost vil bli en sak i tarif-
foppgjøret

Aksjonsgruppen i OFS vil presentere
temaet på OFS sin tariffkonferanse 13.
april 2005. Når dette er avklart, vil re-
sultatet bli presentert på www.ofsa.no

Vi tar gjerne i mot flere forslag og
spørsmål om matskatten!
Send e-post til Kari@ofsa.no

UNISON TILBAKEMELDING FRA OFS SIN TARIFFKONFERANSE

Et av de prioriterte kravene på tariffkonferansen var å få kompensert for skattlegging av kosten som Bondevik 2 regjeringen innførte.

13. april ble det avholdt tariffkonferan-
se på Hotell Maritim i Stavanger.
Tillitsvalgte og klubbledere fra faste og
flytende plattformer møttes sammen
med OFS sin ledelse og inviterte gjester
for å diskutere årets krav i det kom-
mende oppgjøret i 2005.

Et av de prioriterte kravene var kom-
pensasjon for skattlegging av kosten
som Bondevik 2 regjeringen innførte.
Kravet gjelder for begge tariffområder,
altså både OLF og NR.

Årets oppgjør er et mellomoppgjør og
OFS vil søke å samarbeide med andre
forbund i årets oppgjør om denne aktu-
elle saken.

Får kreft av jobben: Lungekreft mest vanlig

Tekst: Synnøve Bolstad, Kreftforeningen

Noen yrkesgrupper har påfallende større risiko for å utvikle kreft enn resten av befolkningen. Bøndene er minst utsatt. Lungekreft er mest vanlig.

Hvert år meldes om lag 100 tilfeller av yrkesrelatert kreft til Arbeidstilsynet, men ekspertene tror at det reelle antallet mennesker som får kreft på grunn av den jobben de har, er enda høyere.

Den vanligste formen for yrkesrelatert kreft er lungekreft. Andre kreftformer som kan knyttes til arbeidssituasjonen, er blærekreft, nyrekreft, nesekreft og strupekreft. I tillegg utgjør brysthinnekreft fortsatt en stor andel. Denne kreftformen skyldes utelukkende asbest.

– Om lag to tredjedeler av de krefttilfellene som meldes til Arbeidstilsynet, skyldes asbest, sier professor Tore Sanner ved Avdeling for miljø- og yrkesbetinget kreft ved Radiumhospitalet.

I følge Arbeidstilsynet preges tallene av et etterslep av asbesttilfeller. Sammenhengen mellom asbest og kreft er godt kjent, og slik kreft meldes derfor oftere inn. I dag er bruken av asbest ved norske arbeidsplasser regulert, og Arbeidstilsynet forventer færre tilfeller i fremtiden.

Industriarbeidere får kreft av asbest

I en stor befolkningsstudie fra 1999 har Kreftregisteret studert kreftrisikoen i ulike yrkesgrupper i samtlige nordiske land. Studien inkluderer 10 millioner mennesker mellom 25 og 64 år som er fulgt i 20 år.

– De store industrigruppene, som smelteverksarbeidere, jern- og metallarbeidere, sveisere og rørleggere har vært mest i kontakt med asbest, og har derfor større risiko for å utvikle brysthinnekreft. De har også økt risiko for å utvikle lungekreft, forteller forsker Tor Haldorsen i Kreftregisteret.

Kelnere og tobakksarbeidere peker seg ut som de to yrkesgruppene med høyest lungekreftrisiko. Også sjøfolk har økt kreftrisiko. Studien bekrefter dessuten at folk med stillesittende arbeid har større risiko for å utvikle tarmkreft, mens folk

som arbeider utendørs, som bønder og skogsarbeidere, har lavest risiko.

– Bønder har for øvrig langt lavere kreftrisiko enn befolkningen for øvrig for alle typer kreft unntatt leppekreft, både blant menn og kvinner, sier Tor Haldorsen.

Justert for røykevaner

Røyking er den viktigste årsaken til lungekreft. Men selv når forskerne korrigerer for folks røykevaner, er det noen yrkesgrupper som har mangedoblet kreftrisiko. I en egen studie, publisert i 2004, har forsker Tor Haldorsen ved Kreftregisteret forsøkt å korrigere for røykevanene.

– Så mange som 26 yrkesgrupper hadde større risiko for å utvikle lungekreft enn resten av befolkningen, selv etter at vi justerte for røykevaner. Tallene viser at så mye som 20 prosent av all lungekreft kan skyldes forhold ved arbeidsplassen, forteller Tor Haldorsen.

Det viste seg også at de store industrigruppene, som jern- og metallarbeidere, smelteverksarbeidere, rørleggere, sveisere og arbeidere i kjemisk industri har langt høyere risiko for å utvikle lungekreft enn resten av befolkningen – når man justerer for deres røykevaner. Disse yrkesgruppene hadde mellom 40 og 60 prosent høyere risiko for å utvikle lungekreft.

For andre yrkesgrupper var imidlertid røykevanene avgjørende for kreftrisikoen: At sjøfolk hadde en høyere risiko for å utvikle kreft enn resten av befolkningen, skyldtes i hovedsak deres egne røykevaner, i følge studien.

Regelverk under utvikling

Det norske regelverket som skal regulere bruken av kreftfremkallende stoffer og sikre arbeidernes helse, er strengt, og under utvikling. Nye stoffer testes stadig ut for å avdekke kreftrisiko, og bruken av stoffer som er kjent for å være kreftfremkallende, overvåkes kontinuerlig.

– Noen kreftfremkallende stoffer brukes

bare i så begrenset omfang at de som jobber med dem blir utsatt for så små doser at det ikke er noen risiko for å utvikle kreft, sier professor Tore Sanner.

– I andre tilfeller fortsetter industrien å bruke stoffer som vi vet er kreftfremkallende og som vi ønsker å bytte ut. Årsaken er rett og slett at vi ikke har noen gode alternativer. Det kan blant annet gjelde for arbeidere i smelteverk. I slike tilfeller er det uhyre viktig at produksjonen og arbeidssituasjonen legges opp slik at arbeidet ikke blir kreftfarlig.

Må prioritere forskning

– Vårt fagforbund har nok flest yrkes-skadeerstatninger når det gjelder yrkesrelatert kreft, sier forbundsleder i Norsk kjemisk industriarbeiderforbund, Olav Støylen. Forbundet har en rekke medlemmer som har fått yrkesskadeerstatning etter å ha fått kreft fordi de har vært i kontakt med asbest – både i produksjonen og gjennom isolasjonsmateriale i fabrikkene. I tillegg har mange medlemmer fått yrkesskadeerstatning etter å ha fått kreft som følge av arbeid med nikkelforbindelser.

– Fortsatt rydder vi opp etter gamle synder. Mange av de som får kreft i dag, ble utsatt for kreftfremkallende stoffer på jobben i en tid da kunnskapen om dette var mindre, og regelverket ikke på langt nær så strengt som i dag, sier Olav Støylen. Han mener forskning på dette området er avgjørende både for å forebygge yrkesrelatert kreft, og for å forbedre behandlingstilbudet til de som allereide har fått kreft.

Norsk kjemisk industriarbeiderforbund har nylig inngått en samarbeidsavtale med Kreftforeningen, som de gir 125 000 kroner hvert år i en fireårsperiode. Midlene er øremerket forskning.

www.kreftforeningen.no
www.kreftregisteret.no
www.arbeidstilsynet.no

Vive La Frigg

Tekst: Alan Atkinson & Bernt Ove Johnsen Foto: Alan Atkinson

Den 26. oktober 2004 klokken 07:00 stengte Friggfeltet sine kraner for absolutt siste gang. Etter mer enn 27 år med en regulær og sikker produksjon, kastet "Den Gamle Gudinnen" inn håndkleet. Friggfeltet var tømt!

Feltet ble oppdaget i 1971, - erklært drivverdig i 1972, og produksjonen ble startet i 1977.

Frigg var Norges første gassfelt, og på den tiden også det største offshore gassfeltet i verden.

Fra norsk mytologi vet vi at Frigg var Odins kone, og at hun var fruktbarhetsgudinne.

Denne fruktbarheten kan vi som har arbeidet på dette feltet bekrefte.

Hennes førstefødte kom i '83 og fikk navnet Nord-Øst Frigg. I '88 kom Øst Frigg og i '94 kom Lille Frigg. Til slutt – i '95 kom Frøy – fruktbarhetsguden.

Dette var et lite, men drivverdig oljefelt. Denne oljen ble sendt fra Frigg til Oseberg gjennom en 16 " rørledning.

På grunn av Friggfeltets infrastruktur var det mulig å utvikle og å drive disse sattelittfeltene.

I tillegg til disse sattelittfeltene hadde vi også Alwyn. Dette var et felt i den britiske sektoren som ble drevet av Total UK. Fra '86 ble Frigg brukt som en mellomstasjon på denne gassens vei til Storbritannia.

Det franskeide selskapet Total E&P Norge (tidligere Elf Norge) var operatør på Frigg i feltets 27 år lange produksjonstid. "Den Gamle Gudinnen" leverte 116 milliarder m3 gass, som i sin helhet er eksportert til Storbritannia. På åttitallet – da vi hadde den største produksjonen - leverte Frigg alene nesten 18 milliarder m3 gass pr. år til britene, som på den tiden utgjorde over 1/3 av landets behov for gass til husholdning og for å holde industrien i gang.

Hvis vi overfører disse tallene til norsk energiproduksjon, har Frigg produsert så mye gass at norsk energiforsyning ville være dekket i mer enn 20 år !!!

Det at Frigg på '80 tallet var alene om å forsyne britene med gass, krevde at det

var en stabil og sikker produksjon.

Dette kunne gjennomføres ved at den aller viktigste faktoren for en stabil og sikker produksjon hele tiden var til stede, - nemlig de menneskene som hadde sin arbeidsplass her.

Flesteparten av de ansatte har vært norske, britiske og franske, men i et internasjonalt selskap vil det være naturlig at det også er fagkompetanse fra andre nasjoner.

Alle disse har vært med på å opprettholde en kontinuerlig og sikker drift av feltet.

Vi har fremdeles kollegaer på Frigg som var her da vi startet produksjonen i '77.

For omtrent 15 år siden startet firmaet med en reorganisering. Dette skyldtes bl.a. at det allerede da ble klart at feltet ville produsere lenger enn før antatt.

Allerede den gangen var det ansatte som nærmet seg pensjonsalderen, og disse ble i '88 tilbudt noe så eksklusivt som førtidspensjon, mens noen av de som var yngre og som ville prøve seg på "noe annet", fikk tilbud om "avgangspakker".

Firmaets reorganisering fortsatte, og i '94, i '97 og i 2000 kom det pensjonstilbud til de som nærmet seg førtidspensjonsalder, - også andre frivillige ordninger ble etablert til de som kunne tenke seg å slutte for å finne seg annet arbeid.

Siden feltets levetid ble lenger enn antatt, fikk firmaet etter hvert behov for å dekke inn de stillingene til de som hadde fått tilbud om å gå av med pensjon. Paradoksalt nok var vi inne i en ny opplæringsfase mens vi samtidig planla nedstengning.

Kontraktøransatte på Frigg har alltid vært akseptert som en nødvendighet for sikker og regulær produksjon, og har derfor – som en selvfølge – vært en del av "The Frigg Family".

Denne følelsen av tilhørighet ga seg utslag i at de som skulle overta en stilling lett gled inn i miljøet, mens andre ønsket å komme tilbake til Frigg hvis anledningen bød seg, - "for Frigg var den beste arbeidsplassen i Nordsjøen".

Vi som var fast ansatt i operatørselskapet visste at vi hadde en fin arbeidsplass og et meget spesielt og godt miljø. At kontraktøransatte opplevde det samme når de var på Frigg, gjorde godt, fordi slike tilbakemeldinger kan bare føre til et enda bedre miljø. Vi var nok ikke så lite stolte av å ha det slik på Frigg.

Når vi nå har avsluttet produksjonen og rengjort alt produksjonsutstyret innvendig, vil de neste arbeidsoppgavene bli å demontere alt utstyret og fjerne plattformene. Det er titusenvis av tonn med

stål som skal fjernes og sendes til land. Det som blir stående igjen er betongunderstellet til 3 plattformer, CDP 1, TP 1 og TCP 2, - resten blir fjernet. Disse betongkolossene vil bli stående som minnesmerker over en generasjon av offshore arbeidere som arbeidet her i nesten en mannsalder. En generasjon som utrettelig sørget for at gassproduksjonen ble opprettholdt på en så sikker måte som overhode mulig. Det bør nevnes at den gjennomsnittlige tilgjengelige produksjonen i Friggs levetid var på over 99 prosent !

Når vi minnes alle jule – og nyttårsfeiringene, våre barns 'bursdager, egne bryllupsdager eller andre høytidsdager og jubileer vi gjennom mange år har "gått glipp av" ved å arbeide offshore, oppdager vi plutselig at i denne rekken av minner vil nå disse plattformene få en sentral plass. Frigg har tross alt – fra 1977 til i dag – vært en del av vårt liv, det har vært en god arbeidsplass og minnene vil være mange.

Når nå nye arbeidere ankommer Frigg er det ikke for å foreta vedlikehold - snarere tvert imot.

Dette er arbeidere som har greie på å rive ned og fjerne stålkonstruksjoner. Et arbeid som til tider kan være farligere enn det å bygge opp. Flestparten av disse har aldri vært på Frigg før, og vi ønsker at de skal bli en del av "The Old Frigg Family" og gjennom dette adoptere den sikkerhetsfilosofien vi alltid har hatt som leveregel nr.1 : Safety First !!!

Produksjonen har stoppet, - "Den Gamle Gudinnen" er iferd med å trekke

seg tilbake, men en viktig ting gjenstår. Det er et risikofylt og krevende arbeid som skal fullføres, og hennes siste og største ønske er at dette arbeidet blir utført - og avsluttet - på samme måten som hun har vært vitne til i 27 år : Safety First !!! Det er slik vi har levd på Frigg – og slik må avslutningen også bli. Da kan fruktbarhetsgudinnen legge ned sitt verktøy og takke oss for vel utført arbeid, samtidig som hver og en av oss ønskes god tur videre.

Inhabilitet i dykkersaken

Knut Ørjasæter Cand. Polit og frilansjournalist

ER DEN NORSKE STAT ansvarlig for skadene på norske pionerdykkere? Svaret er et ubetinget ja, selv om den fremste juridiske eliten i Justisdepartementet mener det motsatte. Manglende habilitet, unndragelse av dokumentasjon og dårlig vurderingsevne har gitt den offentlige konklusjonen. Nå er det også kjent at politiagenter underlagt Justisdepartementet passet på for at det ikke skulle lekke informasjon ut om hvor farlig dypdykkingen i Nordsjøen var.

I mer enn 10 år har Nordsjødykkerne kjempet sin sak. Granskningen som endte med Lossius-rapporten i januar 2003 konkluderte med ansvar for den

norske stat. Når så departement og embetsverk har behandlet saken, konkluderte de med at staten ikke hadde ansvar. En konklusjon blant annet basert på utredning fra lovavdelingen i Justisdepartementet.

Saksbehandlingen stiller meget alvorlige spørsmål om hvordan det norske demokratiet fungerer når en i en viktig sak utfordrer makteliten enten den er politisk eller administrativt eller som i dykkersaken - begge deler.

DET VISER SEG at lovavdelingen ikke har vurdert all relevant dokumentasjon. Lovavdelingens uttalelse er derfor foretatt på sviktende grunnlag. Med politiagenter som arbeidet for å skjule risikoen i dykkingen er det også grunn til å spørre om habilitet og verdi av en uttalelse fra lovavdeling.

Lovavdelingen har ikke vurdert høringsuttalelsene til Nordsjødykker Alliansen eller høringsuttalelser fra andre.

Lovavdelingen har ikke vurdert en rapport fra et dykkerutvalg som ble nedsatt i 1975. Utvalget konkluderte i 1978 med at det var mangler så å si på alle områder innen dykkingen i Nordsjøen. Det fantes eksempelvis ingen godkjente dykkertabeller.

Lovavdelingen har ikke vurdert rapporter fra Haukeland sykehus og NUTEC der en påviser sammenheng mellom dykking og helseskader.

Lovavdelingen har ikke tatt til følge konklusjoner i rapporter fra politiagenter underlagt eget departement.

Lovavdelingen har ikke vurdert innspill fra dykkereksptisen til Haukeland sykehus der en ber om at alvorlige feil i Stortingsmeldingen om dykkerne rettes. Sitat: «De anfører i Deres brev at granskningskommisjonen

konstaterer i sin rapport at det ikke er noen klart svar med hensyn til årsakssammenheng med det forskningsmaterialet som finnes i dag (...)

Vi tillater på bakgrunn av den fremlagte rapporten fra 1987 be om at departementet korrigerer den fremstilling som er gitt i granskningskommisjonens konklusjon hvor de hevder at det ikke er noen klare svar med hensyn til årsakssammenheng med forskningsmaterialet som finnes i dag.»

Lovavdelingen og lovavdelingens uttalelse ble gjort til et sannhetsvitne for at den norske stat ikke har ansvar for pionerdykkernes skader da Stortinget behandlet saken!

FOR EN UTENFORSTÅENDE er det vanskelig å forstå hvordan det er mulig med så mange alvorlige brudd i saksbehandlingen. Ser en på hvilken instanser som har «behandlet» dykkersaken blir det forståelig.

Det er Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen i arbeids- og sosialdepartementet som har behandlet dykkersaken.

Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen sitter med det øverste offentlige ansvaret for arbeidsmiljøet og sikkerheten i Nordsjøen. Er staten ansvarlig, har embetsverket med andre ord ikke gjort jobben sin. At ledelsen for arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen vil gjøre alt for å vri seg unna en slik konklusjon er forståelig - konstitusjonelt er det meget betenkelig at det er disse som behandler dykkersaken. Juridisk embetseksamen er ikke nødvendig for å se habilitetsproblemene. Likevel har ikke disse embetsmenn erklært seg inhabile til tross for at det er påpekt mange ganger.

SAKEN OM PIONERDYKKERNE er trolig den verste arbeidslivsskandalen i norsk historie. Nærmere 90 dykkere er døde eller vel 40 prosent av dykkerne som arbeidet i pionerperioden. De er døde på grunn av ulykker eller selvmord. Dette er menn som i dag ville vært mellom 50 og 55 år. Ingen andre yrkesgrupper har slike dødsrater.

Dykkerne er en forholdsvis liten gruppe

På vei ned til en dybde på 180 til 190 meter. I dykkerklokken sitter Jan Egil Pettersen. Utenfor klokka står Aksel Uhr

Nordsjødykkeralliansen med innlegg på OFS sin "Oljearbeiderkonferanse". Her representert ved Rolf Guttorm Engebretsen og Tom Engh

pe. I alt er det snakk om mellom 230 og 250 dykkere fra starten frem til 1980. Det lave antallet gjør trolig sitt til at skandalen ikke har fått en bredere plass i den offentlige debatten. Og dykkerne dør en og en, ikke samlet som for eksempel ved Kings Bay-ulykken der 21 mann døde i november 1962.

Allerede da dypdykking på norsk sokkel var i sin spede begynnelse i 1967, fikk norske myndigheter informasjon om den amerikanske marinens erfaringer fra dypdykking. Verken myndighetene, politikerne eller oljeselskapene hadde tid til å bry seg om disse erfaringene.

Situasjonen tidlig på 70-tallet var at det enorme Ekofisk-feltet var funnet i Nordsjøen. Etter Yom Kippur-krigen i 1973 kom oljekrisen med rekordhøye

priser med rekordlavt forbruk. Konsekvensen var et dramatisk fall i etterspørselen etter spesielt tankskip. Det ga svært høy ledighet i norsk industri. På slutten av 1970-tallet var det 100.000 som arbeidet på tiltak. I tillegg var 70.000 arbeidsledige. Kostbar motkonjunkturpolitikk, Kleppe-pakker, dyre politiske reformer og stadige forsinkelser i utbyggingen av norske oljefelt med ditto forsinkelse i oljepengene, var i ferd med å ruinere den norske økonomien. Behovet for å få den norske oljen i produksjon og aller helst til Norge for bearbeiding var presserende.

Alle varsomhetsprinsipper ble tilside-satt.

POLITIKERE OG ansvarlige myndigheter ofret pionerdykkerne for å få oljefunnene raskt i produksjon. Folk måtte

holdes i arbeid. Arbeiderpartiet som satt med regjeringsmakten mesteparten av pionertiden spilte en sentral rolle i gamblingen med dykkernes liv og helse. Og de lot være å la verdens farligste yrke bli omfattet av 1970-tallets viktigste politiske reform, arbeidsmiljøloven.

Tidligere sjef for Statoil, Arve Johnsen, uttalte for kort tid siden om den norske oljepolitikken;

Med utgangspunkt om statlig styring kombinert med næringsmessig mangfold og konkurranse har virksomheten på norsk kontinentalsokkel vært en suksess for så vel staten som selskapene.

En styring de ansvarlige løper fra i dykkersaken og en suksess få dykkere har fått tatt del i.

Ny leder i områdeutvalget forpleining!

Friske krefter tar over stafettpinnen etter Oddleiv Tønnessen som leder i områdeutvalg forpleining. Vigdis Lio heter den nye lederen som kommer fra Hydro og arbeider offshore som kokk.

Vigdis har vært representant i to år i områdeutvalget og har tre år bak seg som tillitsvalgt. I Hydro er Vigdis med i YS samarbeidsråd og hjertesaken der er innleioproblematikken.

Områdeutvalgene er en del av historien til OFS. Tidligere besto OFS av fire forbund. Ved sammenslåing til et fellesforbund måtte en sikre at områdene fikk anledning til å diskutere og løse sine særegne problemer. Opprettelsen av områdeutvalgene var derfor en fornuftig organisatorisk løsning. Hvert område skal ha minimum fire møter pr år.

Saker som blir tatt opp, går på tvers av bedriftene og berører problemer som er felles for området. Neste møte i områdeutvalget forpleining er 7. juni 2005.

Dersom du har saker du ønsker belyst, kan du sende disse inn til vigdislio@yahoo.no

Hjertesukk fra en tillitsvalgt:

Jeg sliter med å få sendt ut info til medlemmene våre. Dette er delvis pga. manglende vilje fra medlemmene til å sende meg e-post adressen sin. Dette har jeg påpekt i flere sendinger med både e-post til de forskjellige arbeidsstedene og brevpost privat. Som du nok forstår, er det behagelig enkelt for meg å bruke e-post som informasjonskanal da dette tar mye mindre av tid og penger. Hadde det vært mulig å få skrevet noe om dette i Ofsa? Jeg forstår det slik at klubbsidene i bladet er mye lest av våre medlemmer.

Mvh. Steinar Fjellhaugen
OFS.klubben D/F group as.
mob. 45473756
steinar.ofs@epost.no

Endringer i OFS sin administrasjon

Tekst og foto: Mette Møllerop

Det nye året har gitt OFS noen nye ansikter i administrasjonen. En god kollega har sluttet, et vikariat er slutt og et nytt er påbegynt.

Først og fremst gjelder det Gerd Fanebust, vår alltid smilende og engasjerte medarbeider med ansvar for sentralbord, forsikring og medlemsregister. Etter å ha vært med i OFS sin "barn-dom", kom Gerd tilbake 1. januar 1999. Godt synlig med en gang en kom inn døra hos oss, har Gerd tatt i mot alle medlemmer og besøkende med hjelpsomhet og en utpreget evne til å få folk til å føle seg velkomne. I tillegg klarte hun det kunststykke å besvare henvendelser og "etterspørslor" etter husets folk som ikke alltid var like meddelsomme i forhold til hvor de befant seg i verden. Tålmodighet kombinert med et godt smil, gjorde sentralbordet til et samlingspunkt, selv om Gerd selv tilslutt, på en hyggelig måte selvfølgelig, måtte be oss om å trekke unna, slik at hun kunne høre hva som ble sagt i telefonen. Vi ønsker deg lykke til med nye begivenheter og aktiviteter i Sandnes!

Christel Spannow, advokaten som tok over for Birgitte Rødsæther da hun hadde

de permisjon med barn nr. 2, gikk rett inn i miljøet fra første dag. Norsk jurist, men med hørbar dansk opprinnelse, overtok hun kontoret og papirene til Birgitte som om hun hadde sittet der i en årrekke. Det hun ikke allerede kunne fra før om arbeidsrett, satte hun seg raskt inn i, og viste et stort engasjement både i saker og overfor medlemmer. Hun ble hos oss i et og et halvt år, og hadde vi hatt muligheten, ville vi nok ha beholdt henne her. At hun ikke gjør det, er nok advokat Håkon Helle glad for. Christel er nemlig å finne på hans advokatkontor nå. Vi satte alle veldig stor pris på henne, både for den personen hun var, og for det hun klarte å utrette mens hun var hos oss.

Lene Rygg har overtatt sentralbordet og Gerd sine arbeidsoppgaver i ett år framover.

Margrethe Støle er ansatt i denne jobben fra neste år, men vikarierer for tida for Anita Fløisvik som har permisjon med sitt andre barn.

Lene er 28 år og var egentlig student med språk og reiselivsfag som fagkrets, inntil hun kom til oss. Dette er for øvrig hennes første fulltidsjobb. Hun er sprek, spiller volleyball i 1. divisjon og laget hennes klarte en flott 4. plass i serien i år. Hun trives godt, sier hun, og har til nå bare truffet blide og hyggelige mennesker. Det samme kan vi si om henne: et meget positivt bidrag på huset!

Margrethe Støle er 27 år, er utdannet webdesigner fra IT Akademiet og MI. Hennes viktigste fritidsinteresse er oppdrett av katter, en usedvanlig vakker rase av typen ragdoll. Oppdretteren har selvfølgelig sin egen hjemmeside: www.nfeles.com, og lager også hjemmesider på oppdrag for andre. Margrethe trives veldig godt hos oss og har som Lene, bare truffet hyggelige og imøtekommende mennesker her på huset. Hun har dessuten allerede vært her en stund, først som vikar i sentralbordet i en periode, og nå altså vikar for Anita. I denne perioden har hun rukket å sette spor etter seg, og det er ingen overdrivelse å si at hun blir satt stor pris på.

Christel Spannow iført avskjedsgaven fra OFS

Margrethe Støle

Lene Rygg

Gerd Fanebust får klem og gave av Terje Nustad

Det er dette som gjør oss til mer enn et trykkeri:

Rådgivning

Idé

Design

Illustrasjon

Digitale reprotjenester

Digitaltrykk

Trykk og ferdiggjøring

Mye må gjøres før trykkingen starter. Vi hjelper deg med gode råd, idéer, bilder, tekst – ja alt som kreves for en god trykksak. Ta kontakt og la oss vise hva vi kan.

Ring 51 90 66 00 og spør etter Odd Erik, Torfinn eller Kenneth.

Tariffkonferanse i et år med mellomoppgjør

Tekst og foto: Mette Møllerop

Sekretær i Transoceanklubben, Øyvind Bjørlow, holdt innledning på konferansen

Fra Essoklubben stilte klubbleder Gunvar Eriksen med innledning

OFS sin tariffkonferanse ble avholdt onsdag 13. april på Hotell Maritime i Stavanger. Klubbene på både faste og flytende installasjoner hadde sendt sine representanter, og sammen med OFS sin ledelse og inviterte gjester, var salen godt full da konferansen startet.

Ettersom 2005 er et mellomoppgjør hvor rammene for hva det kan forhandles om lokalt er lagt på forhånd, blir det ikke mye igjen å diskutere for klubbene. Dette gjelder først og fremst OLF-området. I NR-området har organisasjonene konfliktrett, og forhandlingene vil derfor bli mer reelle. Aktivitetene er økende i riggmarkedet, ratene stiger i været og flere redere er nervøse for at en konflikt kan stoppe pengestrømmen.

Forholdene for rederiene ble selvfølgelig også fokusert på under konferansen.

Grundige gruppearbeider ga sentralstyret et godt grunnlag for videre arbeid, både i forhold til konkrete krav og videre planlegging.

Et av kravene som allerede er klart og ble lagt fram, var kompensasjon for den såkalte "matskatten". En unison tilbakemelding fra OFS sin tariffkonferanse ga dette kravet høy prioritet. Kravet gjelder for begge tariffområder, altså både OLF og NR.

Konferansen var også enig om at samarbeid med andre forbund er viktig for å få et godt resultat, ikke minst i denne saken. Det ble derfor vedtatt at OFS skal ta initiativ til et slikt samarbeid.

Regler for OFS utdanningsfond

OFS Utdanningsfond har som formål å støtte opplæringstiltak og kompetanseutvikling for medlemmer som er berettiget til å søke i henhold til nedenstående retningslinjer:

a) Helårsstudium

2 semestre på hel- eller deltid ved universiteter og høyskoler, videregående skoler, folkehøgskoler og grunnskole eller tilsvarende i voksenopplæringsorganisasjonenes regi.

Stipendets størrelse: Inntil kr. 10 000,- pr. studieår

Søknadsfrist 15. august

b) Utdanning av kortere varighet enn pkt. a) til:

- Etter- og videreutdanning som er

direkte knyttet til yrket vedkommende er i eller omskolering til annet yrke.

- Praksiskandidater etter paragraf 3.5 i opplæringsloven (tidligere paragraf 20 opplæring)
- Allmennfaglig utdanning med sikte på studiekompetanse
- Grunnskolefag
- Opplæringstiltak innenfor organisasjons- og bedriftsutvikling knyttet til bedrifter

Stipendets størrelse: Inntil kr. 6.000,- pr. studieår.

Søknaden må fremmes før eller mens studiene er i gang. For studier som avsluttes med eksamen eller fagprøve anses denne som avslutning av studiet. Søknader kan sendes fortløpende, og blir behandlet en gang i måneden.

Stønadsberettigede utgifter

Følgende utgifter er berettiget til stønad:

- Kursavgifter
- Eksamensavgifter
- Merutgifter til nødvendig midlertidig bosted
- Materiell
- Tapt arbeidsfortjeneste

Søknad

Søknad om stipend kan fremmes av enkeltmedlemmer i OFS som har minst tre års sammenhengende medlemskap på søknadstidspunktet. Søknadsskjema ligger på nettet eller kan fåes ved henvendelse til OFS hovedkontor eller ditt klubbkontor.

http://www.ofsa.no/dokumenter/utdanningsfond_soknadsskjema.doc

OPERATØRENE I OLJESELSKAPENE OFFSHORE FORSVINNER OG BLIR ERSTATTET AV KONSULENTER ELLER INNLEIDE – HAR FAGFORENINGENE SOVET I TIMEN ?

Tekst: Kari Bukve

NEI! I 1994 hadde OFS i OLF forhandlingene innleie og sosial dumping som et tema i forbindelse med at Norge inngikk EØS avtalen og at dette dermed åpnet for en internasjonalisering av sokkelen.

I 1994 uttaler OFS i rikslønnsnemnda at en ikke vil akseptere en undergraving av tariffavtalen og at medlemmene arbeidsplasser er i ferd med å forsvinne gjennom entrepriser eller arbeidskraftsinnleie og viser videre til at en slik praksis vil være illojalt etter tariffavtalen.

Som en del av dette var kravet OFS hadde var det at det skulle avtales mellom partene dersom arbeidstakere i kortere eller lengre periode skulle arbeide på land. OFS krevde en egen bestemmelse mot sosial dumping:

" arbeidsgiver som er omfattet av OLF avtalen ikke kan inngå avtaler om entrepriser eller innleie av arbeidskraft som omfatter arbeide på kontinental-sokkelen uten at de berørte arbeidstakere har like gode lønns eller arbeidsforhold som de ville ha etter nærværende avtale.

Rikslønnsnemnda mente at kravene ville ramme den alminnelige konkurransen om oppdrag på sokkelen som eksisterer mellom norske kontraktør-selskaper, ved at det ville hindre en ønsket konkurranse mellom norske kontraktører og hindre kostnadsreduksjoner som oljeselskapene må gjennomføre med statlige myndighetenes støtte.

OFS advokat Bent Endresen uttalte til nemnden at OFS krav ikke ville ramme konkurransen annet enn at den søkte å hindre den illojale konkurransen basert på å undergrave lønns og arbeidsvilkår.

Medlemmer av nemnda bemerket i 2004 at det var etablert et forhandlingsmønster som ikke virket befordrende på forhandlingsviljen;

at det LO tilknyttede forbundet NOPEF kommer til enighet om en ny tariffavtale før OFS får avslutte sine forhandlinger og dermed bindes OLF opp til å ikke gi mer til andre enn hva det LO tilknyttede forbundet har fått.

Den negative spiralen vi så begynnelsen på i 1994 er slått til for fullt.

OFS har som utgangspunkt at vi vil samarbeide med andre fagforeninger, først og fremst på sak, men samarbeid fordrer at begge partene respekterer hverandres ståsted og samarbeid betyr at begge har medlemmene ve og vel som hovedsak. Samarbeid betyr en vann/ vann situasjon og dersom en gjør det riktig, trenger en ikke svelge kameleler.

Ved tariffoppgjøret på OLF avtalen i 2004, samarbeidet Lederne og OFS uten at dette var problematisk for noen av oss.

Skal en demme opp for økende grad av sosial dumping krever det mer enn å stille opp på konferanser og synge internasjonale, det krever mer enn å gå i demonstrasjonstog og vise frem sine faner. Hva hjelper det når en ellers forholder seg passiv til problemene medlemmene står ovenfor ?

Oppgjøret 2005

Hva med 2005 – hva kan være aktuelle temaer vedrørendes operatørenes situasjon i dag?

Forhandlingene på OLF avtalen er et mellomoppgjør og ved mellomoppgjør er vi bundet opp av LO /YS sin anmerkning om at en ikke har streikerrett ved mellomoppgjør.

En ting er at de lokale forhandlinger fører til forskjellig lønnsutvikling på tilsvarende stillinger, hva med lønnsut-

viklingen i den sentrale lønnsmatrisen er den i balanse i forhold til lokal utvikling? Neppe.

Andre stikkord: liten kjernebemanning, flere beredskapsoppgaver som kan kollidere med hverandre, skiftproblematikk, innleie, outsourcing og nye driftsformer som involverer både offshore og landrotasjon i vente (E drift). Alt dette fører til større press på de som er igjen på plattformene kombinert med skiftproblematikk og generell utrygghet for fremtiden dette går utover helsen til flere.

Hva skjer med operatørsatte når de mister helsen ?

OFS har flere erfaringer med dette: ofte presser bedriften frem en litt for snarlig prosess. Har du vansker med å bli aktivisert etter 6 uker som de nye folketrygdreglene sier eller har du en tilstand som er litt ubestemmelig mht til hvordan den vil utvikle seg så erfarer OFS at veien til et arbeid på land er kort, før vedkommende får summet seg er en ny kontrakt signert på land og ditt pensjonsgrunnlag er redusert i likhet med dine muligheter til å arbeide offshore.

Så pass deg for det såkalte frivillighetsbegrepet vedrørende skifte av jobb grunnet helseproblemer.

Du skal ikke tape på å miste helsen og er du i en slik prosess, så ta kontakt med din lokale klubb eller OFS slik at vi kan veilede deg. Ikke signer noe du er usikker på før du har konsultert din klubb eller oss.

Alt dette og mange flere saker vil bli noe av fokuset på tariffkonferansen den 13 april 2005.

Har du innspill til OFS vedrørende tariffoppgjøret 2005 så ta kontakt med Kari@ofsa.no

A culture of greed is spreading in the Norwegian society.

A heated debate concerning suggested amendments to the law on working environment is going on.

and YS (Independent organisation/Union) were knowledgeable, but the rest of the committee were lacking a good deal.

Why not?

Even in the union movement the culture of greed has got a foothold. These are harsh words from a union representative, but the matter is that the epidemic has spread its disease here too. It's all about positioning and power. Our ideology gets washed out and protecting one's own position becomes predominant. The epidemic has obviously got a hold.

Why the strikes?

In order to put into collective agreements those rights that we today have in the work environment law.

So then, dear friends, you can understand the pattern of actions of the employers and the liberalist Mullah government. I will not go into details about the changes recommended by ALLU. Generally one can say that they have to do with compensation in connection with night work, they recommend shorter nights and a prolongation of the normal working day, work on holidays, employment rights, opening up for an extreme increase in the use of temporary employment contracts and in leasing in and out labour. In total this means that one is preparing for a working life that uses labour according to the principle of use and then throw away.

Future action.

The government wishes that the parliament pass the new laws based on the recommendations of ALLU during the spring session in 2005. A united union movement wants the parliament to wait until after the elections in September 2005.

The reason for this is that the unions want to expose the positions of the politicians and hope to mobilise the left side in Norwegian politics so that we can get a socialist government that discards the recommendations. This is possible as the left has a majority. But we are now being governed by a conservative, liberalistic minority.

As the readers can see, things are building up towards new conflicts in Norway.

A continuation will be following in the next issue from your friends in Norway.

Peter A. Hansen & Johan Petter Andresen

Johan Petter Andresen

Peter A. Hansen

This is my version of the story in brief: Professor Colbjørnsen lead a committee that was appointed by the former Bondevik 1 government (a centre/conservative government, lead by a Norwegian mullah). The committee's mandate was to recommend a modern and up to date law concerning the working environment.

The committee's paper was titled: "New millennium – New working life", with the sub-title: "Security and value crea-

tion in a flexible working life." The document suggested a new ideological foundation for a new law for the working life. This would mean a displacement of power that would result in a law that helps the forces of capital, the industrial tycoons and lead to increased globalisation, instead of being based on protecting the workers like the law we have today, that was made in 1977. That is to say a change from being a law that is aimed at protecting people and society, to a law that, to a great extent sees to the interests of capital.

The congress of the biggest TUC/Amicus in Norway (LO) was in my view half asleep when it decided, against a few protests, that it would continue to partake in developing these issues in 2001.

A committee called

"Arbeidslivslovutvalget" (ALLU) (Committee for the working life) was later appointed by the Labour government. On the committee were representatives from government ministries, law firms, unions, employers' organisations and independent individuals. The catastrophe was that we now had a committee without the influence of specialists on working environment, a committee with little knowledge of the subject and with the workers' representatives in a minority (contrary to the preparing committee in the 1970s). I will admit that the representatives from LO

I'm 100% sure that the whole process is well planned and controlled by influential forces in our society that will be difficult to stop. As you probably have registered in other countries, Norway of today has changed somewhat and the industry and to a certain extent the government is now made up of a very capital-strong elite that does not refrain from any types of atrocities to increase their wealth. There is no end to their greed and the above-mentioned elite is gladly moving forward its positions.

How has this come about? Even parts of the leadership of our own organisation have caught the disease. Many of the families have become richer, many have had luck with their work. Capital in the form of property and other types of earthly goods has been concentrated and those that already have, wish to secure their capital. They are securing their own and their organisations' speculations in shares.

Last week (11th of November 2004), I was at a meeting after nationwide actions and demonstrations against 'ALLU's recommendations. Generally, the politicians didn't show up. Those that did dare come are striking examples of the political cowardice among politicians in Norway.

The politicians say to us: You're the ones that have to speak out and have actions. And we do, but shouldn't the politicians that say that they support us stand highest on the barricades and show us voters what their party really stands for on the issue?

A united union movement is against the recommendations to change the working environment act. But we are alas not completely united. The lift-workers' union has now been on strike for five months (January 2005) and the Confederation of Oil Workers' Unions (OFS) struck for almost four months. The OFS strike ended when the government proposed compulsory arbitration after the rig owners' organisation called a lockout of all the workers. The lift workers are still on strike, but neither they nor OFS have a united movement behind their demands.

EL & IT:

Jan Davidsen selger pensjonen for å redde Arbeiderpartiet

Av Are Saastad, leder i Gaustadklubben

Den norske fagbevegelsen har vist en nærmest samstemt motstand mot pensjonsreformen, fordi den er et storstilt angrep på vanlige folks interesser - og på velferdsstaten. Det var derfor oppsiktsvekkende at Fagforbundets leder Jan Davidsen onsdag i denne uka gikk ut og signaliserte at forbundet er villig til å gli på dette sentrale spørsmålet. Nok en gang opptrer landets største lavtlønnsforbund som mer opptatt av å sikre Arbeiderpartiets anseelse enn av å slåss for egne medlemmers interesser.

Det har i det siste vært ført intense samtaler mellom LO-leder Gerd Liv Valla og Arbeiderpartiets leder Jens Stoltenberg om forslaget til ny pensjonsreform. "Alle" har visst at disse samtalene har dreid seg om å finne mulige kompromisser for å redde Ap fra å måtte legge seg flat for fagbevegelsens kritikk av pensjonsreformen.

Pensjonsspørsmålet må utsettes

Valla er da også blitt kritisert for disse samtalene, og hun er blitt kraftig advart mot å binde LO til standpunkter som ikke deles av medlemmene. Advarslene er kommet fra svært mange deler av både LO-systemet og andre deler av fagbevegelsen, og kritikerne har pekt på at LOs hovedkrav må være å utsette enhver avgjørelse om vår framtidige pensjon til etter stortingsvalget neste år. Med dagens Storting, og med et Arbeiderparti som ikke kommer fagbevegelsen i møte, vil det å konkludere pensjonsspørsmålet nå bety å sette oss utviklingsmessig tilbake til tiden før Folketrygdens innføring i 1967.

Det var i denne situasjonen Jan Davidsen onsdag valgte å la seg intervju i Dagens Næringsliv, med ett utvetydig budskap: Norges største forbund er villig til å kompromisse i spørsmålet om pensjonsreformen.

Davidsen støtter en bakromsavtale

Utspillet ble øyeblikkelig fanget opp av en fulltallig presse og kringkasting som det det nettopp var. En klar støtte til avtalen Valla og Stoltenberg forsøker å snekre på bakrommet, men som den omfattende misnøyen i LO var i ferd med å sette en stopper for. Som en reddende engel kommer

altså Jan Davidsen inn fra venstre og gir bakromssamtalene sin tunge støtte. Med utspillet sørget Davidsen for at presset på Jens Stoltenberg for å forandre partiets politikk - og ved det å måtte legge partiet til venstre - ble betydelig lettet.

Samme dag benektet likevel Davidsen at han var riktig sitert i Dagens Næringsliv, og at hans motstand mot pensjonsreformen står fast. Han holdt til og med en flammente tale på forbundets landsstyremøte, der han snakket seg varm om viktigheten av å slåss for Folketrygden og for en pensjon å leve av. Slik forhindret forbundslederen et umiddelbart indre opprør i Fagforbundet, som består at nesten 300.000 lavtlønte medlemmer som alle som én vil tape på en endring av dagens pensjonsordning.

Offentligheten har oppfattet poenget

Men Davidsen ble ikke feilsitert. Han sa - og står fast ved - at Fagforbundet er villig til å kompromisse. Det er også dette kommentatorer i Aftenposten, Dagens Næringsliv og NRK har oppfattet. Og ikke minst: Det er dette som har gjort lederne i de andre offentlige hovedsammenslutningene - spesielt Akademikerne og UHO - så sinte. De forsikrer at de ikke vil selge ut pensjonsspørsmålet, og at de står fast på at det er lite å forhandle om i denne saken. Men også deres kamp er blitt betydelig svekket av Jan Davidsens utspill.

Skjebnevalget forutsetter et Ap til venstre

Stortingsvalget neste år er med rette blitt karakterisert som et skjebnevalg. Får dagens regjering fortsette sin politikk i fire nye år, kan velferdsstatens dager være ugjenkallelig forbi. Et slikt resultat vil gi den norske varianten av thatcherismen vilkår for å feste seg for årtier framover. For å forhindre dette uhyggelige framtidsscenariet må det reises et politisk troverdig byggverk på den foreløpig skrøpelige grunnmuren av de tre partiene Ap, SV og SP.

Skal den rød-grønne alliansen klare å vinne, må den være et reelt alternativ til

høyresida. Vi ser konturene av en slik politikk i dag. Men det finnes samtidig en betydelig og sunn skepsis til prosjektet, særlig på grunn av et Arbeiderparti som i lang tid har befunnet seg langt til høyre i norsk politikk. Ikke minst er skepsisen betydelig i fagbevegelsen, som ved sin manglende oppslutning om Ap bidro avgjørende til at partiet mistet regjeringsmakten i 2001. Årsaken synes klar: Det var nettopp den forrige Stoltenberg-regjeringen som satte i gang den storstilte nedbyggingen av velferdsstaten som dagens Høyre-regjering har fortsatt med dobbelt styrke.

Arbeiderpartiet er derfor avhengig av å vise seg fagbevegelsens tillit verdig, ikke bare i opposisjon, men også ved å forplikte seg til en annen politikk når - og hvis - de kommer i posisjon.

Unik forhandlingsposisjon

Dette betyr også at fagbevegelsen, og norsk politikks venstreside, har en unik forhandlingsposisjon overfor et vaklende Arbeiderparti foran neste års stortingsvalg. Men sosialdemokratene vil garantert ikke foreta noen politisk snuoperasjon uten at de føler seg nødt til det. Det er derfor viktig at det opprettholdes et betydelig press på partiet. Pensjonssaken er et av de sentrale verdispørsmålene der Arbeiderpartiet skiller lag med interessene til vanlige folk og fagbevegelsen - i og utenfor LO. For at partiet, og derved det rød-grønne alternativet, skal fortjene å vinne valget, må det tvinges til å snu i sin iver etter å bygge ned framtidens pensjonsutbetalinger.

Derfor er ikke bare Davidsens invitt til forhandling om reduksjon i vanlige folks pensjonsvilkår å motarbeide Fagforbundets egne, lavtlønte medlemmer - det er også et usedvanlig uklokt politisk utspill på dette tidspunktet.

Om Davidsen uforstyrret kan få lov å selge ut pensjonen for å redde Arbeiderpartiet - er det da noen som helst grunn til å tro at han vil medvirke til å få snudd på tidenes største feilgrep i offentlig sektor: Sykehusreformen?

Nytt fra klubber og bedrifter

Spilles det høyt om Hydro og Statoil?

- Ja, vi tror Hydro sine fusjonssamtaler med det britiske selskapet Centria er ren taktikk, sier OFS-leder Terje Nustad. Mest sannsynlig er det egentlige målet for Hydro at de ønsker å skape en frykt for utenlandsk oppkjøp, for så å presse politikeme til å akseptere en kontroversiell fusjon mellom Statoil og Hydro.

Det er all grunn til å stille seg det spørsmålet. Da Saga ble "slaktet" i 1999, skjedde det på samme måten. Total ønsket å kjøpe Saga, politikeme lot seg presse eller skremme og ga Statoil og Hydro muligheten til å dele Saga, selv om dette tidligere ikke hadde vært gangbar politikk.

- Vi kan vanskelig se at Hydro har særlig mye å tjene på å fusjonere med et nedstrømselskap så lenge verdiene ligger oppstrøms, sier Nustad.

- For rundt et år siden diskuterte Hydro fusjonsplaner med Statoil. Dette ble imidlertid lagt død politisk. Det er derfor god grunn til å tenke seg denne aktuelle spørsmålsstillingen; hvis ikke norske politikere aksepterer en fusjon mellom Statoil og Hydro, forsvinner Hydro til utlandet. Nå er Hydro sine planer offentlig kjent, og nå koples Hydro opp mot det statlige danske oljeselskapet Dong, som også er i ferd med å privatiseres.

- Ja, og en besnærende tanke kan være at først "spises" Dong, deretter tar Statoil Hydro.

Hva vil OFS gjøre videre med denne saken? - Vi prioriterer saken høyt og jobber videre med forskjellige analyser av situasjonen. Blant annet har vi nå satt oss ned sammen med forskere for å utrede problemstillinger vedrørende en eventuell fusjon mellom Statoil og Hydro. Vi har stilt spørsmål før og gjør det igjen: er norsk oljeindustri i forvitring? En fusjon mellom de to store norske oljeselskapene kan føre til at tusenvis av arbeidsplasser vil forsvinne.

Salg av flere Statoilaksjer

Stikk i strid med nye politiske signaler fra blant annet AP og LO, velger olje- og energiminister Thorild Widvey å selge ut flere Statoilaksjer. "Økt likviditet i Statoil-aksjen er viktig for å sikre at Statoil ASA blir verdsatt på linje med sine internasjonale konkurrenter", var et av hennes argumenter for nedsalget.

Statens eierandel i dag utgjør 76,33 prosent. Etter nedsalget vil eierandelen ligge på rundt 68 prosent.

Hovedtillitsvalgt i YS i Statoil, Stein Bredal, er ikke enig i Widveys argumentasjon.

- Eventuelle samarbeidspartene både i Sør-Amerika og andre steder foretrekker som regel statlige oljeselskap som samarbeidspartnere. Det er langt i fra sikkert at Statoil vil ha den samme tilliten i disse landene dersom selskapet

ender i samme klasse som øvrige internasjonale oljeselskap, som for eksempel BP og Shell. Verken OFS eller Statoilansattes Forening stoler på at nedsalget stopper med dette. Det franske oljeselskapet Elf er et godt eksempel på hvordan det kan gå. Fra å være et heleid statlig selskap, tok det bare 10 år før staten ikke eide så mye som en liten oljetønne.

Dersom Statoil ender som Elf, er den viktigste intensjonen med Statoils opprinnelse borte; nemlig at hele landet, også distriktene, skulle få glede av oljeinntektene. Jo mer internasjonalt preg og eierinteresser Statoil vil få, jo større er faren for at hovedkontoret presses til å flytte ut av landet. I tillegg kommer press på HMS, kontrakter som forsvinner ut av landet og dermed færre norske arbeidsplasser.

- Langsiktighet er viktig i denne bransjen, sier Stein Bredal. Uten denne langsiktigheten som Statoil har hatt som statlig selskap, hadde en aldri oppnådd de resultatene som vi har fått på Statfjord og Gullfaks. Vi har ennå til gode å se at private oljeselskap tenke i de baner og oppnå tilsvarende resultater.

Nedslående arbeidsmiljø på Ekofisk hos Conoco-Phillips

Petroleumstilsynet har nylig gjennomført et helhetlig tilsyn rettet mot styring av arbeidsmiljøet hos Conoco-Phillips. Funnene har avdekket at håndtering av kjemikalier, støypromatikk og det fysiske arbeidsmiljøet har sviktet. Ptl har uttalt at de ser alvorlig på forholdene som er avdekket, og har gitt Conoco-Phillips varsel om pålegg. Prosjektet "RNNS - Risikonivå på Norsk sokkel" har tidligere avdekket at bransjen sliter med å følge opp støy og arbeidsmiljøforhold. OFS har også flere ganger satt søkelyset på at oljeselskapene har ensidig fokus på ansattes adferd og holdninger, samtidig som de unnlater å følge opp selskapets eget ansvar for et helhetlig arbeidsmiljøfokus.

Funnene som nå er avdekket hos Conoco-Phillips viser at det er behov for sterke virkemidler fra myndighetene for å rydde opp i HMS arbeidet i oljebransjen. Ensidig adferdstrening og fokus på "trappekurs" og fargemerking av oljearbeidere oppleves som meningsløs avsporing, når vi vet at viktige uløste oppgaver innen arbeidsmiljø ikke blir tatt på alvor. Siste tids fokus på samsvingsproblematikken på Ekofisk viser også at selskapet ikke tar sikkerheten på alvor, når det synes det er greit at trøtte oljearbeidere skal utføre sikkerhetskritiske operasjoner med en arbeidsdag på 12 - 16 timer, og uten en god natts søvn i ryggen. Conoco-Phillips har frist til 11. februar til å svare på varselet om pålegg. OFS håper at myndighetene ikke slipper saken for problemene som er avdekket er løst.

Angrer på Statoil-privatisering

Jone Handeland angrer. Svein Fjellheim og Lars Anders Myhre er skuffet. Delprivatiseringen av Statoil ble ingen suksess, sier de tre AP-folkene til Stavanger Aftenblad mandag 7. februar.

Statoilansattes Forening, SaF og OFS gikk hardt ut mot privatiseringen da planene om dette ble kjent. Diskusjoner og kontakt med Nopef om å stå samlet bak kravet om å stoppe privatiseringen var fånyttet. Helt fram til dags dato har forbundet stått på at privatisering var riktig politikk. I løpet av disse årene har vi hatt saken oppe både på hjemmesida og i OFSA en rekke ganger. I desember 2000 sto dette å lese:

"OFS er svært forundret over LO som ukritisk roser en slik utvikling som på sikt vil bli svært negativ for de ansatte. Statoil som et børsnotert selskap vil få langt større press på seg for avkastning og enda mer omfattende effektiviseringsprosesser. De Statoilansatte vil få føle dette. Langt flere arbeidsoppgaver vil bli overført til de entreprenøransatte, slik vi har sett en utvikling for på andre lands sokler. Vi tror LO er for en slik utvikling da de har større interesser i denne medlemsmassen fremfor de operatøransatte. OFS vil gå sterkt imot en slik utvikling og vil nå utarbeide en motmelding som viser konsekvensene av denne negative utvikling."

"Hvor stor eierandel som staten vil ha i Statoil er uinteressant når utenlandske private eiere slipper inn. Selskapets overordnede målsetting vil bli størst mulig avkastning for eiere. Statoil blir ikke lenger et selskap som vil kunne ivareta samfunnsinteressene, det er også hovedargumentet for at et nytt gasstransportselskap må dannes. Eller som pådriveme av privatiseringen sier; nå vil selskapet bli likverdig med de andre."

I mars 2001, skrev OFS blant annet dette:

"OFS frykter at vi vil få en ytterligere svekket HMS-standard, og at norsk sokkel vil utvikle seg mer mot britisk sokkel og deres standarder. Oljenæringen vil bli enda mer lukket. Arbeidstakerne vil få store problemer med å få synliggjort det som måtte være galt. Dette er et viktig element i privatiseringsdebatten som politikeme ikke bryr seg om, men som vi som arbeidstakere må gripe fatt i. Flere klubber i OFS reagerer nå og ønsker en reaksjon i form av politisk streik, OFS støtter et slikt syn og oppfordrer miljøene ute til å diskutere dette."

Streik

Tanken om å markere motstanden mot privatisering i form av en streik, ble etter hvert til en konkret sak. Felles sak og felles interesser førte til en historisk streik 11. april 2001:

"Franske og norske olje- og energiarbeidere organisert i OFS og CGT vil onsdag 11. april gjennomføre en felles politisk streik mot libera-

BOKLAPTE

Klubber, bedrifter og tillitsvalgte som ønsker plass til korte meldinger eller informasjon, inviteres til å bruke denne spalten. Merk stoffet «NYTT FRA KLUBBER OG BEDRIFTER» og send dette til redaksjonen.

lisering av det europeiske gassmarkedet, og mot privatisering av Statoil. Kl.12.00 i Norge og kl.08.00 i Frankrike.

OFS og CGT kan ikke akseptere at statlige selskap svekkes til fordel for private aktører med maksimal profitt som overordnet målsetting. OFS har oppfordret hele den norske fagbevegelsen å støtte aksjonen."

Som en kuriositet i sakens anledning kan nevnes at Lars Anders Myhre ikke hadde noe særlig til overs for denne fellesstreiken mellom OFS og CGT. I et innslag i NRK rundt påsketider i 2001, sammenliknet han streiken med "et hjemmerunk".

Nei til nytt nedsalg

- Jeg forstår reaksjonene. Vi kommer til å stemme imot ytterligere nedsalg av Statoil-aksjer, sier Jens Stoltenberg til Aftenbladet.

Aftenbladet skriver videre: "Det var fagbevegelsen og partiet i Rogaland som åpnet ballet for noen år siden. Gjennom et betydelig arbeid sørget tungvektene som Lars Anders Myhre og Svein Fjellheim sammen med en rekke andre, for en støtte til Statoil-direktør Harald Norviks ønske om delprivatisering av Statoil. Det endte med gjennomslag i partiet og senere i Stortinget.

- Jeg angrer. Målet var å gi anledning til allianser som skulle gi flere og tryggere arbeidsplasser. I stedet ble det bare børs, sier Jone Handeland, som lot sin frustrasjon komme til uttrykk på denne måten: - Jeg føler meg lurt og misbrukt. Statoil tenker bare kommers.

- Ja, jeg er også skuffet, sier Lars Anders Myhre, den tidligere Nopef-lederen som av mange ble betraktet som arkitekten bak operasjonen som ga ja-et.

- Vi hadde ventet at Statoil skulle bli mer aktive på nedstrømsiden gjennom strategiske allianser i Europa som kunne gi økt verdiskaping. I stedet har selskapet konsentrert seg om oppstrømsaktivitetene. Målet vårt var ikke å gjøre selskapet privat, men å gi mulighet for økt verdiskaping. Det skjer ikke, og jeg mener nedsalg av statens aksjer må stoppe nå, sier Myhre."

Hva nå?

- Det er kjekt at folk tilkjennegir en anger over feil standpunkt, selv om de burde ha forstått dette i forkant. Det store spørsmålet er hva de nå gjør videre med saken, sier Stein Bredal, hovedtillitsvalgt i Statoil og den eneste som stemte i mot privatisering da saken var til behandling i Statoils styre.

- Det er bra og viktig å erkjenne feil, men viktigst er hva en gjør for å rette opp feilene. Dersom Arbeiderpartiet nå kommer inn i en regjeringssposisjon, vil de da gå inn for en reversering av privatiseringen, eller vil de bare stoppe et

videre salg?

Andre LO-forbund går inn for å få Statoil tilbake i "god gammel form".

- Ja, det er riktig, sier Bredal. - Fagforbundet har sendt et reverseringsforslag inn til LO-kongressen, og vi får håpe at det kommer flere liknende forslag. Det vil stå stor respekt av AP og LO om de nå ikke bare stopper et videre salg av Statoil, men gjør et vedtak om å reversere hele prosessen.

Statoils maktmisbruk overfor entreprenørene

Statoil fortsetter med en ledelsesstil der ingen hensyn tas til regelverk eller avtaler som andre selskap er bundet av. De fortsetter å true entreprenørene til å underkaste seg Statoils arbeidsordninger om å arbeide hele 14 dagers skift dag eller natt. Hvis noen nekter, betyr det at de vil ikke få noen kontrakt med Statoil: Uakseptabelt maktmisbruk kaller OFS dette og ber myndighetene om å gripe inn. OFS har tidligere informert om dette og oppfordret til en samlet boikott, men hvem tør? Det er helt utrolig at Statoil neglisjerer et avtaleverk som er helt klart i forhold til arbeidstakermedvirkning når det gjelder regulering av arbeidstiden. Det er igjen forsterket i tariffavtaler som de enkelte selskap er bundet av. Transocean har tidligere forsøkt å neglisjere tariffavtalen og ble dømt i Arbeidsretten. Statoil benytter sin maktposisjon til å kreve at selskapene foretar tariffbrudd. Våre tillitsvalgte i entreprenørselskapene presses igjen av sin ledelse om å akseptere Statoils arbeidsordninger. Tariffavtalen er helt klar på flyteriggene: dette skal avtales lokalt på riggene. Statoil gjemmer seg bak påstanden om at det er helseskadelig å svinge skift fra natt til dag midt i en 14 dagers periode. Det er imidlertid et faktum at dersom en går nattskift under hele turen, må en uansett svinge to ganger; ved start og ved slutt. Når det gjelder helseskader ved svingeskift i perioden, kan ikke Statoil henvise til noen forskning om dette. En rekke forskere mener at det er bedre å svinge ofte, og at en utsettes for større helserisiko ved å gå lengre perioder med nattskift. Når Statoil likevel krever dette, må det bety at Statoil også må ta ansvaret for alle som rammes av arbeidssykdommer relatert til nattarbeid. Statoil har i lengre periode avholdt samlinger for å presentere et kollega-program, var også dette en festtale uten egentlig mening i det praktiske liv?

OFS ber departementet instruere Ptil

Ptil har så langt støttet Statoil i deres maktmisbruk overfor entreprenørene. De anbefaler også 14 dagers nattskift ut i fra helsemessige krite-

rier. Det gjør de til tross for at det ikke finnes noen kvalitativ forskning på norsk sokkel over 14 dager og 12 timers nattskift. Ptil misbruker en spørreundersøkelse som ble gjort blant oljearbeiderne i fjor og tar spørsmål og svar ut av en sammenheng. Dette var heller ingen forskning. OFS mener Ptil også er med på å undergrave sitt eget regelverk og arbeidstakermedvirkningen. Dette er klare angrep på demokratiske rettigheter som tilsynsmyndigheten aktivt bidrar til å pulverisere. Det er tydeligvis ikke interessant for Statoil og Ptil hva oljearbeiderne har erfart eller mener om saken.

Dette er nye bidrag til et negativt omdømme som de umulig kan være tjent med.

OFS har derfor bedt Arbeids- og sosialdepartementet om å gripe inn for å omgjøre Ptil sine vedtak i denne sak.

Ikke gjennomslag for tidligere Braathens-ansatte

Borgarting lagmannsrett har ikke gitt 320 tidligere Braathens-ansatte medhold i at det har skjedd soleklare løftebrudd fra SAS i forbindelse med overtakelsen av Braathens.

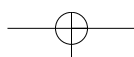
- Nå må vi vurdere om det er grunnlag for å bringe saken inn for Høyesterett, sier Parats leder Lisbeth Eliasson.

Eliasson vil umiddelbart sette seg ned med våre juridiske eksperter for å vurdere dommen. - Denne saken har stor prinsipiell interesse. Dersom dommen blir stående, er vi redd den vil svekke oppsigelsesvetnet for alle ansatte i bedrifter som blir kjøpt opp, sier Parats advokat Kjetil Edvardsen.

For fem år siden var det 4 400 ansatte i flyselskapet Braathens. Reduksjonen av ansatte har delvis skjedd ved oppsigelser og delvis ved overføring av virksomheter og ansatte til selskaper i SAS-systemet. Det er bare én gruppe som ikke har fått med seg ansienniteten inn i det nye selskapet, nemlig de som utfører bakketjenester (billetter og bagasje)

- Denne klare urimeligheten gjorde at vi har brakt denne saken inn for rettssystemet, sier Lisbeth Eliasson som selv satt i Braathens styre da SAS kjøpte selskapet i 2001.

Høsten 2003 avsa Asker og Bærum tingrett dom i en av de største arbeidsrettssakene i Norge noensinne. På vegne av en del av våre medlemmer i flyselskapet Braathens stevnet den gang PRIFO, sammen med flere andre arbeidstakerorganisasjoner, SAS-konsernet for det vi mente var soleklare løftebrudd i kjølevannet av SAS sitt oppkjøp av Braathens. I tingretten nådde vi ikke helt frem; PRIFO valgte derfor å anke dommen til lagmannsretten.

konflikt?

sjonskrav?

Statoil og Smedvig undergraver fagkompetanse og øker sikkerhetsrisikoen

Kompetanse er et nøkkelord for at vi skal kunne ha en høy standard på det utførende arbeidet, noe som igjen er avgjørende for at en høy HMS-standard skal kunne etableres og utvikles. Vi har i en lengre periode sett en utvikling der kostnadsreduksjoner er langt viktigere, og med mange hendelser som resultat. Det har vært og er fremdeles mange hendelser innenfor løfteoperasjoner og det å arbeide i høyden. Derfor ble det også etablert et offentlig fagbrev for kranførere, noe som er meget bra. Det er imidlertid et stort men: vil selskapene stille det som et krav overfor alle sine kranførere? Det er også et offentlig fagbrev innenfor stillasfaget. Dette fagbrevet ble utviklet på 80/90-tallet for nettopp å øke kvaliteten på det utførte arbeidet og sikkerheten. Flere seriøse selskap som har forsøkt å bygge seg opp en fagkompetanse for å imøtekomme oljeselskapenes strenge HMS-krav, utfordres nå på grunn av kostnadene. Fagarbeidere koster naturligvis mer enn hjelpearbeidere, slik har det alltid vært. Kostnadene er viktigere enn sikkerheten for mange selskap. Tidligere krevde selskapene at 70 prosent av stillasarbeiderne skulle ha fagbrev. Nå er tallet synkende. Hvorfor stilles det ikke krav om 100 prosent? Hvorfor stiles det ikke krav om at læringer skal kunne arbeide for eksempel de siste seks månedene av læringstiden offshore? Oljeselskapene selv aksepterer at deres egne læringer kan arbeide offshore. En lik praksis her, vil være bra for å signalisere at kompetanse og fagbrev er et satsingsområde som igjen vil stimulere til interesse for å arbeide på sokkelen blant ungdommen. Det bekymrer oss når Statoil og Smedvig vil undergrave fagmiljøet og fagkompetansen innen stillasbygging. Dersom de får gjennomslag for å kunne bygge stillasene opp til fem meter, er det ikke lenger samme behovet for slik kompetanse. De fleste stillaser som bygges i forbindelse med det daglige arbeidet, er under fem meter. Det har som kjent også vært flere alvorlige ulykker fra stillaser helt ned til en og en halv meter. OFS vil hevde at disse selskapene også bidrar til å øke sikkerhetsrisikoen som vil resultere i nye ulykker. Næringen forsøker selv å gi inntrykk av at de har store krav til kompetanse. Det har de helt til de blir presentert for alternative løsninger som er kostnadsbesparende. Derfor mener OFS det er påkrevd med myndighetskrav som forlanger at i de fag hvor en har offentlige fagbrev, skal de som arbeider på norsk sokkel inneha denne fagkompetansen.

Merkelig avgjørelse fra YS/NHO's tvistnemnd; uakseptabel, lite klargjørende, men med et lykkelig utfall !

OFS fikk ikke medhold fra tvistnemnda om at sokkeloverenskomsten skulle gjøres gjeldende i AKO (Aker Kværner Operations). Selv om resultatet er overraskende og skuffende er likevel avgjørelsens innhold og den måte nemndens flertall har

kommet frem til resultatet på, i tillegg til en del av det som sies i avgjørelsen, det mest oppsiktsvekkende.

YS' representant i nemnden utgav mindretallet. I utgangspunktet ville nemndens leder treffe avgjørelse uten at saken var drøftet de tre nemndsmedlemmene i mellom. Etter press fra YS' ledelse kom det i stand et møte, men hvor konklusjonen var satt og YS' representant ikke hadde noen mulighet til å nå frem med sitt syn.

Nemndens flertall mener Verkstedsoverenskomsten dekker virksomheten til AKO på Frigg. Av avgjørelsen følger imidlertid at selv om nemnden uttaler at sokkeloverenskomsten ikke kan gjøres gjeldende i AKO, er nok dette den beste og naturlige løsningen likevel. Et slikt resultat burde gi OFS fullt medhold. Avgjørelsen er svært merkelig og vanskelig å lese.

I nemndsavgjørelsen trekkes det frem anførsler fra NHO som aldri ble uttalt i nemndsmøtet. Sentrale anførsler fra OFS er utelatt. Noe er feil angitt. Nemnden bruker mye tid på å gjennomgå et faktum som ikke var fremstilt for nemnden – og som heller ikke er korrekt. Nemndens flertall refererer hyppig til dom fra Stavanger tingrett vedrørende tvist knyttet til virksomhetsoverdragelsen på Frigg. Dommen var ikke gjenstand for inngående drøftelser – selv om den var tema innledningsvis i nemndsmøtet. Det er mulig fra tingrettens dom nemndens flertall henter faktum som ikke kom frem i nemndsmøtet, og synes å forsøke å forankre sin argumentasjon og konklusjon i denne tingrettssaken – og svar på spørsmål i tingrettssaken som har vært stilt EFTA-domstolen. Ut over faktum som kommer frem av tingrettens dom inneholder nemndsavgjørelsen også faktum som verken følger av denne dommen eller kom frem i nemndsmøtet.

Nemndens flertall mener også at Oljeoverenskomsten mellom YS og NHO ville kunne dekke dette området i fremtiden. Dette begrunnes bl.a. med at resultatet i LO/NOPEF ville bli at en av LO's avtaler, Bransjeoverenskomsten - som er svært lik vår Oljeoverenskomst, ville bli gjort gjeldende da LO og NHO har avtalt at dette er den rette avtale hvis andre avtaler ikke umiddelbart er anvendbare. Dermed mener nemnden at dette vil kunne bli løsningen for fremtiden for OFS da den samme forståelse må praktiseres for YS/OFS som for LO/NOPEF. Denne argumentasjonen var overhodet ikke nevnt i nemndsbehandlingen i tillegg til at den ikke er holdbar.

Det er helt tydelig at nemndas flertall først har bestemt seg for resultatet i tvisten, for så å forsøke en etterfølgende argumentasjon som skal underbygge dette. Denne er for dem som har kjennskap til saken svært lite troverdig.

Selv om nemnden kommer til at verkstedsoverenskomsten skal gjøres gjeldende i AKO, presiseres det imidlertid at nemnden "tar til etterretning at bedriften har gitt uttrykk for at de ansattes lønns- og arbeidsvilkår vil bestå som hittil, i henhold til lokal lønnsavtale".

Dette betyr at nemnden har lagt til grunn at de

ansatte i AKO fremdeles skal ha de samme rettigheter som i dag – dvs. tilsvarende sokkeloverenskomsten!

(Så er spørsmålet om man i tillegg skal ha offshoretillegget som følger av Verkstedsoverenskomsten..)

Nemndens flertall uttaler dessuten avslutningsvis at selv om Verkstedsoverenskomsten skal gjøres gjeldende etter et rent tariffrettslig synspunkt henstiller en partene til å fremforhandle et "overenskomstforhold for AKO som er fremtidsrettet, som kan tilfredstille begge parter behov og som samtidig kan ivareta de nye driftsformer man ser konturene av offshore". Dette kan neppe sies å være klargjørende ift. hvilken tariffavtale som skal anvendes for neste driftsoppdrag for en operatør.

Resultatet av nemndsavgjørelsen er i korthet;

- Prinsipielt skal sokkeloverenskomsten ikke gjøres gjeldende - men verkstedsoverenskomsten
 - De ansatte i AKO skal fortsette på samme betingelser som i dag, dvs. tilsvarende sokkeloverenskomsten
 - Ved AKO eller lignende aktørers' neste oppdrag for operatør må det hele diskuteres på nytt!
- Birgitte Rødsæther

ESS

Ansiennitetsdebatten: Bedriften bekrefter kontraktsansienitet!

I korrespondanse mellom bedriften og OKE har bedriften bekreftet at den omstridte avtalen har samme hovedinnhold som tidligere. Vi siterer bedriften:

"Bedriften vil utøve sin styringsrett slik at det er den med lavest ansiennitet innen sitt kontraktsområde (innenfor den aktuelle yrkeskategori) som blir overført til pool".

Dette ble også bekreftet på gårdsdagens møte i bedriftsutvalget. Eventuell nedtrapping skal altså skje innefor det enkelte kontraktsområde. NOPEF klubben hevder at dette er bedriftsansienitet. Vi kaller dette for kontraktsansienitet.

OKE har flere ganger skrevet og presisert at alle oppsigelser selvfølgelig må vurderes individuelt. Det krever arbeidsmiljøloven. Bedriften har i sitt skriftlige svar til en tillitsvalgt i OKE skrevet følgende:

"Dersom det skulle oppstå en situasjon hvor den som står i fare for å motta oppsigelse fra pool har lenger ansiennitet enn en innenfor samme yrkeskategori som har fast skift, vil bedriften måtte vurdere saken konkret. I en slik vurdering vil forskjell i ansettelsestid være et vesentlig moment."

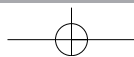
Dette er selvfølgelig et vesentlig og viktig moment, men det sier intet annet enn at bedriften skal og må vurdere dette. Det er muligens dette halmstrået NOPEF klubben legger til grunn for å kalle avtalen "Bedriftsansienitet". Avtalen gir oss som arbeidstakere ikke noen avtalefestet rett til å hevde at ansiennitet skal legges til grunn innefor kjøkken og renholdsområdet. Vi må huske på at avtalens punkt 2.4 også har bestemmelser som lyder: "Saklig grunn til å fravike ansiennitet kan blant

Krise og krigstid

AU (alle sser r på områ omr.

anis IBD c sist I ti ghete gelv gjø dsme fo te t ings løst uille

Bekymring

annet være: kompetanse, alders- og kjønnsammensetning, sosiale forhold."

Med dette avtalefestes momenter som kan (dersom bedriften vil) legges til grunn for å fravike ansiennitet. Bestemmelsen er heller ikke begrenset til å omfatte de nevnte forhold. Det kan være flere momenter som ikke står beskrevet i avtalen i dag.

Bedriftens presiseringer har rettslig betydning og binder bedriften.

Bedriftens presiseringer av hva avtalen egentlig betyr burde selvfølgelig ha fremgått skriftlig i avtaleteksten. OKE ser likevel positivt på at bedriften nå skriftlig utdypet hva de egentlig mener. Vi beklager imidlertid sterkt at bedriften lot seg presse av NOPEF klubben til å signere avtalen allerede 1.12.2004, altså før våre medlemmer, våre tillitsvalgte og mange andre ansatte hadde hatt mulighet til å diskutere avtaleteksten.

Intensiv debatt.

Vi har valgt å holde en høy profil på debatten og vil fortsette med det til bedriftsansiennitet er innført som styrende prinsipp i ESS Offshore. OKE har avgjort spørsmålet om innføring av bedriftsansiennitet gjennom en egen uravstemning og vi er derfor forpliktet til å arbeide videre med denne saken.

Som følge av denne debatten har NOPEF mistet en del medlemmer. Det liker de selvfølgelig ikke. Dette har heller ikke gått upåaktet hen i NOPEF sentralt og Arne Geir Mehl fra NOPEF sentralt er nå ute på våre installasjoner for å få tilbake medlemmene.

Vi liker en saklig debatt og vi oppfordrer våre medlemmer og tillitsvalgte til å invitere Arne Geir Mehl på informasjonsmøter hvor ansiennitet settes på dagsorden. Arne Geir Mehl har permisjon som klubbleder i Sodexho klubben og vi vil med dette oppfordre Mehl til å legge frem bedriftsansiennitets - protokollen han har signert med sin bedrift.

Universal Sodexho Norge er enige med NOPEF og OFS om følgende kriterium for nedbemanning: "Under ellers like forhold vil bedriftsansiennitet legges til grunn ved oppsigelser fra selskapet. Ved nedbemanning i selskapet skal offshoreansatte og landorganisasjonen – herunder kantinepersonale ansatt på land – holdes atskilt." Dette er en tekst som OFS klubben har stor sans for og vi oppfordrer derfor Arne Geir Mehl til å legge frem dette på møtene.

Med vennlig hilsen OKE
Oddleiv Tønnessen
Leder.

Ansiennitets og sysselsettingsdebatt i bedriften med stor takhøyde.

Debatten om ansiennitet og sysselsetting går nå for fullt i bedriften og NOPEF og OFS klubben forsvare sine standpunkter i en høyaktuell sak som

involverer mange av bedriftens ansatte. Ansiennitet har alltid skapt debatt og det gjør den også denne gang. Medlemmer og ansatte som betrakter dette som skittkasting må derfor ha oss litt unnskyldt. Det er kun gjennom saklig og konstruktiv debatt vi får frem synspunkter og standpunkter og derfor er det stor aktivitet med stor takhøyde i denne saken.

OFS klubben står fast på at den nye ansiennitetsavtalen som ble underskrevet av NOPEF klubben 1. desember i fjor er alt annet enn bedriftsansiennitet. Avtalen styrker bedriftens styringsrett på bekostning av de ansattes rettigheter. Det er ingen av de argumentene som fremsettes i info nr 9 fra NOPEF som får oss til å endre vårt syn på dette.

Vi oppfordrer alle ansatte å lese avtalen og selv gjøre seg en oppfatning om hva avtalen inneholder av bestemmelser. I denne forbindelse etterlyser OFS klubben tilbakemeldinger fra tillitsvalgte og ansatte om bestemmelser i denne ansiennitetsavtalen som styrker våre rettigheter, utover rettigheter som i dag ligger i Hovedavtalen og arbeidsmiljøloven.

Vi har ikke vert i stand til å se en eneste fordel med avtalen til NOPEF. Vi registrerer at NOPEF klubben i info nr 9 mener noe annet og at avtalen innebærer;

- bedriftsansiennitet
- ved nedtrapping på en enhet, sees område under ett. Personell på berørt enhet forskyver personell med lavere ansiennitet på området sett under ett, til pool.
- den med lavest ansiennitet i pool, er den som står i fare for oppsigelse forutsatt at denne har lavest ansiennitet ESS offshore, uansett enhet/pool.
- at dersom det på annet område finnes personell med lavere ansiennitet, vil det bli aktuelt med forskyvning til pool.
- Rekruttering / oppsigelse til ESS offshore foretas inn gjennom pool, derfor vil ansienniteten i poolen være betydelig lavere enn på faste skift.

Vi spør: Hvorfor er ikke disse bestemmelsene beskrevet og formulert i avtalen? Skal slike utsagn han noen som helst verdi må de jo stå i avtalen.

Med bakgrunn i at NOPEF og Lederne har signert avtalen hevder bedriften at et flertall av bedriftens ansatte støtter avtalen og at avtalen av den grunn også gjelder for OFS sine medlemmer. Vi har derfor satt i gang en debatt og vervekampanje ute på installasjonene for å opplyse de ansatte om hva avtalen egentlig innebærer. Undertegnende har også besøkt en rekke installasjoner hvor saken er diskutert på allmannamøter. Materiell er sendt ut på installasjonene og dokumentasjon er også lagt ut på våre hjemmesider.

Det som forundrer meg mest er at avtalen virker svært lite kjent for de ansatte og da i særdeleshett hos medlemmene i NOPEF. Mange av dem som har deltatt på møtene har ikke sett avtalen. Avtalens innhold vekker reaksjoner og det har igjen medført en strøm av nye medlemmer til OFS klubben.

Målsettingen med å nå en organisasjonsprosent på over 50 % av bedriftens ansatte nærmer seg derfor raskt. Når dette målet er nådd vil bedriftens argument om at avtalen også gjelder OFS sine medlemmer falle bort.

NOPEF klubben har i dag kvartalsmøte med bedriften og tar vi ikke mye feil står ansiennitetsavtalen på dagsorden og sannsynligvis så vil det fra kvartalsmøtet komme presiseringer som forklarer hva partene i avtalen egentlig mener. Vi venter i spenning på dette.

Midlertidige ansatte og bruk av innleid arbeidskraft.

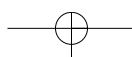
I samme info redegjør NOPEF klubben også for sitt syn på bruk av midlertidige ansatte og konsernintern innleie av arbeidskraft. Vi siterer:

Vi ønsker ikke bruk av midlertidig ansatte som har dårligere vilkår enn fast ansatte og faller mellom to stoler. Derfor ønsker vi at alt personell i ESS offshore skal være fast ansatt hos oss, eller innleid for et begrenset tidsrom fra ett av våre søsterselskaper – hvor de går tilbake til sin faste stilling etter endt "innleie".

Vi er selvfølgelig glad for at NOPEF er enig med OFS klubben om at bruk av midlertidig ansatte er og blir en uting. Vi er imidlertid meget skeptisk til at NOPEF, sammen med bedriften har avtalefestet en felles målsetting om konsernintern innleie av arbeidstakere og at dette skal erstatte ordningen med midlertidige ansatte og å dekke behovet for nyrekruttering i selskapet. Dette står i punkt 6 i NOPEF's lokal avtale. Dette er i realiteten det samme som den tidligere K&R pool ordningen. Dog i en ny innpakning. Denne ordningen skapte i sin tid stor uro i selskapet.

På dette området er OFS klubben på klar kollisjonskurs med NOPEF klubben. Vi er mot innleie og vil hevde at NOPEF klubben må være den eneste fagforening i Norsk arbeidsliv som har innleie av arbeidskraft som sin målsetning. Fagbevegelsen i Norge er grunnleggende i mot innleie av arbeidskraft. Det er NHO og arbeidsgiversiden som ønsker slike ordninger. Vi er enig i at det bør etableres systemer hvor vi kan rekruttere personell fra våre søsterbedrifter, men da slik at disse blir fast ansatt og værende i selskapet og ikke returnert etter endt "innleie" slik NOPEF mener og skriver i sin info.

OKE vil(i denne omgang) til slutt, oppfordre alle fagforeninger i bedriften å si opp denne famøse avtalen med bedriften og gå i konstruktiv dialog med OFS klubben om å etablere en avtale de ansatte er tjent og ikke minst kjent med. Hva med fellesutkastet vi var enige om i januar 04? Utkastet og mer dokumentasjon i saken finner dere på våre hjemmesider.

Årets tariffoppgjør nærmer seg, og hva vil det innebære? LO har i år krevd et såkalt sam-

Undersøkelser, QPS og ESS holdningsundersøkelsen.
Det foregår nå to arbeidsmiljøundersøkelser i hele bedriften. Vi vet at mange av våre ansatte rett og slett er lei dette, men OKE vil likevel oppfordre alle som ikke har svart på spørreskjemaene om å gjøre det. Som fagforening er vi også avhengig av at arbeidsmiljøet og holdningene i selskapet kartlegges da dette gir oss et arbeidsgrunnlag for videre arbeid. Bruk muligheten din og si hva du mener.

Oppbevaring av redningsdrakter.
Mange av dem som arbeider på Ekofisk har fått utlevert redningsdrakt av bedriften. Dersom disse ønsker å oppbevare redningsdressen på heliport, så må de selv betale for dette. De som imidlertid ikke har utlevert egen redningsdress, men leier denne på heliport får alt gratis! OKE har i flere sammenhenger tatt opp dette med bedriften og hevdet at dette er forskjellsbehandling av bedriften egne ansatte. Bedriftens svar på dette er at de bare kan ta dressen med seg hjem så slipper de å betale dette. Redningsdrakter har også med sikkerhet å gjøre og det viktig at disse er i orden. OKE vil oppfordre alle med egen dress nøye kontrollere at denne er i orden.

Dersom den ikke tilfredsstiller kravene anbefaler vi dere å levere denne inn til bedriften for reparasjon. I tillegg så er det flere som ønsker å bytte til drakt med støvler og bedriften bør være behjelpelig med dette slik at den enkelte kan føle seg trygg på dressen sin.

Oddleiv Tønnessen
Leder.

Universal Sodexho Klubblleder offshore

Som tidligere informert så vil klubblleder og nestleder dele den 100% stillingen som klubben har til disposisjon. Olav Lindland er nå ute på West Epsilon i 14 dager. Det er derfor undertegnede som er på kontoret.

Nye medlemmer

Det er de siste dagene kommet nye medlemmer til klubben. Og vi har en positiv medlemsutvikling. Klubben vil ønske disse hjertelig velkommen.

Valg av K-AMU og FS-AMU representanter
Viser til fellesinfo angående valg av representanter til K-AMU/FS-AMU. Det er enighet mellom klubbene (OFS og Nopef) om at det i fellesskap pekes ut representanter til disse fora. Vil med det-

te oppfordre de som har kandidater til å melde dette inn, innen 31. mai.

Klubbavtale

Klubben har nå endelig kommet til enighet om en ny klubbavtale med bedriften. Da dette er en sak som det er blitt forhandlet om i lang tid, er klubben fornøyd med at denne nå er på plass.

Riggbesøk

Klubbleder var på riggbesøk på West Venture den 20. mars. Han vil takke for mottakelsen i den forbindelse. Hvis alt går etter planen vil klubbleder komme på riggbesøk til Valhall og Ula i uke 18.

Kompensasjon ifm. endring av svingskift dag
Det er nå enighet med bedriften om at det utbetales svingskiftkompensasjon når det skjer endringer i avtalt tidspunkt for svingskift. Eks. Hvis en person skal svinge fra natt til dag eller dag til natt i midten av turen, og det ikke kommer ut avløser pga tåke etc. og denne personen da svinger dagen etter, skal det utbetales svingskift tillegg. De som har etterlyst dette ovenfor klubben, vil få dette utbetalt på neste lønning.

Kai Morten Anda
Nestleder

Fotokonkurranse

OFS har satt i gang en fotokonkurranse hvor medlemmene utfordres til å ta bilder som har en eller annen tilknytning til oljesektoren. Den rammen er vid! Det betyr at det er ditt valg av motiv og begrunnelse for det som avgjør om du vil sende det inn som konkurransebidrag. Vi vil gjerne ha med tekst til bildet, minimum en bildetekst.

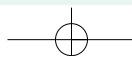

Du har 12 sjanser Vi setter sammen en gruppe på fire, med en person fra OFS sentralt, redaktøren, og to klubbrepresentanter, som kårer månedens vinner. Vinneren blir premiert, og bildet settes på trykk i OFSA.

Vi forbeholder oss også rett og mulighet til å bruke øvrige innsendte bilder i OFSA eller på hjemmesiden.

Vi tar i mot både elektroniske bilder og fotokopier. Ved elektroniske bilder; husk en oppløsning som holder til trykkkvalitet, minimum 200 dpi.
LYKKE TIL!

Vinner av konkurranse februar: Audun Begstad
Bildets tittel: **Et godt innarbeidet skift på Bideford Dolphin**

Fra sorg til glede

På kort tid skjedde mye i det lille oljeselskapet Pertra. Det ble først solgt i en fart. Trønderne lar seg imidlertid ikke knekke så lett. Kort tid etter var selskapet på beina igjen, med ny kapital, samme direktør og ikke minst samme optimisme og planer for framtida:

Her er første del av historien: Blårussen "vant"!

Til tross for en eventyrlig suksess etter bare tre års drift, har det børsnoterte eierselskapet PGS solgt Pertra til det kanadiske selskapet Talisman.

PGS solgte tirsdag den 1. februar 2005 sitt datterselskap Pertra til Talisman Energy. Dette markerer slutten på en helt spesiell epoke i Varg feltets historie. Varg ble utbygget av Saga Petroleum, og satt i produksjon i desember 1998. Feltet består av en ubemannet plattform, og et produksjonsskip. Da utbyggingen ble vedtatt, var dette Nordsjøens minste oljefelt. Saga ble som kjent oppkjøpt av Hydro / Statoil i 1999, og Hydro overtok operatøransvaret på Varg. Produksjonsskipet ble da solgt til PGS, og skiftet navn til Petrojarl Varg (PJV). Hydro ønsket ikke å satse på småfelt, og de bestemte seg for å stenge ned Varg feltet fra 1. august 2002. De forventet på dette tidspunkt en produksjon på 6000 fat/døgn.

PGS opprettet datterselskapet Perta høsten 2001, og selskapet ble godkjent som operatør av myndighetene våren 2002. Pertra overtok den 1. august 2002 Hydro sin andel på 70% i Varg feltet, og ble operatør på Varg.

Den dagen Pertra overtok operatøransvaret hadde vi en produksjon på ca. 12500 fat/døgn.

Dette viser hvor usikkert beslutningsgrunnlaget for nedstenging av feltet var. I perioden frem til Pertra overtok feltet ble det skutt ny seismikk. 5 måneder etter overtakelse ankom boreriggen Mærsk Gallant. En ny produksjonsbrønn ble boret, og det endte i knallsuksess. 30000 fat/døgn vart produksjonsraten da Mærsk Gallant hadde utført borejobben. I desember 2003 kom Mærsk Giant til Varg. Da ble det boret 5 nye brønner i Varg. I tillegg til dette er det boret 2 letebrønner i lisensen. Produksjonsrekord på ca. 36000 fat/døgn ble satt høsten 2004. Pr. dags dato har Pertra utvunnet 2,5 mill SM3 olje fra Varg. All olje som nå produseres kommer fra brønner som er boret etter 1. august 2002. Dette oljevolumet tilsvarer en økning på 49%, sett i forhold til det som var produsert da Hydro ga fra seg operatøransvaret. Pertra

hadde flere planer for utvinning av olje i Varg lisensen. De såg før seg at det skulle la seg gjøre å utvinne enda 10 mill. SM3. Hadde Pertra fått lov til å eksistere, så kunne dette ført til en økning på hele 245% sett i forhold til godkjent nedstengningsplan. Da snakker vi om at Varg feltet kunne produsert olje frem til 2012-2014. Perta var et selskap som ikke klaget på skatteinivået på norsk sokkel, slik som mange av de etablerte oljeselskapene gjør. De ønsket bare flere lisenser å jobbe med. Alle disse brønnene som Pertra har boret har gitt bore-selskapene mange oppdrag, og dermed vært med å sikre sysselsettingen.

Pertra var et selskap som tok sitt operatøransvar på alvor. HMS og sikkerhetsarbeid ble satt i fokus. I de årene vi hadde Perta som operatør ble det utført mange flere audit'er enn i den tiden da Saga / Hydro opererte feltet.

I de senere år har det vært mang en diskusjon rundt temaet samsoving. Pertra ønsket ikke å søke myndighetene om dispensasjon fra forskriftene. De bestemte seg for å bidra økonomisk, slik at lugarkapasiteten på PJV kunne økes. Det ble startet en jobb med å dele opp lugarer. Denne jobben har pågått i 2 etapper. Først ble 7 lugarer bygget om. Nå starter en ny ombygging, som er forventet ferdig i mars måned. Da har vi fått delt 13 dobbellugarer om til 26 enkeltlugarer. Det betyr at samsoving ikke lenger er noe tema på PJV. Her får hver mann sin egen lugar. PGS konsernet var oppe i en svært alvorlig gjeldskrise i 2000. Gjelden var på over 20 milliarder NOK. Selskapet søkte konkursbeskyttelse i USA, etter de såkalte Chapter 11 reglene. Dette endte med at ca. 10 milliarder av gjelden ble strøket, og aksjeverdien ble skrevet ned mot 0. Utenlandske finansinstitusjoner eide da 98% av selskapet. Disse selskapene solgte en del av sine aksjer, og Jens Ulltveit Moe kom inn som storaksjonær

i PGS. Pr. dags dato eier disse institusjonene over 60% av aksjene i PGS.

Det er disse selskapene som for det meste er styrt av blå russ, som nå har valgt å selge Pertra. De vil ha en rask kortsiktig gevinst, i stedet for å satse på langsiktig investering. Dette er en trend som går igjen i det norske samfunnet.

Nå starter en ny epoke på Varg. Talisman Energy er blitt operatør, og skal drive feltet videre. I pressemeldinger på deres nettsider ser vi allerede at de har planene klare for en utbygging av gassfeltet Varg Sør. Det blir spennende å se hva slags utbyggingsløsning de velger. Vi håper å få produsert gassen via PJV. Alternativet er å produsere gassen via en plattform på britisk side.

Jeg vil med dette ønske Talisman Energy velkommen som operatør på Varg. Vi ser frem til et konstruktivt samarbeid, og håper Talisman Energy vil fortsette på den gode utviklingen av feltet som Pertra startet på. Til slutt vil jeg på vegne av mannskapet på PJV rette en stor takk til Pertra's ledelse for all den tillit de har vist oss i disse 2 _ årene som har gått. Det er synd at PGS sin ledelse / aksjonærer ikke ville vise dere den samme tillit, og la Pertra få leve videre. PGS konsernet fikk myndighetenes godkjenning til å starte opp et oljeselskap, men valgte kortsiktig profitt i stedet. Dette forteller meg at de fine festtaler som vi har hørt så mange av fra ledelsen i PGS, ikke gjelder når det er snakk om penger. Da er det grådigheten som tar overhånd.

Mvh

Vidar Mostrøm

Nestleder PGSP Ansattes Forening

En svart dag

Tekst: Mette Møllerop

Salget av Pertra har ført til både sorg og sinne hos ansatte, forteller Vidar Mostrøm, klubbleder i OFS-klubben i PGS.

Det er ikke bare ansatte i Pertra som er kjennet salget av eventyrbedriften Pertra langt inn i sjelen. Også næringlivet og industrien i Trondheimsdistriktet fortviler. Kåre Gisvold, tidligere direktør i PGS Production og den som startet Pertra sammen med Erik Haugane, Pertras administrerende direktør, er ikke nådig i sin omtale av Jens Ulltveit-Moe (storaksjonær og styreformann i PGS). Gisvold sier til Adresseavisen at han har "vel-dig liten respekt for en mann som Jens Ulltveit-Moe som verdiskaper når han selger et selskap som Pertra ut av landet med de betydelige muligheter selskapet har til å utvikle seg. Det sier jeg ikke fra et regionalt ståsted, men sett med nasjonale øyne."

Om Sverre Skogen som i dag leder PGS Productions i Trondheim, sier Gisvold: "PGS Production ledes i dag på en meget kritikkverdigg måte. Sverre Skogen er helt fraværende som leder og befinner seg stort sett det meste av tiden i Oslo, mens selskapet er i Trondheim. Salget av Pertra kan komme til å svekke PGS Productions fordi Pertra på en bedre måte kunne ha sikret driften av produksjonsskipene som PGS eier.

Ulltveit-Moe som "gammel" blå russ

Også viktig industri i Rogaland har fått Jens

Ulltveit-Moe som styreleder.

I slutten av desember skrev forskningssjef i RF-Rogalandsforskning, Martin Gjelsvik kronikken «Et varslet mord: Tilfellet Kverneland», i Stavanger Aftenblad.

Artikkelen satte framtida til plogfabrikken på spissen, og Kvernlands styreleder, Jens Ulltveit-Moe, ble ikke levnet mye ære som industrileder. I artikkelen ble han karakterisert som en kort-siktig profittjeger som slakter og legger ned en lokal industristolthet for å tjene seg noen raske penger. Tilbake sitter oppsagte arbeidere og et lokalt industrimiljø som er frarøvet en viktig motor.

Riktignok fulgte en Del II-kronikk, hvor en annen utvikling enn industrislakt ble beskrevet. Både Kverneland og annen norsk industri har flere valg: "Det kommer helt an på hva styret, på vegne av eierne, bestemmer seg for. Ønsker styret å resignere, eller ønsker styret å ta noen grep for å sikre utvikling med en regional forankring? En ny prosess i Kverneland må begynne i styret. Styret, ledelsen og de ansatte i Kverneland må jobbe sammen, ikke mot hverandre, sa Gjelsvik til Stavanger Aftenblad.

Det ene scenariet som Martin Gjelsvik tegnet av plogfabrikken på Kverneland, ble alt-

så oppfylt i Trondheim. Til tross for at Pertra verken hadde behov for rask og nødvendig omorganisering eller "munnhellet" "forbedret drift og lønnsomhet", ble det 20 mann store produksjonsselskapet som var landets største suksess på haleproduksjon, solgt av Ulltveit-Moe.

- Det er en sorgens dag for oss, sier Vidar Mostrøm, nestleder i PGS-klubben. Blårusen tenker ikke industriutvikling i Norge. De tenker raske penger, kortsiktig profitt og har ingen tanke for norsk, verdifull industri.

- Det er en tragedie for Midt-Norge og norsk oljepolitikk dersom Pertra blir solgt til utlandet, sa Kåre Gisvold rett før salget var et faktum. Vi har hele tiden arbeidet for at Pertra skal forbli på norske hender med virksomhet i Trondheim. Vi har sett på Pertra som et av de mest interessante av de mindre norske selskapene, sa Gisvold til Adresseavisen.

Så var Pertra og historie...

Vi tok altså feil!

Tekst: Vidar Mostrøm

Pertra gjenoppstår

Den 1. februar 2005 kjøpte Talisman Energy (UK) Pertra A/S. Navnet på selskapet ble endret til Talisman Production Norge A/S. Med dette kjøpet overtok Talisman operatøransvaret på Varg feltet. Talisman har nå gjort navnet Pertra A/S tilgjengelig for de som opprinnelig drev Pertra. Dermed er forholdene lagt til rette for at de som opprinnelig drev Pertra kan starte et nytt selskap, og fortsatt bruke navnet Pertra A/S. Dette nye selskapet har ingen tilknytning til PGS ASA, slik de hadde tidligere.

Det er videre inngått avtale mellom Talisman og Pertra om kjøp av andeler i 6 blokker på

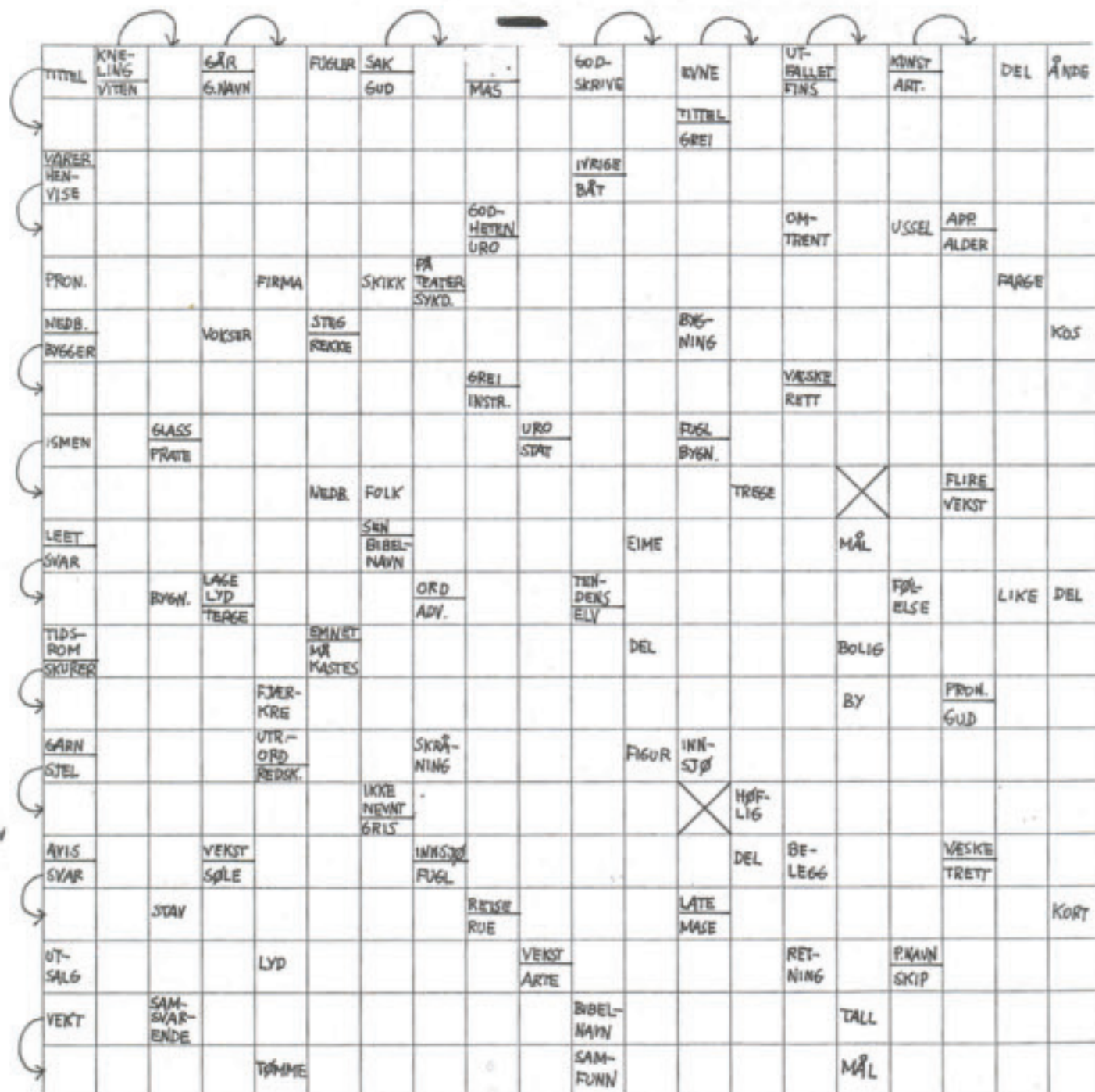
norsk sokkel. Pertra har fått kjøpt 5 prosent av Talisman sin eierandel i Varg feltet. Dette sikrer Pertra's arbeidsplasser i Trondheim, og det er skapt et godt fundament for fortsatt eksistens for selskapet.

Norge som nasjon trenger flere slike selskaper som Pertra. Vi ligger langt etter UK når det gjelder utvinning av småfelt. Her ligger det et enormt potensial for vekst på norsk sokkel.

Vi som har hatt gleden av å jobbe for Pertra i de årene selskapet eksisterte, ønsker lykke til med nyetableringen. Hos oss på Petrojarl Varg sitter vi tilbake med bare gode erfaringer med dette selskapet.

KRYSSORD

Send løsningen på kryssordet inn til OFS, PB. 145 - Sentrum - 4001 Stavanger, innen 20. juni, og merk konvolutten «Kryssord».

De fem første som trekkes ut med riktig løsning, får et OFS krus ☐ eller en T-skjorte ☐ i posten. Kryss av for ønsket valg.

Riktig løsning på kryssordet i nr. 1 kommer i OFSA 2/05.

Navn:

Adr:

Kreftpasient vant over sin arbeidsgiver

En kvinnelig kreftpasient ble oppsagt av Drammen kommune fordi hun ikke kunne utføre de samme arbeidsoppgavene hun hadde før hun ble syk.

Hennes søknad om forlenget sykepermisjon ble også avslått. 19. januar falt dommen - oppsigelsen er ugyldig.

Kvinnen arbeidet tidligere ved et sosialsenter i Drammen kommune. I dag er hennes største ønske å komme seg tilbake i arbeidslivet. Etter å ha gjennomgått behandling for sykdommen, fikk hun tilbakefall. Den andre omgangen med operasjoner og strålebehandling ble avsluttet i september 2003. I november samme høst gav kommunen henne beskjed om at hun ville bli oppsagt dersom hun ikke kom tilbake i stillingen.

Ny rolle for Kreftforeningen

Rettsaken ble anlagt av LO på vegne av arbeidstaker. Kreftforeningen ble spurt om å tre inn i rettsaken som støttepart i saken etter særlige rettslige regler (hjelpeterveninet). Det er første gang Kreftforeningen tar en slik rolle.

– Kreftforeningens bidrag var av stor betydning og det var veldig positivt at foreningen gikk inn i dette arbeidet. Det gir en egen tyngde i en slik sak at Kreftforeningen med sin erfaring og kunnskap om kreft uttaler seg. Samarbeidet fungerte utmerket og jeg hå-

per at vi kan dra nytte av hverandre ved en tilsvarende anledning, sier advokat Atle Sønsteli Johansen i LO.

Kreftforeningen førte psykiater Jon Skarstein som vitne i retten. Han var klart uenig med kommunen. I dommen heter det at:

”Denne fremgangsmåten (som kommunen stod for red.anm.) står i sterk kontrast til det behov for rekonvalens som psykiater Jon Skarstein redegjorde for som sakkyndig vitne; en kreftpasient med kvinnens diagnose trenger minst seks til åtte måneder etter avsluttet behandling for å komme tilstrekkelig til hektene. I en slik periode fordres stabilitet og ro. Depresjoner kan forekomme, ikke minst ved behandling med antiøstrogener.”

Kvinnen fikk 50 000 kroner i oppreisningserstatning, i tillegg fikk både hun og Kreftforeningen dekket saksomkostningene.

– En viktig seier

Kreftforeningen deltok som støttepart i saken. Generalsekretær Anne Lise Ryel i Kreftforeningen er glad og lettet over dommen.

– Det er første gang Kreftforeningen har engasjert seg aktivt i en slik sak. Kvinnens seier over Drammen kommune

er veldig viktig, først og fremst for henne, men også for alle kreftpasienter. Vi vet at mange faller utenfor arbeidslivet etter kreftbehandling. Kreft innebærer ofte en lang sykdoms- og behandlingsperiode for pasientene. I tillegg venter gjerne en lengre tid med rehabilitering. Etter en så stor omveltning en kreftsykdom innebærer, kan det være vanskelig å gjenoppta de arbeidsoppgavene man hadde før man ble syk. For kreftpasientene er det viktig at arbeidsgiveren er villig til å vise forståelse. Arbeidstakere som har vært kreftsyke møter gjerne mange nye utfordringer. Arbeidsgiverne må bli mer fleksible og legge forholdene til rette for arbeidstakere som ønsker å komme tilbake i arbeid etter sykdom, sier Ryel.

Drammen kommune har undertegnet avtalen om et mer inkluderende arbeidsliv som ble vedtatt i Stortinget 8. juni 2004. I dommen ble det vektlagt at oppsigelsen av kvinnen var ugyldig fordi kommunen ikke i tilstrekkelig grad har fulgt opp sine forpliktelser i arbeidsmiljøloven, og at kommunen har undertegnet avtalen om et mer inkluderende arbeidsliv understreker det ansvar som arbeidsgiver har. Avtalen om et inkluderende arbeidsliv er undertegnet for å gi rom for personer med midlertidig eller varig redusert funksjonsevne og eldre arbeidstakere skal kunne arbeide. I arbeidet med et inkluderende arbeidsliv skal tiltakene forankres på arbeidsplassen.

Løsning og vinnere av forrige nummers kryssord

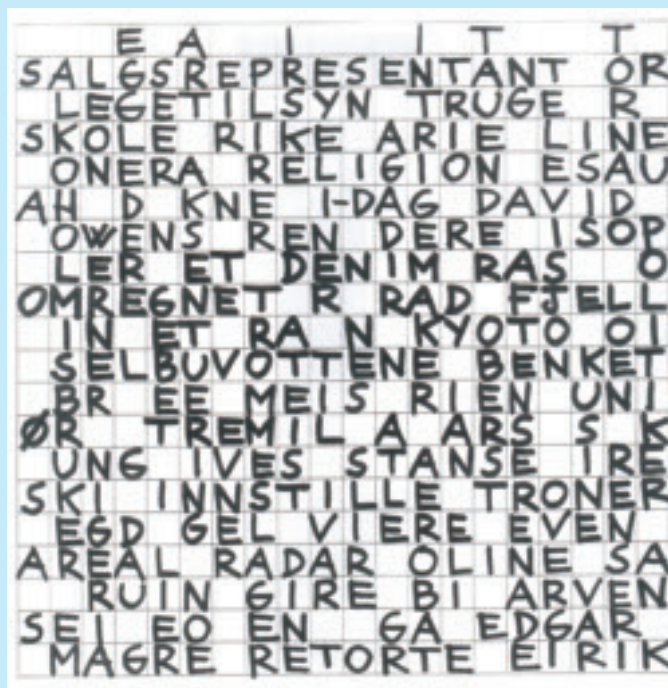
Riktig løsning:

Tor Henning Sæstad
Løyningsveien 50,
4370 Egersund

T-skjorte er sendt

Rolf D. Karlsen
Tollevikveien 12,
9511 Alta

Krus er sendt

Årsmøter i OFS

Ikke alle klubber har sendt inn referat og oversikt over sine nyvalgte styremedlemmer til OFSA.

Noen er funnet på klubbens hjemmesider. Det er fortsatt en mulighet til å få med litt reklame for klubben! Vi tar det med i neste nummer dersom dere sender stoffet inn i løpet av mai/juni.

Noen av klubbene har fått mindre plass enn de fortjener, blant annet Statoilansattes For-
ening. På grunn av plasshensyn, vil blant annet SaF få en større artikkel i neste nummer.

Årsmøte EAF

EAF avholdt årsmøte 10.-13. mars i Oslo. Fremmøte var veldig bra da 16 av 18 dele-
gater stilte. Terje Nustad og Bernt Arve Iver-
sen Prifoil Slagen var invitert på årsmøte.

Terje Nustad kom rett fra åpningsmøtene mellom YS/LO og NHO for årets lønns-
oppgjør. Det er jo et mellomoppgjør dette året så det er kun snakk om lønnsjustering-
er, og de ser jo ut til å bli tilnærmet 0.

Han snakket videre om oss på tariffen og lokaloppgjør. Det er jo et paradoks at på det lokale planet skal det være "reelle" forhand-
linger som skal gjenspeile bedriftens inn-
tjening og resultat. Samtidig sitter nå hoved-
organisasjonene og forhandler frem en
ramme for årets oppgjør som ingen kan over-
stige!! Hva skal man da med lokale for-
handlinger, når det ikke er mulig å forhand-
le ut over hva som blir bestemt her.

Det som holder de andre selskapene på lokal-
avtalene er ene og alene bonus ordningene.
Hadde det ikke vært for dette ville alle vært
bedre tjent med å stå sammen på tariffen. Det
har Esso vist med sin måte å se på lokale
avtaler, først går de ut med hvordan de vil
utligne de andres selskapers bonus ordning-
er for så og totalt overse hva de selv har lagt
til grunn for lønnsdannelsen.

EAF vil stille på årets tariffkonferanse mann-
sterke for å forklare konferansen hvordan
vi forventer at OFS og de andre foreningene
nå vil jobbe sammen med oss for å påvirke
de neste års forhandlinger sentralt.

Prifoil

Prifoil Slagen, med nestleder Bernt Arve
Iversen, var også på årsmøte. Han dro
igjennom prosessen med å lage et nytt for-
bund mellom OFS og Prifoil. Dette går
fortsatt på fram, og er kommet svært nær
en konklusjon.

Uansett hvordan dette måtte gå, er EAF og
Prifoil Slagen enig om at vi fra nå av skal
ha ett mye tettere samarbeid videre. Det er
store utfordringer innad i Esso som vi i sam-
men vil stå mye sterkere samlet.

Valgresultat

Styret har følgende sammensetning:

Leder:	Gunvar Eriksen
Nest leder:	Jan Inge Nesheim 2 år
Kasserer:	Bjørn Sætervik
Styremedlem:	Henning Torgersen
Styremedlem:	Andre Bjørdal 2 år
Styremedlem:	Sten Syvertsen 2 år
Styremedlem:	Svein Brekke 2 år
Styremedlem:	Jan Vaka 2 år

Varamedlemmer:

1. Vara: Gunnar Ellefsen
 2. Vara: Hans Erik Lie
 3. Vara: Terje Lirhus
 4. Vara: Kåre Gundersen
- HVO Balder: Harald A Espeseth 2 år
HVO Jotun : Bjørn Sætervik 2 år
HVO Ringhorne: Vidar Sivertsen 2 år
Ny leder av valgkomiteen: Frode Hovlid

Valgkomiteen:

Frode Hovlid, Jostein Andreassen,
Tor Olav Andersen
Revisorer: Tor Olav Andersen,
Tommy Gustafsson. 1 år
EAF er glade for at det ikke har vært pro-
blemer med å få folk til å stille til valg for sty-
ret. Det er egentlig ett luksus problem at vi
må ha avstemning da det er flere en vi har
plass for i styret. Det viser at det er interesse
blant medlemmene som vi setter stor pris på.

Det har også vist seg i året som gikk, at sty-
ret har en samstemmighet som er grunnleg-
gende for arbeidet som blir gjort. Dette tror
vi fortsetter i årene som kommer.
Det nye styret vil ha første styremøte 12. april.
Dette er dagen før tariffkonferansen i OFS.

MVH Gunvar Eriksen
Leder EAF

Kombinert årsmøte og tillits- valgtkonferanse i Universal Sodexho

Vi har som dere vet avholdt tillitsvalgtkon-
feranse og årsmøte i helgen. Undertegnede vil
først av alt takke for tilliten årsmøtet har gitt
ved valg av leder i klubben for neste perio-
de. Ønsker også å takke Øyvind Olsen for alt
det arbeidet som han har lagt ned i sitt virke
som klubbleder i de siste årene.

Tillitsvalgtkonferansen var meget bra. Den
startet med at Siegfried og Kari fra OFS holdt
to interessante foredrag om pensjonsordninger
og historie. Det ble også satt fokus på hvilke
utfordringer vi står ovenfor og hva vi kan ven-
te oss fremover. Etter dette jobbet vi i grup-
per der vi ble satt over en del problemstillinger.

Fra årsmøtet til Sodexho

Vi lever i en tid der våre opparbeidede ret-
tigheter blir satt under press i fra flere kan-
ter. Dette igjen viser at det er særdeles vik-
tig at vi har et tillitsvalgtapparat som fungerer
og engasjerer. Så oppfordringen blir som føl-
ger til alle medlemmer: SØRG FOR AT DET
BLIR VALGT TILLITSVALGTE PÅ ALLE
SKIFT. Det er dere som er "kraften" i orga-
nisasjonen. Det er dere som gjør OFS til den
organisasjonen den skal være.

Årsmøtet ble avholdt etter tillitsvalgtkonfe-
ransen. Det ble her avholdt valg. Dette resul-
terte i en del forandringer fra sist periode.

Det nye styret er som følger:

Leder: Olav Lindland
Nestleder: Kai Morten Anda
Kasserer: Einar Valheim
1. styremedlem/sekretær: Anne Mortensen
2. styremedlem: Svein Lind
3. styremedlem: Randi Junker
4. styremedlem: Bjørn Lind
5. styremedlem: Kari Tjøstheim
6. styremedlem: Marit Aune
Varamedlem: Aud Fuggeli

Vi ser frem til å få arbeide sammen med dere
alle i den kommende perioden.
Oppfordrer dere alle til å komme med info
fra havet, det være seg både positivt og nega-
tivt. Vi jobber med å få til en utreiseplan, slik
at vi kan treffe dere ute, og vil kurse oss opp
slik at vi kan besøke alle installasjoner.
Dette vil bli prioritert høyt. Håper også vi
skal få til et godt samarbeid opp i mot bedrif-
ten, andre i OFS familien og andre fagfor-
eninger. Slik at vi kan sikre trygge og gode
arbeidsvilkår for våre medlemmer.

Undertegnede kan nås på klubbkontor:
Tlf: 51 63 27 02 eller mob: 90553972
Vil igjen takke for tilliten.

Med vennlig hilsen
Olav Lindland
Leder

Fra årsmøtet til ESS (Eurest)

Fra årsmøtet til SaF

Nytt styre i Statoilansattes Forening

Årsmøte i Statoilansattes Forening, SaF

Årsmøtet gikk over tre dager, fra 8. til 10. mars. Første dag var viet innlegg fra kornsernsjef Helge Lund, med påfølgende debatt. Vi kommer tilbake til den i neste nummer av OFSA.

Årsmøtet vedtok en rekke uttalelser:

Uttalelse om endringer i Arbeidsmiljøloven

Årsmøtet i Statoilansattes Forening, SaF, er sterkt kritisk til de foreslåtte svekkelsene i dagens Arbeidsmiljølov.

De foreslåtte svekkelsene i stillingsvern, arbeidstid og grunnleggende faglige rettigheter er ikke forenelig med tradisjonene i norsk arbeidsliv.

Den økende brutaliseringen i arbeidslivet vil forsterkes ytterligere, ved at styrkeforholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker forrykkes i feil retning.

SaF oppfordrer alle til å gjøre forsvar av arbeidsmiljøloven til en kampsak i det kommende stortingsvalget til høsten, og stille de politiske partiene til ansvar for sitt syn.

Uttalelse om innstillingen til pensjonsreformen.

Pensjonskommisjonen og regjeringen har kommet med forslag om store kutt i framtidig pensjon.

Statoilansattes Forening er uenig i at det er behov for å vedta kutt i folketrygden, dette fordi ingen kan vite hva som er situasjonen i år 2050.

Statoilansattes Forening vil ha et rettferdig pensjonssystem og ber om at Stortinget skal utsette behandlingen av pensjonsreformen til etter valget i 2005.

Det er udemokratisk at folket i valg ikke får ta stilling til denne store velferdsreformen.

Norsk oljeindustri og menneskerettigheter
SaF årsmøte krever at norsk oljeindustri som opererer internasjonalt forholder seg til grunnleggende menneskerettigheter. SaF henstiller samtidig OFS om å ta et initiativ overfor politikere og myndigheter om at alle operatørselskap på norsk sokkel må fremlegge et "menneskerettighetsregnskap" for sin internasjonale virksomhet ved etablering/godkjenning i Norge og siden hvert tredje år. Samtidig må det gis en garanti for at norske fagforeninger er velkommen til alle deres anlegg verden rundt for å kunne etablere et samarbeid med de ansatte.

Uttalelse om privatisering av Statoil

Statoilansattes Forening er i mot en ytterligere privatisering av Statoil fordi

- Det betyr at en stadig større del av overskuddet fra Statoils virksomhet vil gå til utenlandske aksjonærer

- Det vil svekke kravet til at selskapet skal utvise samfunnsansvar i sin virksomhet nasjonalt og internasjonalt

- Det svekker fortrinnet Statoil har som nasjonalt oljeselskap i virksomheten i utlandet

- Det øker faren for at Statoil blir gjenstand for fusjon eller oppkjøp

Statoilansattes Forening vil i stedet samarbeide med andre klubber og fagforeninger for å redusere den private andelen av Statoil. SaFs årsmøte er bekymret over kvalitets-senkningen av forpleiningstjenesten på sokkelen. En kvalitetssenkning vil innvirke på oljearbeidernes helse og trivsel.

SaF oppfordrer OFS om å sette større fokus på denne negative utviklingen. I denne sammenheng bør det avholdes en konferanse hvor problemstillingen diskuteres og at det legges en samlet strategi for hvordan denne negative utviklingen kan snus.

Vi kan ikke akseptere at oljeselskapenes inn-

sparingstiltak skal gå på bekostning av oljearbeidernes helse og trivsel.

Statoilansattes Forening, SaF, har gjennomført et godt årsmøte med viktige vedtak og målrettet handlingsplan for det kommende året, sier Tor Stian Holte, gjenvalgt leder av SaF.

- Jeg er svært godt fornøyd med det vi har fått utrettet i løpet av disse tre årsmøtedagene. Jeg synes vi har kommet godt i mål og fått en rekke viktige ting på plass. Vi har valgt et nytt styre, og jeg tror dette er et styre som ville kunne gjennomføre de oppgavene årsmøtet har pålagt oss på en god måte.

Her er SaF sitt nye styre:

Leder:	Tor Stian Holte,
Nestleder:	Odd Moen
Nestleder:	Sten Atle Jølle
HMS sekretær:	Odd Inge Rørheim
Kasserer:	Lars I. Salhus
Styremedlem:	Hilde Marit Rysst
Styremedlem:	Geir Tore Christiansen
Styremedlem:	Tore Kruge Eiken
Styremedlem:	Per Ove Økland
Styremedlem:	Bjørn Asle Teige

Årsmøte i Trancocean

Årsmøte 30. og 31. mars 2005.

Årsmøtet diskuterte fremtiden og det som skjer på norsk sokkel, og streiken på 4 måneder som vi har vært igjennom. Flere utenlandske oljearbeidere og utenlandske rigger kommer inn på norsk sokkel - Hva skal vi gjøre? Selskapene etablerer seg i utlandet som f.eks. Singapore og Barbados selskaper. De har ansettelsesavtaler utenom tariffavtalen, og kan sparkes i land i løpet av dagen. NOPEF organiserer dem og godtar at de har dårligere ansettelsesavtale enn det vi har. Dette er med på å rive ned det vi har bygget opp gjennom mange år, som tariffavtalen. Derfor fikk vi streiken, og flere fagforeninger forstår nå hva vi har i vente fra arbeidsgiverne i fremtiden. Derfor blir det hovedjobben fremover å informere medlemmene om hva som skjer om vi ikke forsvarer arbeidsplassene våre, og nå stiller krav til fagforeningen vår. Det er du som medlem som bestemmer. Dette blir hovedkravet til denne klubben og OFS sentralt fremover. Det var årsmøtet samlet enig i.

Norske/utenlandske oljearbeidere.

Klubben har utarbeidet en ny liste over norske kontra utenlandske oljearbeidere på norsk sokkel. Klubben ser det som skremmende at det nå er flere hundre utenlandske oljearbeidere på norsk sokkel. Fortsetter dette, så kan man jo tenke seg hvordan dette ser ut om noen år til. Det betyr at det i dag er mange hundre oljearbeidere bosatt i Norge som ikke får jobb. Er det et ansvar for fagforeningene? Mange

av de utenlandske oljearbeiderne er ikke ansatt i Norge, og de har ikke den samme beskyttelsen som du og jeg har i dag. Disse organiserer NOPEF på en dårligere avtale, og er visst fornøyd med det. Bare kontingenten kommer inn, så er det bra. Derfor blir punkt 2.1 i tariffavtalen viktig for at alle som jobber på norsk sokkel skal ha samme avtale og beskyttelse i sitt ansettelsesforhold.

Valg til styre.

Leder: Jan R. Bakker (Valgt for 2 nye år - takker for tilliten)

1. nestleder: Per O. Ofstad (Ikke på valg)
2. nestleder: Erik Jensen (Valgt for 2 nye år - takker for tilliten)

Sekretær: Øyvind Bjørlov (Ikke på valg)
Kasserer: Inger Lise Nymoen (Valgt for 2 nye år - takker for tilliten)

Hovedtillitsvalgt på "Transocean Leader": Geir J. Tvedt - (Valgt for 2 år - takker for tilliten)

Hovedtillitsvalgt på "Transocean Arctic": John V. Andersen (Ikke på valg)

Hovedtillitsvalgt på "Polar Pioneer": Trond Hay (Ikke på valg)

Hovedtillitsvalgt på "Transocean Searcher": Her må det valg til?

Årsmøte Smedvigklubben

Vellykket årsmøte

Smedvig-Klubbens årsmøte ble avholdt på Radisson SAS Hotell Atlantic i Stavanger. Årsmøte var preget av enighet og samhold og en sterk vilje til å stå på videre for våre kolleger i havet.

Etter valget, ble det nye styret som følger:

Leder : Roy Aleksandersen

Nestleder : Reidar Rikstad

Sekretær : Svein Storetvedt

Styremedlem: Arvid Pedersen

Styremedlem: Kjell Gunnar Aga

Styremedlem: Runar Strander

Styremedlem: Dag Rune Skoglund

Styremedlem: Finn Vidar Lie

Styremedlem: Vidar Bjelland

Styremedlem: Anne Lyngnes

Styremedlem: Reidar Våge

1.Varamedlem: Birger Breiland

2.Varamedlem: Kjell Ove Berg

3.Varamedlem: Jan Ekornsæter

4.Varamedlem: Magne Hansen

5.Varamedlem: Nicolas Chaghouri

6.Varamedlem: Kurt Arvesen

Valgkomite:

Leder : Arvid Pedersen

Medlem : Dag Rune Skoglund

Medlem : Halbjørn Tverdal

Årsmøte OFS-klubben Dolphin 12.-13. april 2005.

Det ble tatt opp en rekke saker fra engasjer-

te møtedeltakere der det ble enighet om viktigheten av og opprettholde trykket på kampen om å trygge arbeidsplassene våre.

Espen Johansen, klubbleder i Schlumberger, orienterte om arbeidet til utvalget som jobber med ny fagplan for bore og brønnpersonell. Ellers ble følgende saker diskutert:

- Skiftordningen
- Arb.belast.kokker dag/natt, der det var forståelse for egen ordning .
- Helikoptertider vs økonomi/skiftetider.
- Akan representant fra OFS.

Terje Nustad,OFS leder, besøkte årsmøtet og holdt et meget interessant innlegg .

Det ble igjen diskutert problemet med utenlands arbeidskraft og trusselen om utflagging. Nustad informerte om det kommende tariffoppgjøret og om skatt på mat der det utrolig nok viser seg at det lønner seg å være sykemeldt!!!!.

Valg.

Det ble totalt innlevert 55 stemmesedler og ingen ble forkastet. Valgstyret foretok opp- telling med følgende resultat:

Nestleder Frank B Nyheim - 50 stemmer
Sekretær Lisbeth Øgren - 48 stemmer
Styremed Borgl.Kjetil Nerli - 23 stemmer
Styremed Borgl.Terje Ingulstad -22 stemmer
Det forelå ingen motkandidater til noen av vervene.

Årsmøte Stolt Offshore

De valgte medlemmene til klubbstyret har i styremøte konstituert styret, og har fått på plass styrevervene. Det er herved en glede å gratulere Oddmund Flatnes med vervet som klubbleder.

Det nye styret er som følger:

Leder: Oddmund Flatnes, Far Saga

Nestleder: Tore Tvedt, Far Saga

Sekretær: Jan-Erik Espeseth, Seaway Petrel, Survey

Kasserer: Trond Havn, Far Saga

Styremedl.: Jon Ivar Aasbøe, Seaway Petrel

Styremedl.: Kjetil HjelmervikPRS, Haugesund

Styremedl.: ArneViggo Claussen,Viking Poseidon

Styremedl.: Cliff Olaussen, Far Saga

Varamedl.: Nils Petter Skeie, Seaway Petrel, Survey

Varamedl.: Jørgen Espedal, Viking Poseidon

Varamedl.: Frode Tjoflot, PRS, Haugesund

Varamedl.: Vidar Olsen, Far Saga

Avtroppende klubbleder ønsker det nye styret lykke til i det arbeidet videre

Årsmøte i ESS

Nytt styre i OFS-klubben i Eures
www.ofs-klubben.com

Adresse: Postboks 8083 4068 Stavanger.

Klubbleder

Oddleiv Tønnessen,

Øvre Barkvedvegen 8, 4100 JØRPELAND

Tlf: 51 74 97 06 - Tlf. kontor: 51 89 88 91

Mob: 934 24 342 E-mail kontor:

Oddleiv.Tonnessen@ess-norway.com

E-mail priv.:Oddletoe@frisurf.no

Nestleder

Einar Urdal,

Kvernhusdalen 3, 4700 VENNESLA

Tlf: 38 158 481/38 155 795

Mob:971 17 647 E-mail: einurdal@start.no

Økonomiansvarlig

Per Arne Solberg,

Nordre Skogvei 7, 5057 BERGEN

Tlf: 55 29 45 55 - Fax: 55 29 41 26

E-mail:per.solberg@broadpark.no

Styremedlemmer

Bertha Rydningen,

Bjøllehaugveien 15, 5545 VORMEDAL

Tlf: 52 83 12 90

E-mail: bertha.rydningen@chello.no

Nigel Henriques,

Møllevannsvn. 77 A, 4700 KRISTIANSAND

Tlf: 38 03 33 09, Mob: 934 28 918

E-mail jobb:nigel.henriques@ess.norway.com

E-mail: n.henriq@online.no

Per Christian Leirvaag,

Hestetree, 5314 KJERRGARDEN

Tlf: 56 14 18 80 Mob: 411 08 250

E-mail:ingetan@online.no, pchle@statoil.com

MalvinLarsen,

Ortuflaten 12, 5143 FYLLINGSDALEN

Tlf: 55 16 43 13Mob: 411 20 021

E.mail: malvin56@2ci.net

Svein Kåre Tjelta

Giltlestein, 4580 LYNGBAL

Tlf: 38 393 222/38 340090 Mob: 918 36 532

E-mail: sk-tjelt@online.no

Varamedlemmer

1.Eilert Eidesund,

Postboks 37, 4685 NODELAND

Tlf: 38 18 30 59

Mob: 951 57 788

2.Anne Grethe Bjerg,

Bokngaten 90, 5537 HAUGESUND

Mob: 920 93 858 - Tlf: 52 72 29 21

E-mail: erling.bjerg@chello.no

3. Bernt Hodne,

Natlandsveien 57, 5093 BERGEN

Mob: 930 53 443

E-mail: bernt@hodne.com

4. Olaf Kroken,

Lerkeveien, 4298 TORVASTRAND

Tlf: 52 85 14 03 - Mob: 911 06 620

MEDLEMSFORDELER GJENNOM OFS

Forsikringsavtale mellom OFS og Gjensidige Nor Forsikring:

OFS-medlemmer har en obligatorisk gruppelivs-forsikring inkludert i kontingenten. Forsikringen omfatter alle aktive betalende medlemmer mellom 18 og 67 år, samt lærlinger. Forsikringssum er på 1 G,- og utbetales til de etterlatte ved forsikringstakers død.

Den øvrige forsikringsordningen er et tilbud til alle OFS-medlemmer og er basert på frivillighet. Disse forsikringene er derfor ikke inkludert i OFS kontingenten.

Gjennom OFS forsikringsordning med Gjensidige Nor Forsikring har du som OFS medlem tilbud om følgende forsikringer til en gunstig pris:

- Innboforsikring
- Reiseforsikring
- Gruppelivsforsikring
- Kritisk sykdom
- Familie ulykkesforsikring
- YS Unique konto

Gjensidige-avtalen gir deg 18% rabatt på øvrige skadeforsikringer (bil, bolig, hytte, båt m.m.) Ønsker du å melde deg inn i forsikringsordningen eller har spørsmål i forbindelse med vilkår eller lignende, ta kontakt med Gjensidige Nor Forsikring, tlf. 03100, eller ditt nærmeste Gjensidige Nor kontor.

Les også mer om forsikringsordningen på www.ys-medlemsfordeler.no eller ring: tlf. 21 01 39 39

Juridisk bistand

OFS tilbyr – etter anbefaling fra din klubb – advokatbistand i saker knyttet til ansettelsesforhold m.v. Har du spørsmål/problemer vedrørende ditt arbeidsforhold? Kontakt klubben for bistand. Ved behov vil OFS sine advokater bistå i saken, selvsagt vederlagsfritt.

OFS har en samarbeidsavtale med Advokatfirma Vogt & Wiig AS om behandling av yrkesskadesaker for medlemmene. Firmaets personskadeavdeling har lang erfaring i behandling av alle typer personskadesaker for skadelidte. Ta kontakt med advokatene i OFS for videre henvisning. Du kan også kontakte firmaet direkte på telefon 22 31 32 00 – spør etter Bergsjø eller Vidhammer. Bistanden er i utgangspunktet gratis for medlemmene.

Gratis juridisk telefonservice i saker av "privat karakter":

OFS har inngått avtale med Advokatene Eldhuset, Nygaard, Ronold & Maaland vedrørende gratis juridisk telefonservice for OFS-medlemmer. Medlemmene kan ringe i kontortiden mellom kl 08.00-kl 15.30. Ta kontakt på tlf 51 89 86 00. Ytterligere advokathjelp tilbys for kr 300 for første halvtime, deretter kr 1050,- pr time. 24 % mva kommer i tillegg.

Før du ringer, ha følgende klart:

- medlemsnummer i OFS (Står over navnet ditt på baksiden av OFSA)• alle dokumenter i saken, sett deg godt inn i disse

MEDLEMSFORDELER GJENNOM OFS

Medlemskap

Følgende regler gjelder for medlemskap;

Aktivt medlemskap:

Aktivt medlemskap gjelder fra du melder deg inn, til den dag du melder deg ut. For å være aktiv medlem må du betale kontingenten hver måned, hvis ikke annen melding er gitt til OFS.

Overføring av medlemskap:

Hvis du skifter arbeidsgiver husk på å gi OFS/eller din klubb melding om at medlemskapet skal overføres, slik at vi får gjort de nødvendige rutiner i forbindelse med opprettholdelse av ditt medlemskap.

Passivt medlemskap:

1. I henhold til OFS vedtektene § 13.6 kan du søke midlertidig om passivt medlemskap dersom dokumentasjon foreligger ved følgende forhold:

a) arbeidsløshet b) verneplikt c) skole/kurs,

utdanningstid u/lønn d) permittering uten lønn
Du blir i ovennevnte tilfelle fritatt for kontingent-innbetaling, men opprettholder de samme fordelene som et aktivt medlem.

2. Du kan også søke om passivt medlemskap i henhold til OFS vedtektene § 13.7 dersom du gir skriftlig melding om dette. Passivt medlemskap innvilges da ved følgende forhold:

a) pensjonering b) uførhet c) attføring d) støtte-medlemskap

Du betaler i ovennevnte tilfelle kr. 300,- pr. år i kontingent. Blir du sykemeldt skal trygdekontoret sørge for at trekket blir vedlikeholdt. Det er arbeidsgiver som skal gi beskjed om dette til trygdekontoret ved oversendelse av inntekts- og skatteopplysninger. Den enkelte bør imidlertid påminne sin arbeidsgiver om å melde fra om dette.

Velkommen som OFS medlem!

Jeg melder meg herved inn i OFS: (Bruk blokkbokstaver)

Navn:

Adresse:

Postnr./sted:

Telefon: Fødsels- og personnr. :

Arbeidsgiver: Arbeidsplass:

Stilling: Lærling f.o.m.: t.o.m.

E-post adresse:

Fast ansatt: ☐ Vikar: ☐

Jeg aksepterer at arbeidsgiver foretar månedlig trekk av fagforeningskontigenten.

Jeg melder meg herved ut av forbund:

For å ivareta mine medlemsbetingelser samtykker jeg i at OFS utleverer nødvendige opplysninger om min fagforeningstilknytning til OFS/YS samarbeidspartnere.

Dato: Signatur:

Ønsker du OFS/YS kollektive innboforsikring fra i dag, eller informasjon om øvrige kollektive forsikringer i OFS, ring 03100 eller ta kontakt med ditt nærmeste Gjensidige Nor kontor.

Ferdig utfylt skjema sendes til: OFS, Postboks 145, 4001 Stavanger
Tlf.: 51 84 39 00, faks 51 84 39 40

Jeg har alt jeg trenger...

Mange jublanter har alt og oppfordrer sine gjester til å gi en **gratulasjonsgave** til Kreftforeningen.

Fødselsdager, konfirmasjon og bryllup er noen eksempler på anledninger hvor det er gitt gratulasjonsgave til kreftsaken. Jubilantens navn, adresse og hva slags jubileum gaven gjelder må oppgis på innbetalingen.

Jubilanten vil motta takkebrev fra oss med navn på giverne.

Kontonummer for gratulasjonsgaver er 5005 05 11011. Gratulasjonsgaver kan også gis direkte på våre nettsider. www.kreftforeningen.no Telefon 22 86 66 00

Del din gave med flere!

Lei av å fryse på kurs?

• Hos oss kan du gå på kurs hele året

- Innendørs basseng
- Innendørs brannhall
- Flotte nye lokaler
- Sentralt – 10 min. fra Flesland – 10 min. fra sentrum

NOSEFO Bergen AS
Nedre Nøttveit 16
5238 Rådal
bergen@nosefo.no
55 11 70 00

- De fleste offshorekurs
- STCW kurs
- Alle typer førstehjelpskurs
- Industrivern

det juridiske HJØRNE

I denne spalten blir ulike juridiske problemstillinger tatt opp – fortrinnsvis slike som er praktiske for våre medlemmer. Innleggene ruller mellom OFS' egne advokater og våre samarbeidspartnere. Har du spørsmål eller et tema du ønsker belyst, send dette gjerne inn til spalten. I dette nummerets hjørne skriver OFS advokat Birgitte Rødsæther om sjømannsfradraget, som fortsatt er aktuelt for en god del av våre medlemmer

Retten til sjømannsfradrag og kravet om 130 dager ombord

Retten til sjømannsfradrag følger av skattelovens § 6-61. Her fremgår det at

Sjøfolk gis fradrag med inntil 30 prosent av inntekten om bord, begrenset til 80.000 kroner.

Bestemmelsen har nærmere fastsatte retningslinjer for hvem som har krav på dette fradraget. For å bli regnet som sjøfolk må en ha som hovedbeskjeftigelse arbeid om bord på skip i fart. Videre må en ha arbeidet til sammen minst 130 dager i samme inntektsår.

Enhver godtgjørelse om bord som blir utbetalt av arbeidsgiver skal tas med i inntektsgrunnlaget. Jeg vil her ta for meg kravet om minstetid om bord.

2 Har den ansatte ikke arbeidet 130 dager om bord har han altså i utgangspunktet ikke krav på sjømannsfradrag. Det finnes imidlertid unntak hvor den ansatte på tross av manglende dager likevel får fradrag.

Utøvelsen av dette unntaket har skapt en rekke problemer og grensedragninger som igjen har ført til forskjellsbehandling av arbeidstakerne fordi de ulike ligningskontorene praktiserer reglene på ulike måter. Dette har ført til en samordning og håndtering av saker om sjømannsfradrag i Rogaland, hvor Karmøy likningskontor foretar vurderinger og gir uttalelser til de ulike ligningsnemndene om reglene. Dette for å få en ens praksis på området.

Retningslinjene for hvordan unntak fra 130-dagersregelen skal praktiseres fremgår dels av Forskriften til skattelovens bestemmelse om sjømannsfradrag, § 6-61-2, dels av boken Lignings ABC (utgitt av skatteetaten) og dels av uttalelser gitt av Skattedirektoratet.

3 Rett til fradrag selv om en ikke har 130 dager om bord

Når arbeidsforholdet er tilknyttet en tariffavtale som i gjennomsnitt forutsetter minst 130 arbeidsdager i løpet av et år og dette arbeidet er den ansattes hovedbeskjeftigelse, en kan en få fradrag selv med et lavere antall dager.

I skattedirektoratets melding 26-1998 uttales imidlertid at forutsetningen om minst 130 dager må ha realitet, dvs. at man faktisk kan oppnå 130 dager. Her vil bla. innhold om seilingsperioder eller turnusplan kunne ha betydning.

Av Lignings ABC for 2004 fremgår det også at hvis arbeidsgiver i medhold av tariffavtalen kan beordre arbeidstaker til arbeid i land eller fartøy som ikke gir fradrag, eller den ansatte veksler mellom arbeid i land og på fartøy kan dette dermed føre til at en bestemmelsen i tariffavtalen om 130 dager likevel ikke gir rett til fradrag.

Det er særskilt nevnt i Lignings ABC at eksempelvis sykemelding eller ventehyre ikke skal frata en retten til fradrag. Et annet eksempel er situasjoner der ansatte har begynt sent eller sluttet tidlig i året, eller at en har vært beskjeftiget på skip under bygging. I sistnevnte tilfeller er forutsetningen at en forutgående eller etterfølgende inntektsår oppnår de nødvendige 130 dager på fartøyet.

Når det gjelder permittering som følge av arbeidsmangel viser Lignings ABC til en av Finansdepartementets uttalelser hvor det fremgår at den som er permittert anses fremdeles omfattet av arbeidsavtalen/tariffavtalen og dermed vil kunne få fradrag hvis øvrige vilkår er oppfylt. Dagpengene inngår imidlertid ikke i beregningsgrunnlaget.

Det må antas at også andre grunner kvalifiserer for unntak, selv om det ikke er uttrykkelig nevnt i Lignings ABC eller i forskriften, da det jo er vist til ulike eksempler.

Vikariater og annet korttidsarbeid er imidlertid ikke berettiget sjømannsfradrag, selv om disse er tilknyttet tariffavtale som forutsetter 130 dager. I disse tilfellene er jo ikke normalen at man skal kunne oppnå fullt årsverk og dermed det tilstrekkelige antall dager.

4 Hva kan en foreta seg når ligningskontoret stryker sjømannsfradraget ?

A Klage til Ligningsmyndighetene

Mener en at sjømannsfradraget uriktig er strøket, bør en klage til Ligningsnemnda. Det er viktig å legge ved dokumentasjon som underbygger saken. Det fattes så et nytt vedtak som evt. kan påklages til Overligningsnemnda. Får en samme resultat her kan rettslige skritt vurderes, hvis en fortsatt mener å ha krav på fradraget.

B Kompensasjon fra arbeidsgiver

Ordningen med sjømannsfradrag ble fjernet for ansatte på flyttbare innretninger fra 1. januar 1999. Etter enighet mellom OFS og NR ble bortfallet kompensert i form av høyere lønn for den ansatte. Dette må være løsningen også for andre bransjer der retten til sjømannsfradrag er problematisk.

5 Hva gjør OFS

OFS kan bistå med hjelp til klage. Videre har vi kjørt noen prinsippaker for retten. I midten av juni vil vi i Haugesund tingrett få prøvet hvorvidt bestemmelsen om 130 dager i Stolt Offshores tariffavtale med OFS er av en slik art at den ansatte i en del tilfeller likevel vil få fradrag, selv om en ikke oppnår 130 dager. Saken gjelder en person som begynte å arbeide sent i året og dermed ikke hadde mulighet til å oppnå 130 dager.

Porto betalt
ved innleveringen
P.P.
Norge/Norvège

Har vi registrert riktig navn og adresse på deg?
Hvis ikke kontakt OFS på telefon 51 84 39 00.

B-BLAD / B-ECONOMIQUE
Returadresse:
OFS
Postboks 145 - Sentrum
4001 Stavanger

Sentralbord:
51 84 39 00

Telefax:
51 84 39 40

E-post:
ofs@ofsa.no

Direkte:

Terje Nustad, leder	51 84 39 01	terje@ofsa.no
Bjørn Tjessem, 1. nestleder	51 84 39 02	bt@ofsa.no
Roy Erling Furre, 2. nestleder	51 84 39 03	roy@ofsa.no
Kari Bukve, org.sekr.	51 84 39 10	kari@ofsa.no
Siegfried Bischler, org.sekr.	51 84 39 31	siegfried@ofsa.no
Halvor Erikstein, org.sekr./yrkeshygieniker	51 84 39 21	halvor@ofsa.no
Einar Bryne, org. rådgiver	51 84 39 11	einar@ofsa.no
Margrethe Støle	51 84 39 06	margrethe@ofsa.no
Lene Rygg	51 84 39 00	lene@ofsa.no
Torill Lorentzen, økonomi	51 84 39 07	torill@ofsa.no

Juridisk avdeling via sentralbord

Bent Endresen, advokat	bent@ofsa.no
Birgitte Rødsæther, advokatfullmektig	birgitte@ofsa.no

OFS Redaksjon

Mette Møllerop, redaktør/informasjon	51 84 39 09	mette@ofsa.no
--------------------------------------	-------------	---------------

Gjennom OFS sin hjemmeside, kan medlemmer og andre interesserte
fritt abonnere på pressemeldinger og ukeinfoer fra OFS

Besøk OFS' hjemmeside www.ofsa.no.

Fotokonkurranse (se info s. 44)

Vinner av konkurranse januar:
Jan Helge Erdal
Hommeren 6
4618 Kristiansand

Bildet er tatt ved midnattstider
17. juli 2004, og viser Statoils
anlegg på Melkøya ved
Hammerfest i bakgrunnen.

Bildets tittel er "Midnattsol over Melkøya"